

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÅN

ETT LYCKAT HOPP
Fröken U. WACHTMEISTER,
en av segrarinnorna
i höstens terrängrid-
ning

HUR SKA VI INREDA
VÅRT HEM ?

*Med få möbler men
fullt med sol och ljus,
säger arkitekten
UNO ÅHREN*

LÄS VIDARE I DETTA NUMMERS
HEMINREDNINGSAVDELNING
*goda råd om gardiner;
tavlor m.m. och vad
bekanta damer förtäl-
ja om sin käraste möbel.*

MODIN
FOTO

K R Ö N I K A

OM OMBYTETS FÖRNÖJELSE OCH OM BROTT OCH STRAFF

JA NU HA VI ALLA LYCKLIGEN flyttat! Ni till min våning och jag till er. Ni har övertagit min granne med högtalaren — frid vare med honom — och jag har fått lindebarnet, som förut förljuvade er nattro. Jag tror inte varken ni eller jag vunnit på bytet, men bytt ha vi i alla fall och ombyte förnöjer.

Förresten är det ju bara ett år till nästa 1 oktober. Så det.

*

Man skall akta sig att »kvälja dom». Men nog tror jag, att det är mer än en, som upprörts över domen över den berusade bilist, som lockade en liten flicka upp i sin bil och se'n försökte våldföra sig på henne.

Mannen fick tre månaders straffarbete, villkorlig dom.

Jag är inte blodtörstig av mig och jag gillar högt och rent att hellre fria än fälla, men när jag hör om brott av detta slag, ser jag rött. Jag kan inte finna det minsta förmildrande i, att, som i detta fall, barnet enligt läkarutlåtande ej torde få något men av våldet. (Hur vet man förresten det? Hur vet man verkningarna på ett barns själ av en sådan vidrig upplevelse?)

Villkorlig dom? Internering på dårhus på livstid vore bättre. Individier av den här arten måste bli för all framtid oskadliggjorda.

Har man den minsta garanti för att icke den »straffade» mannen vid första tillfälle upprepar sitt brott? Enär dylika brott måste böttna i ett abnormt själsliv, lär icke den varning som ligger i villkorlig dom eller ett kort frihetsstraff, orsaka någon ändring. Den, som så förgår sig mot ett oskyldigt barn, måste endera vara ett monster av ondskan eller också otillräckelig. I intendera fallet finnes något skäl att lägga fingrarna emellan.

»Det är inte så ofta något händer. Kan-ske några fall om året. I regel gå barnen ganska säkra.» Sägs det.

Bara några barn om året offrade, för att det gemena, det onaturligt viddriga ska få frodas i frihet!

*

För att fortsätta med den olämpliga hanteringen, kväljandet av dom, synes mig en annan, nyss fäld, dom säregen. (I synnerhet i ljuset av den just relaterade.)

Det är en man som tillsammans med en kamrat stulit mat till ett värde av 98 öre. Mannen blev dömd, då han varit straffad förut, till 2 års straffarbete.

Efter besvär i hovrätten nedsattes straffet till straffminimum, 1 års straffarbete. Ty det blev utrett, att det var nio år sedan, mannen sist blev straffad, att han levat hederligt sen dess och att han nu stulit mat, driven av hunger och icke tagit mer än för att stilla sin hunger.

Här gör, märker jag, reflexionerna sig själva, så jag behöver inte besvara mig. Och har alltså varken kvalt dom eller lag, utan uppfört mig rätt och riktigt.

Ett års straffarbete för 98 öre (kamraten tog väl hälften!) och intet straff alls för gement våld mot ett litet barn!

*

Ännu en dom. En arbetskarl dömes för 5:te resan stöld till 2 år, 8 månader och 6 dagar.

Mannen gjorde ett pinsamt intryck, stod det i tidningarna. 28 år gammal och tillbringat 10 år i fängelse. Han har gått ut och in, ut och in i fängelset i hela sitt vuxna liv.

»Jag kommer att fortsätta att stjäla hela mitt liv», förklarade karlen gråtande. »För vad ska jag göra? Ingen vill ha mig i tjänst. Jag kan inte reda mig.»

Med risk att återigen förgå mig mot lagen, måste jag säga, att detta läder tydligen icke fått den smörja det skulle ha. Fängelsestraff, upprepade fängelsestraff är tydligen inte »the thing», vad denna karlen beträffar. Med nästan absolut visshet kan det förutsägas, att resultatet av samhällets mödor kommer att i fortsättningen bli början lik: ett ideligt ut och in i fängelset. Alltmera in och allt mindre ut.

När mannen slutligen lägger sina ögon ihop för den sista sömnen, vore det lustigt med en liten statistik. Vad han kostat samhället, d. v. s. er och mig, och vad nytta han gjort detta samhälle. Vidare vore det roligt att reda ut, om man inte, för allt vad karlen kostat, kunde fått en smula mer valuta.

Man stoppar inte alkoholister i fängelse. Man tar istället hand om dem och försöker

När lindarna stå gula.

Den sista rosen föll i sär i går
och den var purpuröd med sammetskanter.
I gula trän en vind som klagar går
och lindallén står fläckig som en panter.
Med tända lyktor Karlavagnen står
med svit av gyllensmida stjärndrabanter.

Nu härjar frosten uti blåbärsmon
på blöta vägar lömska rävar ula.
Stäng spjäll och luckor för oktober-ron
när månen blänker som en silverkula.
Vid bok och lampor uti lugna bon
vi finna ro när lindarna stå gula.

EBBA SEGERSTRÅLE.

återge dem självkänsla och ryggrad. Men äro inte också dessa stackars, ideligen i stöder återfallande fängelsekunder, mera i behov av hjälp och stöd än av straff? Äro de egentligen mera ansvariga för sina handlingar än alkoholisten är ansvarig för sitt tillstånd? Är det någon mening i, att den ena skall av staten hjälpas på fötter, men den andre ideligen straffas för »brott», som bero på ryggradslöshet, viljesvaghet, oförmåga att reda upp sitt liv, mer än på vilja till ont. Straffas med ett straff som verkar motsatsen till vad som avses med det. Alltså inte väckelse och förbättring. Utan endast och allenast djupare förnedring.

*

Är lagens arm hård ibland, så är den så mjukare då och då. Det har motorcyklister lurat ut. Trots förbud för öppna spjäll, köra de med avgrundsligt dånande maskiner staden runt, natt och dag.

Friska och sjuka vrida sig sömlösa, men det gör ingenting, bara de små älskliga motorcykeldrullarna få ha det som de vill. Tycker polisen.

Kör man bil med otillåten fart på en öde och spikrak landsväg, vips skriver polisen upp en, men kör man, med motorcykel, stick i stäv mot förordningar och folkvett och bullerlag och till på köpet annonserar sin olydnad med ett helvetiskt larm, då gör det rakt ingenting. »Polisen står maktlös.»

Varför? Ja, det vet inte jag och ingen annan heller.

Jag tycker att körkortsindragning skulle vara den oundvikliga följderna av »öppna spjällets politik», men det tycker tydligen inte höga vederbörande. Höga vederbörande tycker om buller. Det är enda förklaringen.

*

En herre, greve och allting, har stämt en dam för att hon givit honom en örfil.

Enligt damens uppgift har greven gjort av med hennes pengar och sedan övergivit henne, fast han lovat henne äktenskap.

En läkare har tillkallats för att utrona om damen eventuellt är sinnessjuk, vilket befanns icke vara fallet.

Damen är alltså, tycks det, fullt klok och har ändå givit gentlemannen ifråga ett slag i ansiktet. Ett högst egendomligt tillvägagångssätt, det måste man säga!

Ty det brukas inte, vet inte damen det, att någon slår en karl i ansiktet för att han brutit sina löften mot ett kvinnfolk. Tvärtom brukas det att man slår kvinnan. För att hon låtit sig bedraga —

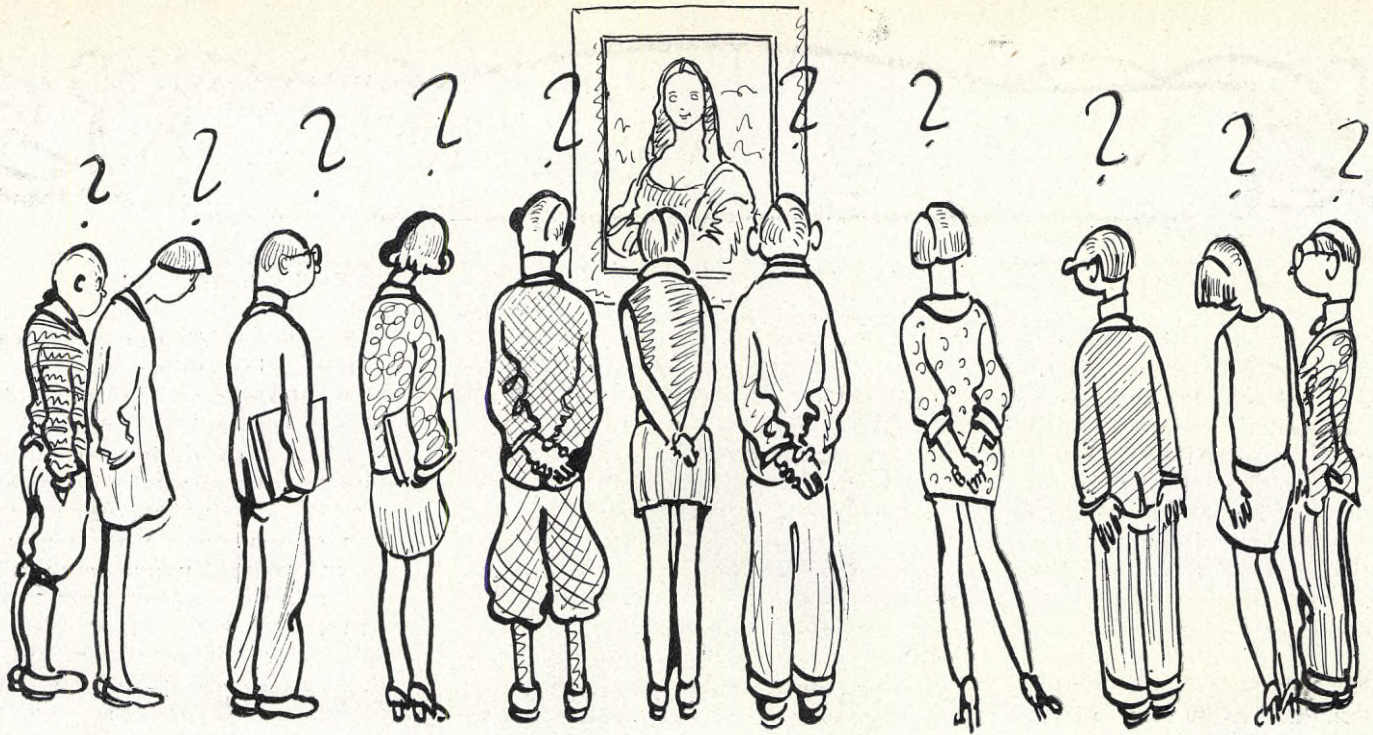
Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

STYVBARNET I SKOLAN

VARFÖR FÅ INTE VÅRA GYMNASISTER UNDERVISNING I KONSTHISTORIA?

EN BRIST SOM BÖR FYLLAS OCH ETT FÖRSLAG.

— JAG VET INGENTING, FÖR JAG har nyss tagit studenten, citerade den unge mannen, som varit och sett "Rembrandts son" på Dramaten. Ingenting om Rembrandt förstås och Claudius Civilis och att han var son till en mjölnare och hade vuxit opp i en kvarn. Vi fick aldrig läsa sånt i skolan, så jag kan inte hjälpa, att jag inget alls vet om konsthistoria.

Nej, studenterna, de manliga lika väl som de kvinnliga, få ingenting veta om konsten eller så gott som ingenting. Skolschemat är så fullt ändå, där saknas uppenbart plats för nya ämnen, trängseln mellan de som redan finnas, är som bekant oerhörd.

Med den nya skolplanen blir det inte bättre, där förekommer något, som kallas idrottsdagar och som kurserna inte minskats med en enda prick, måste samma kunskapsmått sammanpressas på kortare tid än förut. Då kan man föreställa sig, hur det blir med allt extra, som inte är absolut nödvändigt för resultat till studentexamen.

Konsthistorien existerar dock i flickskolorna. I åttonde klass eller dess motsvarighet bedrivs detta studium med intensitet och hängivenhet. Men på gymnasiet knappt några spår av den.

Har det då aldrig varit fråga om att konsthistoria skulle bli föremål för skolstudium från den mognare ungdomens sida? Jo, vi ha under årens lopp haft kommittéer med betänkanden i massor för utredning av frågan. Det sista betänkandet, som nu hunnit glömmas, innehöll ett förslag, att frivilliga kurser i konsthistoria skulle upprättas för intresserade elever. Som vanligt med betänkanden blev även detta ett självändamål, när det var levererat såg man intet resultat ute i livet.

Under tiden gå de intresserade eleverna och vänta på att det skall bli något gjort.

En liten aning om konstens utveckling genom tiderna bibringas dem vid historieunder-

visningen. Det blir väl inte mycket mer än några namn: Fidias och ett par till kanske för antiken, i bästa fall ett par italienare för medeltiden och de stora världsberömdheterna Michel Angelo, Lionardo da Vinci och kanske Dürer då den nya tiden med sina omvälvningar behandlas översiktligt. 1600-talet och 1700-talet kanske tagas mera summariskt och vad 1800-talet beträffar, så överskyggas nog för det mesta konstens stora landvinningar där av teknikens.

Ännu större möjlighet att framhålla konsthistorien har läraren i svenska på gymnasie-stadiet. Då de olika litterära stilriktningarna behandlas kan osökt talet ledas på de samtida motsvarande konstriktningarna. Den litterära riktningen på 1600-talet, marinismen t. ex. har sin motsvarighet i barocken, 1700-talets rokokopoesi hänger nära samman med de herde-idyller och anekdotiska mytologimotiv, som de samtida målarerna älskade.

Men barock och rokokopoesi äro bara stilarter. Man kan framhålla dem och draga upp paralleller i stora drag, och det är ju alltid en ledning, men någon *konstanalys* kan man aldrig hinna med, då detta med konsthistorien bara får tagas som sockret på kakan.

Somliga teckningslärare, som ha ett brinnande konstantresse, bruka visa sina elever fotografier av konstverk eller andra reproduktioner under teckningstimmarna. Inte heller här får det bli någon huvudsak. Den stackars konsthistorien lever på nåd och får smyga sig med och hänga bak, men alls inte göra sig bred och stor.

I detta sammanhang kan man lättast åstadkomma den för undervisningen i konsthistoria absolut nödvändiga analysen av konstverket.

Här är ett tillfälle, som nog också ofta användes, att påpeka linjernas spel, färgharmonier eller -kontraster, om man nu kan lyckas få reproduktioner i färg, kompositionens betydelse med mera sådant. Men varken under historietimmen eller modersmålstim-

men har en lärare tid att leda sina uppmärksamma lärjungar in i en så ny värld som denna. Den ligger möjligen också honom själv främmande och fjärran.

Men de för konsthistoria intresserade eleverna kanske inte alltid äro teckningsbegåvade, eftersom uppskattning av konst inte med nödvändighet sammanhänger med handlag. Det skulle då vara synnerligen kärt och välkommet för dessa elever, om de hade möjlighet att utbyta de för dem ofruktbara teckningstimmarna mot undervisning i konsthistoria. — Att när man inte har ett ens anlag för teckning sitta med två timmar dylik i veckan ända upp i tredje ringen, där man får lära sig — porslinsmålning, är verkligen nedrigt, utgjöt sig en kunskaftörtande ung gymnasistdam för oss häromdagen. Liksom hon undra även vi om icke ett kristligt byte här kunde göras? Ätminstone valfritt.

Intresset för konsthistoria finns alltså i stor utsträckning hos moderna ungdomar, glädjande nog. Men de stå fullkomligt ruds på detta område, medan de proppas fulla i alla möjliga andra ämnen, av vilka långtifrån alla kunna anses viktigare än konsthistorien. Vore det inte bättre, att de finge lära sig litet om konst, som hör till de få glädjekällor, som inte kunna grumlas för en människa, när hon väl upptäckt den. Det är ingenting onödigt i den kunskapen, den är lika intressant och givande som allt annat rörande människosläktets utveckling. Men det är bara en sida. Den andra ligger, som väl knappt behöver påpekas, i den estetiska njutningen.

Om det nu blir en stark opinion bland skolorngdomen på gymnasiet för konsthistorien i skolan — och det ser ut som om denna opinion redan funnes — skulle man kanske kunna gräva upp det där kommittébetänkandet, som föreslog frivilliga kurser för de intresserade på gymnasie-stadiet.

(Forts. sid. 997.)

BARN FÖRSÄKRINGAR

SVEA

STUDIEFÖRSÄKRINGAR

HUVUDKONTOR: GÖTEBORG, V. HAMNGÅT. 3.

BREVET SOM ALDRIG KOMMER...

EN SUCK ÖVER ETT NUTIDSLYTE.

SVENSKARNA TORDE OBESTRITT bland all världens kultiverade folkstammar vara de mest hopplöst obotliga syndarna ifråga om brevskrivning.

Det fanns en tid då även svensken kunde skriva brev. I chiffonierers och sekretärers gömmen hyste våra mor- och farföräldrar oersättliga klenoder, gulnade papper med sirligt präntade rader där skriften understundom förtonade i den vördnadsvärda patinan, souvenirer mer levande och innerligare dyrkade än någonsin guld och ädla stenar. Långt fram i den vita åldern sände de röda fläckar in i en bleknad tillvaro, närhelst en aftonstund ett hemligt fack slogs upp och gamla ögon glänste och logo vid ömma, glada eller stolta minnen, som plötsligt trollades till liv ur helgedomens fint och kärleksfullt buntade skatter. Här talade grånade vänner åter med ungdomliga sinnens varma livaktighet. Försvunna och förgätna figurer togo sin plats i medvetandet och öppnade sina hjärtan. Stora allvarliga tilldragelser och små leende, nyckfulla episoder levdes om igen i ensamheten i »familjemöbelns» stumma sällskap. Vilken charm över dessa gamla sekretärer, nu blott dekorativa minnesvårdar, ofta nog tragiskt degraderade till stativ för en ständigt larmande telefonapparat!

Vilka psykologiska besynnerligheter i svensk karaktärs struktur ha avlägsnat svenskarna från forna dagars brevkultur? Jag skall icke fördjupa mig i antaganden men min tanke går tillbaka till Gustaf Vasas ord om svenskt sinnelag: ett trögt folk fullt av hetsigheter. Svenskarna äro för tröga att utföra det lilla må vara enkla men ändock synbarligen alltför komplicerade energiprovet att taga penna och papper och koncentrera sin uppmärksamhet på någon fjärran varande medmänniska. »Det är så besvärligt att skriva brev, det är så mycket lättare att ringa upp.» Det är så mycket lättare därför att man därvidlag kan lättjefullt och egoistiskt handla på impuls. Vare det långt ifrån mig att önska, att en samtalsregistrerande telefonapparat skall uppfinnas möjliggörande framtida utgivande av nutida stormäns andliga bekännelser i telefontrattarna, men det är något som dött och gått förlorat därför att telefonen slagit ihjäl brevet. Brevet var något städat, hänsynfullt, personligt, förtroligt, aristokratiskt. Ett brev kan läsas när det passar mottagaren. Ett telefonsamtal anmäler sig barskt när det passar avsändaren och mottagaren måste antingen brutalt säga nej till att lyssna eller offra egen tankefrid eller arbetsro. Och vad dröjer kvar, om ett samtal verkligen skänkt oss något? Vad vore kvar av Händels toner, om han icke nedskrivit dem såsom de uppenbarade sig inom honom? Men jag förhastar mig. Brevet från vän till vän kan bringa till uttryck det bästa inom oss, det som eljest kanske dör med oss utan att någonsin röja sig, men telefonen, det

Telefonen är nog bra, men breven är bäst — det är kontentan i denna straffpredikan över en svensk ovana och en svensk underlåtenhets-synd.

Mia Leche-Löfgren 50 år.

DET SER KANSKE INTE RIKTIGT fint ut att i våra egna spalter berömma Iduns förmåga att lyckliggöra. Men hur kan man förbigå obestridliga fakta med tystnad, då de uttalas med så mycken uppriktighet. Det

(Forts. sid. 997.)

Fru Lisa Bratt, född Christersson, maka till med. dr Ivan Bratt.
(Goodwin, kamerabild).

vulgära, all förtrolighet hånande, mot hjärtlig uppriktighet svärande instrumentet, hur kan det tjäna ädla tankars förmedling utan att löjliggöra parterna? Telefonen har tillintetgjort ett stort stimulerande och karaktärsdanande värde i vår tillvaro.

Det är icke min avsikt att så bitterhetens och självanklagelsens frön i mina tålmodiga läsares sinnen. Men några lätt verkställda — och oundvikligen sig inställande — tankeexperiment må förlåtas mig. Mycket av vår historia i moderna dagar skulle se annorlunda ut, om vi svenskar icke varit så ansvarslöst nonchalanta när det gäller det individuella umgänget med varandra och främlingar bortom telefondistans. Vi ha ett par miljoner landsmän i Amerika och det skulle intressera mig att veta, hur många av dem som troget skrivit hem eller fått brev hemifrån. Kunde all den besvikelse samlas som åstadkommits genom uteblivna brev svenskar emellan, fäder och söner, mödrar och döttrar, trolovade och hemligt kära, skulle den stiga till förkrossande berg av ångest, förtvivlan och övergivenhetskänsla! Måhända blir tragedien klarare och påtagligare, om vi helt krasst försöka göra ett överslag över det sannolika antalet av i världens avkrokar begravna svenska miljonarv, som aldrig nådde honom eller henne, därför att all samkänsla under decennier av slö och meningslös tystnad vissnat och värkt bort. Hur sant svensk är icke den tämligen regelbundet uppdykande Amerikaresenär, som med fickorna skramlande av dollars uppsöker hembyn blott för att finna allting tomt, alla trådar uppslitna, alla band multna och lönas med rotlöshetens och enslighetens förgrämdhet som straff för försummad brevskrivning, medan det ännu var tid.

Men låt mig icke längre fortsätta i denna melodramatiska stilart! Första oktober brukar ju vara en de vackra föresatsernas kritiska dag. Jag vet ingenting som kunde innebära rikare löften för nationens fostran till självdisciplin och förädlat umgängesliv än en pånyttfödelse av förgäten brevkultur.

Låt oss bara se framåt — ty att begära att alla redan försummade brev skola skrivas nu i stället vore något kraftigt. Men tänk om alla svenskar och svenskor bara ville i god tid sätta sig ner och skriva de hälsningar, som en snart stundande jul uppkallar. Skriva brev i stället för att i sista minuten eller veckan efter jul kringvända andefattiga vykort med intetsägande klichéhälsningar.

ESKIL SUNDSTRÖM.

Ekströms

Fästmjöl

Örebro Kem. Tekn. Fabrik

H A N S G O D A G E N I U S

H. G. WELLS TECKNAR SIN HUSTRUS BILD OCH SKILDRAR SITT LYCKLIGA ÄKTENSKAP

"En kvinna bör ej bedömas utslutande efter den nytta hon gör, utan även efter den glädje hon uppenbarar och sprider."

(Rabindranath Tagore.)

DET ÄR NU SNART ETT ÅR sedan Catherine Wells lämnade denna världen. Helt nyligen utkom i London en bok, vari hennes make, författaren H. G. Wells, inledningsvis tecknar en minnesbild av henne och av deras trettiofemåriga äktenskap för att sedan låta hennes eget författarskap tala i en följd fångslande berättelser och dikter.

Jag vill dock här endast helt kort beröra hennes litterära verksamhet, ty den skildring inledningen ger av hennes försynta och varma mänsklighet är så levande och stark, att alla yttre resultat av hennes liv blekna vid sidan av de inre verkningar som hon åstadkommit. Endast en ringa bråkdel av hennes författarskap offentliggjordes under hennes livstid, ty hon var allt för inbunden och känslig för att icke lida av allt det, som publiciteten medför. H. G. Wells berättar med fin psykologi, att hon icke alls kände något oemotståndligt behov att uttrycka sina tankar, utan att hon egentligen kom att skriva, emedan hon levde i en litterär krets, där orden fingo en speciell innebörd och deras relativa värde en jämförelsevis stor betydelse. I allt som hon skrivit spårar man en brinnande kärlek till skönheten i alla dess former och ett undrande leende över livet, vars växlande möjligheter till gott och ont både tjusade och skrämde henne. Några av hennes dikter ha blivit satta till musik, andra äro direkt skrivna till preludier av Chopin.

Sitt litterära arbete undertecknade hon med Catherine Wells, hennes fullständiga namn var Amy Catherine Wells, men hennes make hade givit henne namnet Jane, varunder hon blev mest känd för flertalet vänner och bekanta. Jane var praktisk, huslig och energisk, kunnig i Rödakorsarbete och någon gång t. o. m. socialt verksam, ehuru på ett tyst och trevande sätt. Catherine var drömmande, poetisk och inbunden, älskade naturens skönhet, musik och poesi. När det gällde trädgården, blommor och grönsaker, planterandet av rosor och inläggning av bär, smälte de båda samman till en personlighet, och H. G. Wells hade säkert lika stort behov av dem båda.

Fångslande är hans skildring av deras första bekantskap. Han undervisade i praktisk biologi, och miss Amy Catherine Robbins blev hans elev. Hon kom djupt sorgklädd efter sin far, som omkommit vid en järnvägsolycka. Familjen var nästan medellös och hon arbetade för att taga lärarinneexamen och sedermera kunna försörja sin mor och sig själv. Den unge läraren fäste sig genast vid hennes kvinnliga väsen och tappra arbetsvilja, och det dröjde icke länge, förrän ett starkt vänskapsband för-

Mrs Wells, värdinnan på Easton Glebe.

enade dem båda. H. G. Wells stod just då mitt i sin brinnande utvecklingstid och kände sig ofta i strid med hela världen. Hans till ytterlighet gående personliga åsikter på religiösa, sociala och politiska områden hindrade honom ofta från samarbete med andra. Snart blev hon den enda med vilken han kunde tala helt öppet, ty hon förkroppsligade den förståelse han innerst längtade efter, såväl som de egenskaper han satt högst hos en kvinna. Hon hjälpte honom med diagram och illustrationer till hans lärobok i biologi, snart talade de med varandra om allt — icke endast om grodor, kaniner och böcker. Kärleken började växa fram ur vänskapen, och det gemensamma dagliga arbetet stärkte samhörighetskänslan. Hans lycka var obeskrivlig, då han upptäckte att hon höll lika mycket av honom som han av henne. De för-

Amy Catherine Robbins, under fästmotiden.

enade sina öden i en brusande känsla av att äktenskapet var det härligaste äventyret i världen. Vad gjorde det då att han hade skadat en njure allvarligt under ett fotbollspel, och att en stor del av hans ena lunga var urständsat att arbeta, att hon var klen och att ingendera vågade hoppas på att få leva mer än tio år till! De voro barnligt förälskade i varandra och började glatt sitt gemensamma liv med ett oerhört kapital av nära niohundra kronor på sparbanken. »Vi tiggde aldrig eller lånade pengar, vi bedrogo aldrig någon, men vi arbetade och slogo oss fram, först till en tryggad ställning, sedan till en verklig förmögenhet. Och jag tycker mig minnas, att vi klarade alltsammans med gott humör och mycken glädje.»

Under tiden utvecklade sig såväl Jane som Catherine. Båda dessa skilda väsen inom samma personlighet liksom även H. G. Wells själv började älska långa resor, fingo något att se och lära i Rom, Neapel och Schweiz. Särskilt Schweiz blev det käraste målet för Janes resor. Hon älskade bergen och hon tröttnade aldrig att till fots om sommaren, på skidor om vintern arbeta sig upp för höjderna och skåda ned över världen från de vita topparna.

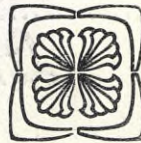
Under de första åren av sitt äktenskap vågade det unga paret icke taga risken att skaffa sig några barn, men sedan de ekonomiska förhållandena blivit mera säkert ställda kommo två söner till världen, och härmed utvecklade sig en helt ny personlighet vid sidan av Jane och Catherine, nämligen gossarnas mamma. Denna nya personlighet blev medelpunkten för det glada livet i hemmet. Med strålande humor och uppfinningsrik fantasi satte hon i gång med tablåer och skuggspel, teaterpjäser och charader och visade sig själv vara en skådespelerska av rang. Dessa fester anordnades i början endast för familjekretsen och några få intimare vänner, men sedan bekantskapskretsen utvidgats med åren, kommo allt fler framstående personer ur Englands konstnärliga och politiska värld att deltaga däri. Arnold Bennett spelade med i charaderna och Philip Snowden gjorde sitt veterligen enda historiska uppträdande såsom skådespelare i skepnaden av en gammal elak indisk rajah. Charlie Chaplin försmådde icke heller att deltaga och han utmärkte sig särskilt i Noaks roll. H. G. Wells ägnar några detaljrika sidor åt minnena från denna glada tid, och han häpnar över sin hustrus förmåga att ständigt finna på nya överraskningar och locka honom till skratt och beundran. Med tiden lyckades hon också övervinna sin personliga blyghet, och Mrs Wells av Easton Glebe blev mer och mer känd uti sällskapslivet, samtidigt som Jane, Catherine och gossarnas mamma smälte samman till en enda helgjuten personlighet.

(Forts. sid. 997.)

CAP Pompon
den finsmakande chokladen
för Alla

i röda och blå förpackningar à 25, 50 & 100 öre.

SKILJAS UTAN GRÄL

AV VERA v. KRÆMER.

DET ÄR BRA ATT HA ETT YRKE, jag menar utanför hemmet.

Det ger s. k. perspektiv.

Mina hembiträden och jag ha skilts — jag säger som det är. Det ingår för övrigt i svensk samhällskonstruktion att med längre eller kortare mellanrum skiljas från varann, hembitråde och husmor, värdinna, som det lär heta på finska. Jag har inte skilts ofta. Första gången efter femton år, det är fint. Och det är lovligt att en person, som skött ens hem i femton år och dessförinnan skött ett annat i tjugufem, blir trött. Andra gången skildes jag efter tre år, tredje gången efter tre månader — det barnet rådde upp kalla potatiskok i skafferiet så att man snart av möglet kunde ha läst sig till våra middagars antal, utan att alla vara någon professor de Geer. Vi skildes som vänner och med ömsesidig, oerhörd lättnad.

Så kom en stolt period på sex år. Det blev skilsmässa också där, av rent privata skäl.

Och nu ska jag skiljas igen, efter två månader. Nu börjar det bli genant.

Men, det där med perspektivet.

När man försiktigt nalkas sitt skafferi — ty det är svårt att gå i sitt kök, när det står under någon annans domvärjo och bör göra det, enligt avtal — och finner 1) en klick potatismos, 2) en kopp full med äggvitor, 3) en kopp med en slick sur grädde, 4) en stor karott med kall potatis, 5) två små smulor kall blomkål och en rest kokt ris, 6) en hel såsskål full med fågelsås samt 7) en halv med sylrig vaniljsås och familjen nyss ätit sin middag, som icke bestått av något av allt detta, emedan man icke anat att det funnits kvar, då, ja då behövs det perspektiv. Att känna sig som flickan, som var dag trampar på brödet, är en otäck känsla. Ingenting är en sådan synd som den att ödelägga mat. Man vill gärna då göra uppror, i hårda ord säga sin mening och knota mot det oegentliga i, att förtroendet för kökets härskarinnas inte motsvarats.

Perspektivet fick jag ur mitt yrkes sfär

— en gammal skvallerhistoria dök upp i minnet. En redaktionssekreterare, som all-

En firad jubilar.

Leksandsdottern *Ingeborg Walin* gör mycket litet väsen av sig. Hon arbetar och går sin väg fram utan buller och prat, stilla och fridsamt.

Men orsaken till hennes stora popularitet ligger nog djupare. Har man samarbetat med *Ingeborg Walin* så har man hos henne funnit en rättrådighet och en hjärtegodhet som är sällsynt. Aldrig brister hon i lojalitet och kärlek till sanningen. Klok och klar och pålitlig är hon. Man ser ovillkorligen upp till hennes så väl andligen som kroppsligen högresta och rakryggade person.

Det var därför själv sagt att hon som bland annat är en avhållen ordförande i flera viktiga föreningar skulle bli så firad på sin 60-årsdag den 17 september som hon blev.

När *Ingeborg Walin* beslöt sig för att ägna sig åt det husliga arbetets höjande till ett högre plan, då kände sig hennes seminarie- och högskolekamrater mycket besvikna. Skulle en sådan intelligens och så goda kunskaper kastas bort i köksspisnen!! Resultatet av hennes beslut har emellertid förskaffat henne kamraternas förlåtelse. Och hennes elever tacka henne.

Som ett uttryck för denna tacksamhet hade skolkökslärarynnor och forna elever låtit måla hennes porträtt av *Endis Bergström* och skänkte det till Statens skolköksseminarium där *Ingeborg Walin* var föreståndarinnan 1892—1919. Därtill insamlade de pengar till en fond som skänktes henne.

En större och allmänna insamling gjordes också för att *Ingeborg Walin* fortfarande måtte föra Sveriges och svenska kvinnors runor med den äran vid kongresser i utlandet där hon gör heder åt vårt land. Även skolöverstyrelsen uppvaktade sin värderade konsulent med ett briljantmycke och hennes vänner gävo stor middag på Royal, där hon blev livligt firad.

ANN MARGRET HOLMGREN.

så motsvarar hembiträdet, hade lämnat sin plats. Och när ekonomichefen, som motsvarar frun, och redaktören, som motsvarar herrns mera i stora linjer lagda ledning, började titta i redaktionssekreterarens skafferi, så låg där, kära ni, för flera hundra kronor manuskript, som aldrig använts och som aldrig kunde användas. Det var mycket dyrare än de hel- och halvfördärvade resterna i det riktiga skafferiet.

Men när herrarna sedermera träffas på gatan, nicka de kordialt och lyfta artigt på hatten. De stryka över och gå vidare.

Hembiträdena och »värdinnan» borde göra på samma sätt och jag tror att så ofta sker. Friktionen går mycket tystare nu än förr. Man grälar inte, går inte upphettad var och en till sig, slamrar inte med dörrar och pannor. Och man slits inte med varann. Det är i många sådana fall bättre att skiljas genast. Det är svårt medan det pågår, atmosfären i hemmet står still, men parterna kunna i allmänhet berömma sig av att iakttaga en juste, om än avvaktande hållning mot varandra.

Man gör inte som då man var bästa vän i skolan, säger varandra sina fel. Man undviker i stället noga att gå in på personligheter. Man drar sig till minnes egen glömska, eget behov av overseende och måste något sägas, sker det affärsmässigt, så temperamentslöst som möjligt. Med avsikt. För att spara nervkraft och också därför att man vet, att vart yrke har sina trötta poänger. Det är just det. I våra dagar, då man vet allt om varandra, vet man att stora chefer glömma, att spårvagnar hoppa ur spåret, att bromsar icke fungera på bilar — ja, att fruktansvärda saker hända, för att det mänskliga är ofullkomligt.

Men skiljas måste man ibland. Jag tror att det är ett tidstecken att man, vilket många konstaterat numera skils korrektare än för trettio, fyrtio år sedan, då dylika skilsmässor voro lika uppslitande, som om det gällt herrn och frun själva. Det är ett framsteg att anteckna på en arbetsplats, där friktionen förr varit bekant för sina larmande missljud.

Krig pågår i Halland — det låter otäckt, men är inte så farligt. Svenska trupper äro ute på höstmanöver och här ses några bilder från det vänskapliga krigarlivet. Kronprinsen bevisar manövern och tycks vara nöjd av bilden i mitten att döma. T. h. ses han intressera sig för kulsprutorna. (Zenta, Halmstad, foto.)

Liptons Té
LIPTON

är och förblir
det bästa.
är världens största och
förmärsta Téfirma

5:—

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:—

VARJE SKOLA SIN FRILUFTSSTUGA

ETT EXEMPEL SOM MANAR TILL EFTERFÖLJD.

EN AV DE VIKTIGASTE FAKTORERNA vid våra pojkars fysiska fostran är utan tvivel sund idrott och friluftsliv. Som mångårig ledare av ungdomens fysiska utbildning måste jag fastslå, att rörelse och motion i friska luften är av utomordentlig betydelse ej blott för pojkarnas kroppsliga utveckling och hälsa utan även som motvikt mot det myckna stillasittande, som läsningen ålägger dem. Vid friluftsliv kommer pojken dessutom i kontakt med naturen, han lär sig förstå de språk naturen talar, han lär sig älska sjön och skogen med dess växt- och djurliv, hans blickar öppnas för det sköna och vackra omkring honom, han lär sig att läsa i naturens underbara bok och det är ett studium, som han aldrig tröttnar på och som säkerligen utbildar honom likaväl som skolans läsböcker. Gör din pojke god vän med naturen och han har fått en lärare och pålitlig vän, som aldrig sviker, och som han själv aldrig kommer att svika. Det är en god sak för en pojke att komma underfund med, hur härligt livet i skog och mark är, och hur mycket mer *det* är värt än stadens alla nöjen, och det är nödvändigt att lärare och målsmän rikta in pojkarnas håg och lust på detta och hjälpa dem därutinnan.

En viktig faktor för friluftslivet är tillgången till en lämplig friluftsstuga. Särskilt nu, då de 15 idrottsdagarna påbjudits i våra skolor, är en dylik stuga av stort värde som en tillflyktsort vid dåligt väder, vid tillfälliga pauser under övningarna m. m. Fördelarna med en friluftsstuga med tillgång till en lek- och idrottsplats äro för övrigt många. Den kunde utgöra en tillflyktsort för skolans elever på deras lovdagar och ferier, bli en utgångspunkt eller slutpunkt vid exkursioner, utgöra en enande samlingsplats för olika klasser och vänskapsgrupper, och därigenom väcka till liv och befördra ett gott kamratskap. För pojkar, som under sommarferierna bo i staden eller vars målsmän av någon anledning äro förhindrade själva ta hand om sina pojkar, kunde den bli ett sommarhem, där de kunde få vistas och bo mot ringa avgift.

De önskemål, jag skulle vilja ställa upp för en skolans friluftsstuga vore, vad tomtläget angår, soligt, högt och friskt, helst vid Salt-sjön och med bra badstrand, lämplig omgivning och möjlighet för olika idrotter. Avståndet från skolan högst 10 km. Förflyttningstid högst en timme, förflyttningkostnad högst 50 öre enkel resa. Goda kommunikationsmöjligheter.

Vad stugan angår bör den vara väl ombodad och uppvärmd, medge möjlighet till förläggning och förplägning, med rum för en föreståndarinna och bostad för en lärare. Dessutom är det lämpligt med ett samlingsrum, där även måltider kunna intagas.

De önskemål, som här uppställts ha i stort sett förverkligats i den friluftsstuga Östra Realläroverket i Stockholm nu disponerar. Den är belägen vid Södergarn å Norra Lidingön i en skogsbacke nära Södergarnsviken och Askrikejärden, där en god badplats står till förfogande. Framför stugan ligger en äng lämplig som lek- och idrottsplats, den omgivande terrängen ger utmärkta möjligheter för öv-

Östra Reals "Stuga" på Lidingön.

Stort intresse har i stockholmshemmen Östra Realläroverkets friluftsstuga, som nyligen tagits i bruk, väckt. Idén förtjänar att föras till närmare kännedom över hela landet och därför har friluftsstugans "klockarfår", den kände idrottsledaren och gymnastikläraren major B. E. Littorin på Iduns begäran givit en detaljerad skildring av Stugan och dess organisation.

ningar av olika slag. Avståndet är från skolan nio km. och från spårvägens hållplats tre km.

75 år.

Den 10 oktober fyller konstnärinnan fru Anna Gardell-Ericson 75 år.

— Jag förstår inte, varför människor alltid tro, att ens livs verksamhet är slut, bara för att man är gammal — förklarar fru Gardell-Ericson. Och man förstår att hon inte förstår det. Trots de 75 åren är hon lika verksam och vital som hon var i början av sin konstnärsbana. Den började hon vid 11 års ålder för att senare bli professor P. D. Holms lärjunge. Efter intensivt arbetssamma år i Paris och London gifte hon sig med konstnären Johan Ericson och bodde i många år i Göteborg för att till sist bli stockholmsbo. Få av våra målariinnor ha väl varit så framgångsrika som utställare i utlandet, och få torde vid Anna Gardell-Ericsons ålder kunna som hon hålla sin konst på samma nivå som i yngre dagar.

dit transportkostnaden är 45 öre. God cykel- och bilväg leder till "Stugan". I och för förläggning har den tagits i anspråk under påsken en vecka och under sommaren tio veckor. Trettio två pojkar ha förlagts och utspisats samtidigt och fört ett härligt friluftsliv. Det hela var "kalas", som pojkarna säga. Som chefer ha tjänstgjort dels gymnastikläraren dels en ämneslärare vid skolan. För mathållningen svarade en för ändamålet anställd husmoder. En av de äldre pojkarna utsågs till väbel med uppdrag att närmast ledningen svara för ordningen inom och utom "Stugan", belysning och eldning. En annan yngling tjänstgjorde som postmästare och bibliotekarie. För ordningen i sovlogementen ansvarade av pojkarna valda logementsbefälhavare. Vid bestämt klockslag å morgonen skulle sängarna vara uppbyggda och alla lösa effekter inlagda i skåpen. Efter frukostmålet vidtog städning av logement och samlingsrum genom för dagen beordrade städare. Dukning, servering och diskning samt inbärning av ved och vatten till köket sköttes av därtill kommenderade "serviser". För varje funktionär uppgjordes noggranna instruktioner liksom för den allmänna ordningen i och utom "Stugan". Det hela gick utan minsta anmärkning väl i lås, och pojkarna tycktes trivas utmärkt. De, som ej voro kommenderade som handräckning, sysselsattes ungefär 1½ tim. om dagen med diverse arbeten utomhus; för övrigt voro pojkarna fria att inom ett visst område leka och öva idrott. För inövande av segling var under sommaren anställd en korpral vid flottan.

Dagordningen var följande:

Kl. 9 frukostmål
,, 10—11.30 diverse arbeten; därefter badning
,, 12.30 mellanmål
,, 15.50 middagstättning
,, 16 middagsmål
,, 19.30 aftonmål åtföljd av tandborstning
,, 22 tystnadssignal
mellan kl. 22—7 skulle avolut tystnad råda i sovlogementen.

Kostnaden för inackordering uppgick i ett för allt till två kr. pr dygn och elev.

Mellan dessa inackorderingsperioder har "Stugan" varit öppen för tillfälliga besök efter anmälan till vakthavande läraren. Pojkarna ha därvid haft tillgång till ett marketenteri inom "stugan" med billiga priser, men kanske oftast försett sig ur medhavd matsäck. "Stugan" har flitigt besökts och under idrottsdagarna ha cirka 100 elever varje gång haft sina övningar därstädes. Med ett ord — vi ha redan haft mycken nytta och mycken glädje av vår "Stuga".

Friluftsstugeidén för skolorna har fått varma förespråkare och diskuteras nu litet varstans inom skolvärlden. Det talas om möjligheten att markägare omkring Stockholm ämna kostnadsfritt upplåta mark för dylikt ändamål, vilket vore en god handräckning för idéens förverkligande och som i hög grad skulle underlätta realiserandet av planen — varje Stockholmskola sin friluftsstuga.

B. E. LITTORIN.

Fönster putsas bäst med HÄXAN

E R H A T T, M A D A M M E !

NI HAR MYCKET ATT VÄLJA PÅ.

En ny hatt brukar vara det första man kostar på sig för höstgarderoben — för många får det bli det enda. Valet är nog förnuftigt, ty hatt och skor bruka ju av kännare räknas som toalettens viktigaste ingredienser. Men hurudan skall höstens hatt se ut? Bilderna härnedan ge vägledning. Som synes finns det mycket att välja på, någon speciell modellepideemi tycks vi gudskelov få slippa denna säsong.

En lustig liten turban virad av silkes-trikå med metallinslag. Den är utslutande ämnad till innehatt, göres i färg med klädningen och är så mjuk och behändig att den kan stoppas ner i en handväska. Vilket parisiskorna också göra. Från Gerda Janson & C:o. (Holmén, foto.)

Klockhatten — gärna med något oregelbundna brätten — är modernare än någonsin och denna velourhatt från Paul U. Bergström arbetad med infällningar av slät filt är typisk för vinterns genre.

Baretten ser man också mycket denna säsong, den är inte alldeles lik vår vän Fausts, ty nu vill parisiskan ha den som ovan: en modell i svart velourfyllt och vit filt. Från Ateljé Christina. (Lenkert, foto.)

Klockhatt av svart och beige filt. Från Paul U. Bergström.

Toquen i filt är modern och har många variationer. Här en i mellanblå filt med tillhörande väska i samma material. Modell från Gerda Janson & C:o. (Holmén, foto)

VARIATION OCH TRADITION

DET STORA PROBLEMET I HEMINREDNINGEN.

FRUN HADE ALLTID TYCKT förskräckligt illa om tapeterna i för-maket. Tillsammans med de gamla vita möblerna och det gula möbeltyget bildade de en ensemble, som påminde henne om nässelkål med hårdkokta äggklyftor. Men vad var att göra? De funnos vid inflyttningen, de voro fullkomligt felfria, värden ville förstås inte bestå nya och själv hade man så många utgifter —

— Jag förstår inte, att du är så missnöjd med dem, sade herrn. Grönt är ju en vacker färg. Eller vill du ha dem röda eller blå?

— Bevare mig! utbrast frun. Gärna något grönt, bara mycket mildare och mattare.

Det lade herrn på minnet, och då frun en sommar varit på landet hade han velat göra henne en överraskning vid hemkomsten. Hon fann förmaxväggarna målade med ljus, blaskig grågrön limfärg.

Efter ett par år sade herrn en dag till frun:

— Sök nu själv ut en tapet till för-maket sådan som du vill ha den.

— Varför det? frågade frun. Det är ju riktigt vackert som det är.

— Det trodde jag nog inte du tyckte, sade herrn. Jag såg nog att du inte var glad åt förändringen, fast du tackade så vackert.

Frun skrattade litet. — Jaså, du såg det. Nej, det var jag inte heller. Jag var inte van vid det. Men nu ser jag mycket väl, hur vackert allt gör sig mot den väggen, och jag har vant mig vid den. Jag vill inte ha den annorlunda.

Denna sannfärdiga historia är ganska belysande. För det första visar den, att det kan finnas fundamentala misstag i heminredningen, som man inte kan komma över, för det andra, att vi reagera starkt för varje förändring i vårt hem, även om den är till det bättre, och för det tredje, att man kan vänja sig vid en omgivning, när den i sig själv inte innebär någon för-syndelse mot inredningsharmoniens lagar.

Nu är det visserligen så, att människor även på hemmets område äro mer eller mindre traditionsmässigt inriktade. Som-ligt folk tyckas rent av njuta av omväxling också i fråga om livets miljö. Att möblera om, att tapetsera om, att klä om möbler — t. o. m. att flytta i en ny våning, tycks bereda dem en alldeles särskild njutning, även om det man hade förut var aldrig så bra och vackert. Detta begär efter om-byte kan gå så långt, att det måste betraktas som ett symptom till ett psykiskt sjukdomstillstånd. I den något mildare form, varunder det vanligen uppträder, får ombytesbegäret väl dock närmast räknas som ett utslag av tidens allmänna brist på ro och jämvikt.

Men de flesta äro nog i fråga om hemmet mera vanebetonade. Instinktivt önskar man i dess inredning finna uttryck för den ro, trygghet och stabilitet, som man känner sig behöva i livets skiftande mångfald. Annat kan gärna byta skepnad, nya hus ge

Idun har denna vecka ägnat en stor del av sitt nummer åt artiklar om heminredning — vi äro ju inne i flyttnings-veckan och heminredningen är aktuell för många. På få områden är vår tid så livaktig som på heminredningens — trots det att hemlivet säges sjunga på sin sista vers! — och många känna sig nog förbryllade inför alla ny-modigheter. För vår del hava vi stor benägenhet för sat-sen chacun à son goût och se med en viss motvilja på be-greppet standardisering. Därför överlämna vi följande artiklar till läsekretsens egen rannsakan, tidningen är för-medlaren av nyheter och åsikter. Den kända hemkultur-experten Elisabeth Wærn-Bugge inleder med en heminredningskrönika och därefter ges några glimtar av heminredningens olika problem.

staden ett nytt utseende, nya människor, nya förhållanden bidra till att gestalta livet annorlunda, men hemmet önskar man behålla sådant det är, som den fasta punkten i tillvarons växlingar. Om ens syster en vacker dag uppenbar sig shinglad, så finner man det både naturligt och trevligt, men om mamma går och klipper av sig håret, så reagerar man kanske kraftigt. Den nya frisyren törhända klär henne mycket bättre än den gamla, men man är bara inte van att se henne sådan — hon är inte riktigt samma mamma som förut.

Därmed är inte sagt, att hemmet även för traditionsmänniskorna bör evigt och oföränderligt i varje den minsta detalj bibehållas som det en gång blivit — även om detta vore möjligt. Tradition behöver inte betyda stagnation. Men ingreppen i en helhet, som är vacker eller kär, böra ske med desto varsammare hand, övergången till en ny harmoni bör utföras desto mjukare, ju mera vi veta oss vara traditionsbetonade. Ett helt nytt formspråk, en helt ny färgskala i ett rum kräver i det fallet en stark själsansträngning för att assimileras, vilket erfares som en vantrevnad, innan man lyckats bemästra intrycket och införliva det med sin föreställning. Och när förändringar av ett eller annat skäl äro ofrånkomliga böra de ske med eftertanke. Ju större den harmoni är, som man lyckas uppnå, desto säkrare är det, att man kommer att trivas med förändringen. Detta gäller i lika hög grad vid inredningen av nya hem. Ju bättre man valt sin utgångspunkt, desto bättre resultat når man och desto mera hemmastadd kommer man att känna sig. Färgskalans dominant måste

noggrant fixeras, så att övergångstoner och brytande accenter komma att göra sin riktiga verkan, och inte heller får man glömma olika rums samband i färgen med varandra. Lika viktigt är formspråket, linjerna, tyngd-fördelningen i rummet. Möblernas proportioner i förhållande till rummets, deras placering med hänsyn till den fasta inredningen — fönster, dörrar, kakelugn — samt de större detaljernas förbindande med varandra genom mindre måste övervägas. Inredningsföremålens massa och tyngd — d. v. s. det intryck de göra genom sin storlek och djupet av sin färg — få inte lämnas åt slumpen, när det gäller placeringen i rummet, så att inte hela tyngden lägges i ett hörn, på en vägg. Grupperingen av möblerna bör göras uttrycksfull — i densamma skall hemmets vanor finna uttryck och motsvarighet.

Det går lätt nog att säga tulipana-ros, kanske någon invänder. Men tänk på, hur litet de flesta av oss ha att röra sig med. Tänk på alla de unga, som kanske ha en fin och kultiverad smak och gärna skulle vilja skapa sig ett vackert hem, men som bara ha begränsade tillgångar för att göra det.

Ja, just då är eftertanken allra mest nödvändig. Just då kan man ha allra största hjälp av den för att åstadkomma både skönhet och planmässighet även med små medel. Vår inredning behöver inte längre vara baserad på idel dyrbarheter eller antikviteter för att vara vackra. Industrien har uppnått en helt annan standard i estetiskt hänseende mot vad fallet var för bara en trettio, fyrtio år sedan, konsthantverk och hemslöjd en ännu högre. Låt vara, att de vackraste och gedignaste föremålen alltjämt måste betinga pris, som man kanske drar sig för — det finns möjlighet att bland dem taga själva grundstommen och fylla ut resten med mindre kostbara, men ändå tilltalande föremål. Särskilt med hjälp av textilierna — bland dem finnas saker, som kunna fylla mycket höga anspråk även till billiga priser. Och ett hem behöver inte stå fixt och färdigt med en gång. Det kan byggas till och ökas ut. Det ligger en alldeles särskild glädje i att anstränga sig, att spara — ja, mången gång även i att försaka ett och annat för att anskaffa det som felas. Har man bara valt sina utgångspunkter riktigt, är det inte svårt att göra kompletteringarna harmoniska, när man får råd till det.

Men vare sig det blir frågan om förändringar i en redan bestående miljö eller skapande av en ny, är huvudsaken att följa den regel, vilken — som en gammal tysk doktor en gång uttryckte sig — borde vara den grundläggande för allt mänskligt handlande:

»Alles, was man tut, muss man bewusst tun» — man bör alltid vara klart medveten om vad man gör.

ELISABETH WÆRN-BUGGE.

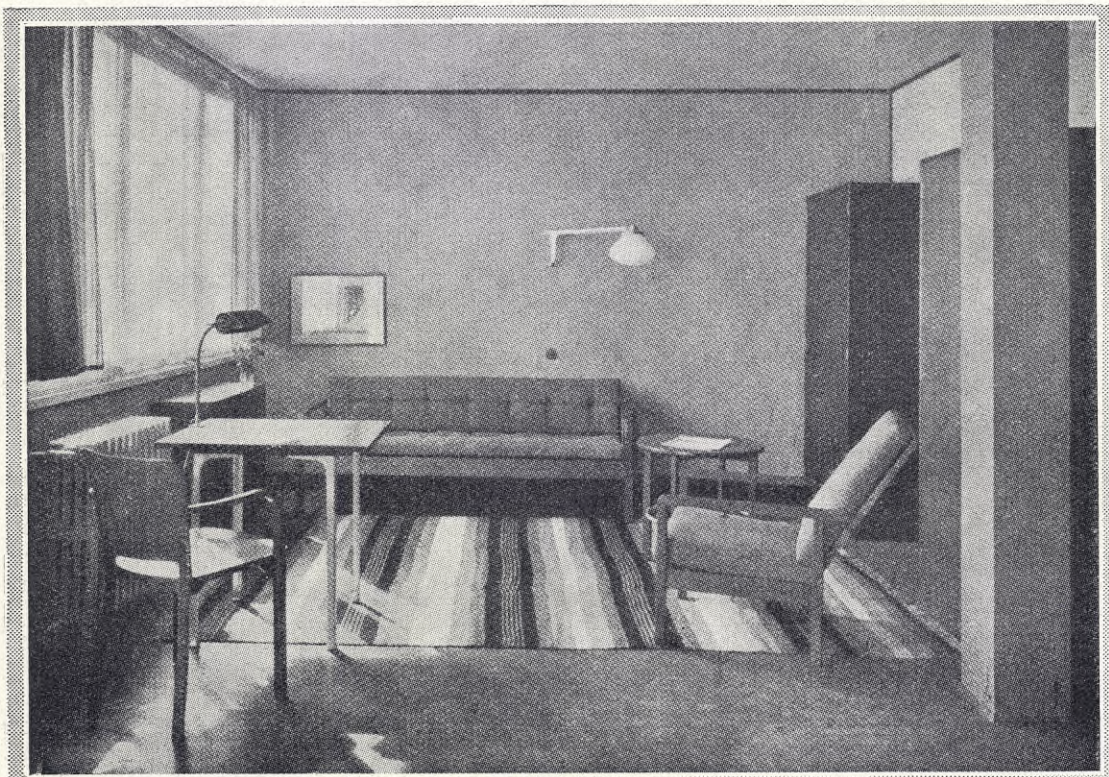
(Teckning av G. Chatham.)

Kooperationen

organiserar hushållen i konsumtionsföreningar, som söka åstadkomma rationell produktion och distribution av varor.

MORGONDAGENS RUM MED FÅ

ALLTINGS ÄNDAMÅSEN-
LIGHET — DEN NYA ESTE-
TIKEN I HEMINRED-
NINGEN

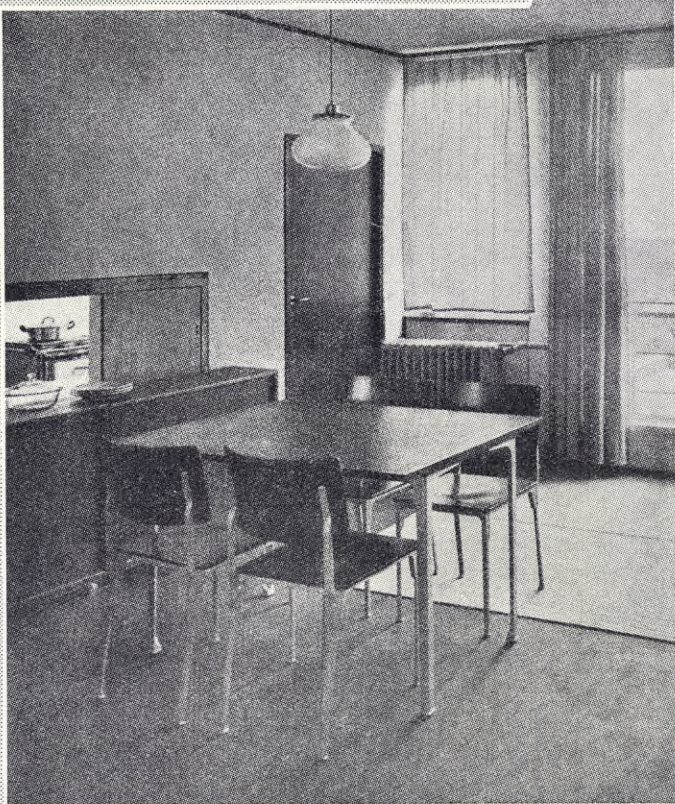

Vardagsrum, luftigt, ljust, med få men praktiska möbelpjäser.

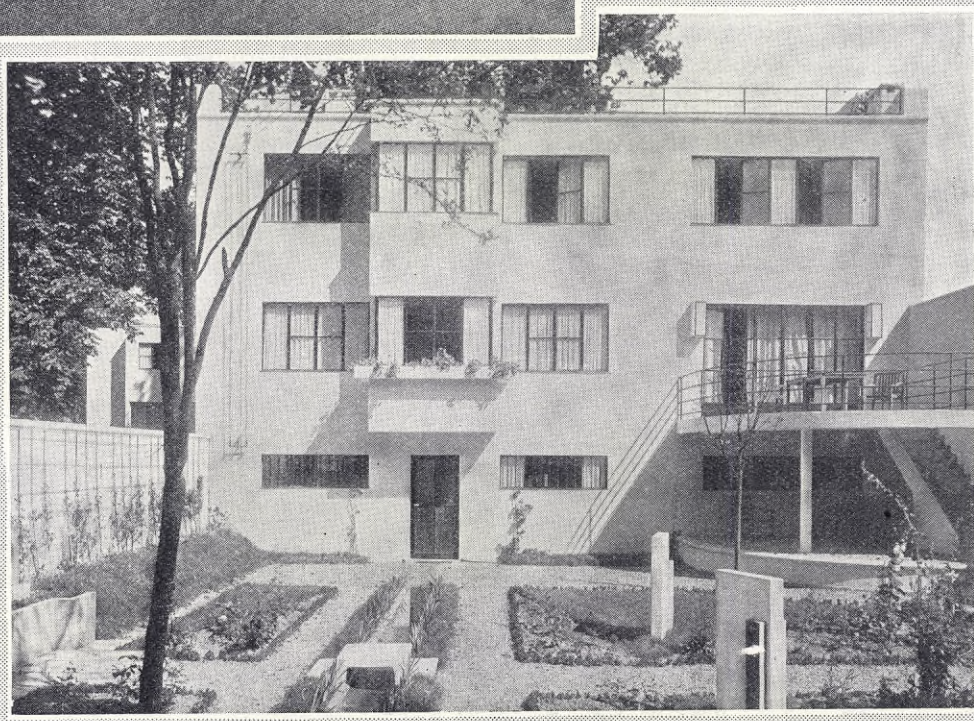
EN GÅNG FÖR INTE SÅ LÄNGE sen var det en viktig fråga, då man hyrde våning, hur många personer man kunde placera i matsalen. Med bostadsbristen efter kriget blev det förnämsta problemet hur många som över huvud taget kunde pressas in i våningen. Och nu stå vi inför stora förändringar, vi äro faktiskt mitt uppe i en brytningstid, då allt flyter. Moderna människor böra framför allt ställa krav på luft och ljus i bostaden i större utsträckning än förr. Mörka, illa belysta rum måste utdömas ur hygienisk synpunkt. Vi begära också, att rummen skola vara av en behaglig brukbarhet, så att det dagliga livet kan löpa lätt utan sådana friktioner, som uppstå av yttre störande inflytande. Förr representerade man med sin våning, nu inskränker man sig i den och i framtiden kommer man att fordra att leva i den på ett behagligt sätt. Rummen skola motsvara sin funktion, sitt ändamål.

Tag en vanlig stockholmsvåning, där de flesta rummen ha endast ett fönster. Det ginge väl an om detta vore långsträckt med stora ytor, men det är oftast högt och smalt, och följderna blir otillräcklig belysning i rummet. Är det en äldre våning kan man vara nästan säker på att rumshöjden går över 2,70 meter, fastän 2,60 meter vore alldeles tillräckligt för att få goda proportioner. I Tyskland har man till och med försökt att gå ned till 2,30 meter, men det kanske vi inte böra praktisera här.

Tak och väggar i rummet böra hållas neutrala, taket vitt, väggarna utan alltför mycket mönstring. Vi behöva stora, lugna ytor. Den franske arkitekten Le Corbusier har gjort försök med att måla väggarna i samma rum i olika färger men detta är subtiliteter, som man helst undviker. Han har också experimenterat med ett slags celler inuti rummen, en lådliknande konstruktion med väggar, som inte gå ända upp till taket. Sådant för tanken på Japan, där man avdelar rummen med skärmar, men verkar främmande för västerländska begrepp.

*T. v.: Matsal med skjultluckor i väggen till köket.
Nedan: Söderfasaden till ett privathus i Versailles. Se balkongen och takterrassen.*

MÖBLER MEN FULLA AV SOL

Arkitekt Uno Åhrén berättar här för Iduns medarbetare om den unga skolan, som vill ombilda våra bostäder efter nya principer. Luft och ljus skola enligt dessa spela en mycket större roll än i våra gamla rum. Vi komma att trivas bättre och må bättre, om vi få mera sol och mindre småsaker i rummen att hålla reda på. Numera bo vi i en skulptur eller en tavla och sitta på ett falskt konstvärde till stol, men sedermera skola vi bo i soliga, hygieniska lägenheter med få rörliga praktiska möbler, som tjäna sitt ändamål och därför äro de vackra. Ja, den som lever får se.

belyperna medför inte maskinmässighet hos människorna, som skola använda dem. Det är en falsk åsikt och en farlig fördom, men den kommer nog att försvinna, då vi fått den där standardiseringen. Det skall vara något naturligt och självklart med de möbler vi ha som bruksföremål, det var den ursprungliga meningen med dem, men den tycks nu vara glömd.

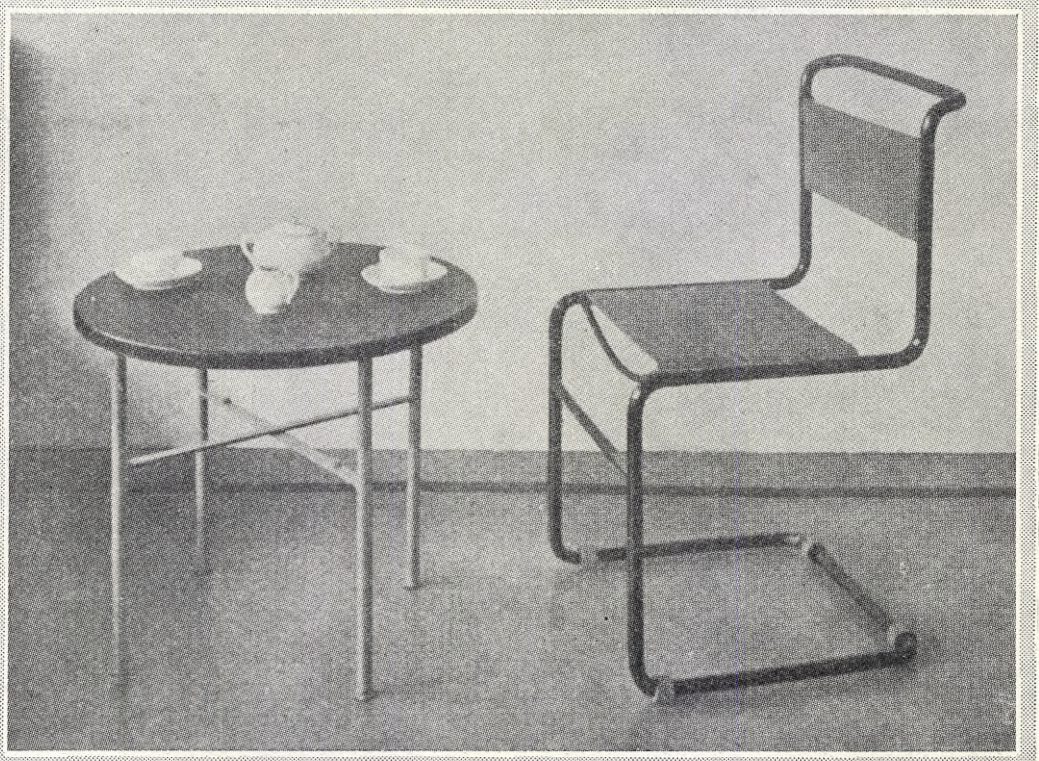
I det nya hemmet kommer det att finnas så mycket fast inredning, att vi endast behöva få och rörliga möbler. Principen att rummen skola vara hygieniska och lätta att hålla rena blir ännu viktigare än förut.

Däremot bör man icke göra för stor affär av färgerna i rummet. De flesta nya rum äro neutralt hållna. Ljuset speglar nu samma roll, som en gång dekorerade och prydnadsföremål fyllde. Folk tycks tro, att man kan se på ett rum som en tavla eller en skulptur, det är absolut fel. Lika litet som man kan bo i en tavla kan man ha någon glädje att bo i ett överdekorerat rum med för mycket prydnader.

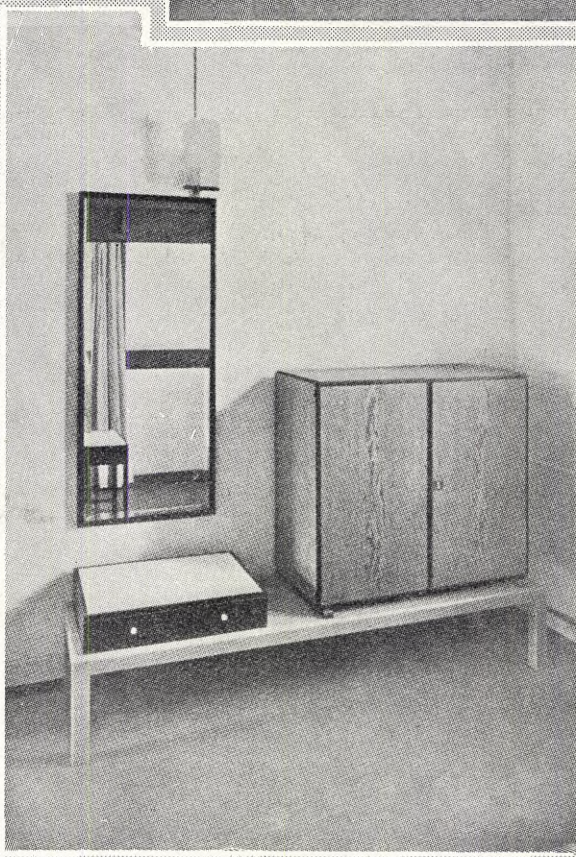
Tavlor skola inte vara fläckar på väggarna som nu ofta är fallet och symmetridjävulen bör utdrivas så snart som möjligt. Vad skall man med en grupp mer eller mindre likgiltiga tavlor, då någon enstaka som man verkligen tycker om att stanna inför och se på är alldeles nog. Har man inte råd att skaffa sig original, finnas numera förträff-

T. h.: Ett toalettbord med tillbehör. Spegeln förträffligt belyst, men återger här endast fönstret mitt emot.

Nedan: Ett kombinerat arbets- och i nödfall sovrum.

Denna moderna stol har inte några "personliga" krusiduller, men påstås vara utmärkt att sitta på.

liga reproduktioner i färg — även av modern konst.

Tavlor, mattor, blommor, men sparsamt höra till en modern människas rum.

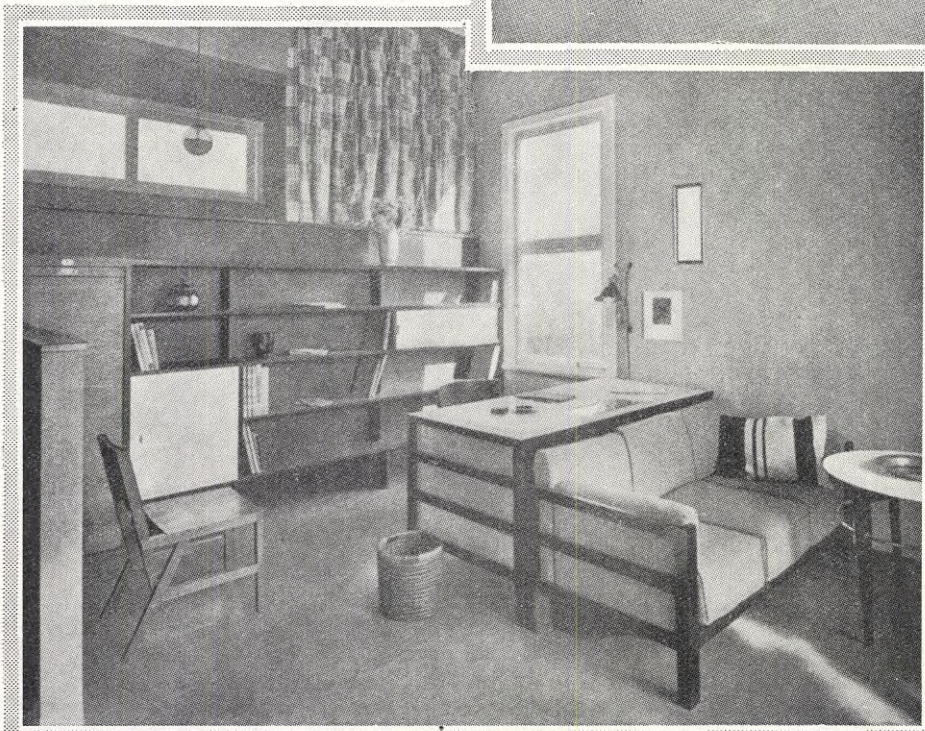
Det kan inte nog ofta framhållas, att rummen äro till för att leva i, inte som dekoration.

Det ser ut som om vi glömt den artificiella belysningen, men så är inte fallet. Just nu pågår emellertid en utredning som rör belysningskonsten och det är ett så stort ämne, att vi inte kunna gå in på det ännu. Vare det nog sagt, att här är brytningen mellan gammalt och nytt ännu starkare än på något annat område av heminredningen och nya fält öppna sig. Ännu stå vi emellertid på försöksstadiet och den senaste ljusutställningen hos Liljevalchs kom icke med någon lösning.

De nya boningshusen, som byggas av franska och tyska arkitekter, och även i Amerika och Ryssland, ha alla uppförts efter nya principer. En del av dessa hus ha höjts ett stycke över marken och då tomten är planterad, drages trädgården in under huset. Som de äro försedda med platt tak,

får detta delvis användning som trädgård, delvis som takterrass, där husets invånare vila eller sporta. Takterrassen ingår som ett viktigt led i det moderna husets bekvämligheter. På somliga tak finnas bad inrättade med varm och kall dusch och intill badrummen gymnastikapparater. Om det är ett våningshus, söker man sörja för att varje hyresgäst får någon liten del i det fria för sig själv: en balkong med sol, en del av taket eller trädgård, men skyddad för grannarnas blickar. Den moderna storstadsmänniskan behöver vila och ostördhet i mycket högre grad än forna tiders människor, vilkas nerver icke sletos på av gatutrafiken med dessa avgrundskör av buller såsom våra.

Då husen konstruerats huvudsakligen av betong, som behöver skydd mot temperaturväxlingar, är det mycket lämpligt att förse taket med ett lager sand och trädgårdsjord ovanpå betongen. Le Corbusier, den berömde franske arkitekten, som praktiserar systemet takterrass med trädgård, försäkrar, att han sett träd växa upp till tre à fyra meters höjd uppe på taken.

Fru Hilda Mellgren.

Kyrkoherde M. Mellgren.

Dottern Eva, 1½ år, vid flyttningen från Djura.

NÄR LUKTFLASKAN BJÖDS RUNT I KYRKBÄNKEN

PRÄSTGÅRDSBESTYR OCH KYRKSEDER FÖRR I VÄRLDEN.

UPPE I DEN LILLA KAPELLFÖRSAMLINGEN Djura i Dalarna, var min far den första där bosatta prästen. Och i det nybyggda hemmet redde de mina sitt bo, och där såg jag i sinom tid dagens ljus. Men snart blev min far utnämnd till kyrkoherde i Lillhärad församling och vi flyttade söderut.

En flyttning den tiden var ej så lättvindig. Allt måste köras efter häst. Vår flyttning gällde 18 mil, och varje forä ställde sig rätt kostsam, så det ansågs bäst att ställa till auktion, och endast behålla och medföra det värdefullaste av bohaget. Färden skedde i en stor, gammal heltäckare, enkom inköpt för resan med ett så litet barn.

Hur de mina funno det nya hemmet, vet jag ej. Det var en stor, rödmålad tvåvåningsbyggnad. Hur rummen skola rubriceras blir svårt, ty omflyttningar och omöbleringar skedde ofta, endast till förmöjelse för mig, men antagligen ej alls för för-

Som en kontrast mot vår tids hem i stad och på land står det gamla prästhemmet, som här skildras i Iduns serie av prästgårdsskildringar. Med något av vemodigt behag läser man dessa glimtar av församlingsbestyr och kyrkliv i gamla da'r, skrivna av en kyrkoherdedotter, nu själv prästfru.

äldrarna, ty orsaken till dessa omflyttningar var att än det ena, än det andra rummet blev obeboeligt. Än »sjönk» byggnaden i ett hörn, än i ett annat. Den skruvades åter upp med »domkraft» — till nästa gång. Men under tiden hände det, att spännpaperet i taket brast och hängde ned som draperier, kakelugnen blev oduglig för eldning o. s. v. Det skulle finnas — och det fanns också — en del inventarier, men icke i vidare gott skick. Där fanns ett bord, en rest av ett gammalt klavér, vidare ett glas, en sax samt några hänglås (de voro fastlåsta vid »stackstödet» och saknade nycklar) och last but not least två kor. De försålles genast för 30 riksdaler. På tal om »stackstö», kanske ej alla nu veta, vad det är? Jo, det var en järnstång som stod som stöd mellan spiselkupan och den stora murade spisen. Det fanns nämligen ingen kokspis där, utan endast en stor öppen spis — nog så poetisk i böcker och muséer men förenad med en stor portion prosa för en trött och ovan husmor. Allt skulle kokas, ställt på s. k. pannring. Än rökte det in i grytan, än kallnade den av.

Inom kort skulle det bli installation och nu måste en hel del inköp göras. Hur ekonomiskt betungande sådana tillfällen äro för unga, obemedlade prästfamiljer, kan knappast anas. Men de utgöra dock minnesrika milstolpar i prästens liv, och var och en söker att göra dem så värdiga som möjligt. »Prästen skall vara gästgivare», och det är av vikt, att sockenborna känna som ett hem i sin prästgård.

På den tid, jag nu talar om, funnos ej järnvägar, som gjorde den ena bygden mera »centralt belägen» än t. ex. grannsocknen.

Då var ej heller postgången daglig som nu, utan de tvenne dagarna i veckan, då posten kom, voro efterlängtrade och kallades »postdagarna». Dessutom gick vid olika tillfällen »klockarposten». Den förvarades i en väska, som, utgången från kontraktsposten till prästerna i kontraktet, sändes som budkavel till angränsande socken med gångbud av klockaren. »Klockarfar skall allting bestyra», och i vår lilla socken var han jämväl organist och folkskollärare, vaccinator m. m. Klockarfrun hade, näst efter prästfrun högsta rangen, och »tog sig» bland de första på kalas. Det dröjde dock lång tid, innan titeln madam hos henne byttes till fru. Och ännu senare tog hon det distiga steget att utbyta sidenschaletten mot hatt. Den söndagen kom hon och bad att få sitta bredvid min mor i kyrkbänken.

Vad de voro vackra och ärevärdiga dessa sidenschaletter. Vanligen voro de svarta (Forts. sid. 998.)

I prästgården, Lillhärad.

Kyrkoherdefamiljen på utfärd.

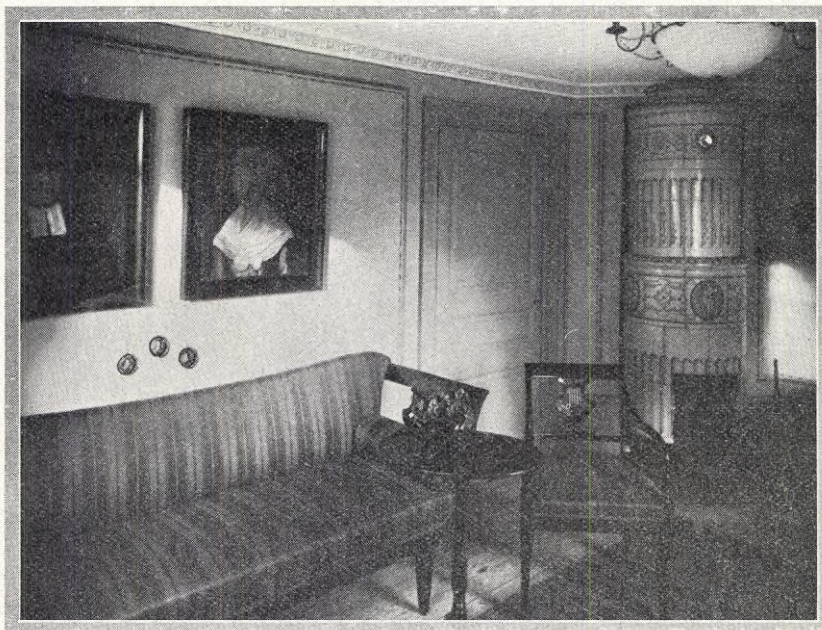

Ombärlig för rik blomsterproduktion är **NUTRIGÉN** — det för krukväxter nödvändiga närsaltet.

Finnes i alla frö-, färg- och kemikalieaffärer från kr. 0.75 per burk.
TEKNISKA FABRIKEN JOFUR, STOCKHOLM.

TAVELBARBARI ELLER TAVELKULTUR?

En vacker vägg med väl avvägda släktporträtt. Rummet från arkitekt David Blombergs hem i Stocksund. (Foto Holmén.)

VAD SITTER DET FÖR TAVLOR PÅ väggarna i moderna våningar? — Original, svarar enstavigt vår tillfrågade expert på rumsinredningar och den suck, som åtföljer dessa ord är hörbar, liksom det djupt bedrövade ansiktsuttrycket talar ett tyst men tydligt språk.

Men varför detta uppenbara misshag? Ha vi inte tigt och bett i olika tonarter, att allmänheten godhetsfullt ville intressera sig för modern konst, att den ville över huvud taget uppvisa ett aldrig så blygsamt konstintresse? Och nu säger denne expert, som inrett hundratals vackra hem, att det är skada, att folk skaffar sig original att hänga på väggen. Det är minst sagt originellt skulle vi säga, om vi inte hade självaktning.

Förklaringen? Jo, det finns enligt denne expert och pessimist alldeles för många konstnärer, alldeles för mycket dålig, ofärdig, omogen konst, som inte borde uppmontras. Och vi som trodde, att allmänheten var synnerligen senfärdig i att uppmontra vare sig god eller dålig konst.

Vi trodde, att folk skaffade sig vackra bohagsting, äkta mattor, handbroderade kuddar — men voro absolut likgiltiga för om de hängde en »handmålad oljefärgstavla» eller vad som helst på sin vägg. Vi trodde, att det alltjämt var ämnet i en tavla, som fällde utslaget, då folk skaffade sig något att hänga över sin duchatel eller sin fina empiresoffa eller vad det nu är. Få människor förälska sig så häftigt i en kombination av färger, att de glömma bort vad tavlan skall föreställa.

»Den första musiklektionen», »De första stegen», »Beethoven i ateljén» äro ämnen, som alltjämt finna tillbedjare bland tavelköpare. En och annan har t. o. m. »en vacker ram med en tavla i», ja, och så bör nog tavlan helst föreställa något, som man känner till.

Vår heminredningsexpert hade i förbigående sagt ett ideal för hur väggarna i ett boningsrum borde se ut. — Hammershøj, sade han andaktsfullt. Dessa »stille Stuer»

fulla av luft och ljus med några få vackra boskapsting och en stillsam tavla på en neutralt hållen vägg — ett sådant där rum med hemkultur, som man tycker fyller hela atmosfären på ett obeskrivbart sätt.

För övrigt ville han inte säga något ont om svensk hemkultur. Tvärtom. Den är högt uppdriven, det finns gott om folk med raffinerad smak. Men även de, som odla ett konstintresse, äro bundna av vissa fördomar skulle man våga säga.

Se på en vägg med tavlor, som upphängts efter ett visst uttänkt system. Antingen dyrkar man den sneda linjen eller också äro tavlorna avvägda mot varandra efter sin storlek, vanligen två och två som pendanger. Varför skola de nödvändigtvis hängas efter varandras storlek i något slags matematisk följd? Det måtte väl vara en fördom om något. Det asymmetriska, som folk är så rädda för, är väl inget att gå ur vägen för?

Ett mycket allvarigare fel är överlastningen, överdekoreringen, som nu möter en på så många väggar.

Vi behöva lugna väggar med en eller ett par vackra tavlor att vila ögat på. Men inte en samling likgiltigt kravs, som ingen egentligen bryr sig om, men som ändå hänger där. Det skall väl någonstans få en plats.

Åt släktminnen och släktreliker, gamla halvt urblekta fotografier kanske, måste man ge en fredad vrå. De behöva ett sanktuarium, där man genast ser, att pieteten mot det förgångna hållits i helgd. Är det fråga om släktporträtt i olja, kanhända av stort konstvärde, bör man väl i alla fall placera dem med en viss försiktighet. De kräva också pietet. Farfarsfar eller farmorsmor höllo säkert i livstiden inte till godo med vilket sällskap som helst. Varför låta dem då efter döden blanda sig med plebs

LUGNA VÄGGAR MED FÅ TAVLOR I STÄLLET FÖR OROLIGA GRUPPER I SYMMETRI

Håll er på mattan! Eller lyft åtminstone inte ögonen från den, då ni kommer in i ett modernt hem. Hemma hos de flesta moderna människor är den mycket finare och vackrare än det som sitter på väggarna. Kulturen ser ut att ha stannat i jämnhöjd med soffkarmen. Eller kanske detta omdöme är alltför hårt. Vad anse läsarna av nedanstående artikel?

i skepnad av andra likgiltiga tavlor? På väggen här nedan har den största möda nedlagts på att få lika stora tavlor att avväga varandra. En större oljemålning i mitten som medelpunkt och runt om den en grupp som avslutas skönt upptill av två små ovaler till släktporträtt och en liten rektangel allra överst.

Det är en fullständigt olikartad samling av nytt och gammalt, av olika skolor och teknik, av färg och svart-vitskonst. Moderna etsningar och ett kopparstick från 1600-talet, en blyertsteckning i 1830-talets romantiska manér, 1880-talets plein-air måleri och en modern impressionistisk tavla och till sist fotografier.

När man ser en sådan vägg, förstår man varför en nutidsmänniska har så svårt att komma in i himlen. Hon vill ha med sig allt sitt bråte. Hon kan inte med det sanna barnasinnets lämna alltsammans och anamma en ren och oförfalskad barnatro på en enda vacker tavlas värde, en eller två som hon verkligen tycker om.

Under den korta men svindlande höga gulaschperioden här i landet köptes som bekant moderna svenska mästare, bland andra Liljefors och Zorn, per kvadratmeter. Det var ett lidelsefritt sätt att se på modern konst. Nu skulle man vilja rekommendera inköp av färgharmonier per kvadratmillimeter, så och så många av en färgsammansättning som satte åskådaren i stämning. Ty alla måste bli påverkade av konst, antingen de äro medvetna om det eller ej.

ETH. K.

Soffa av modern typ med möjlighet att förvandlas till ligglägenhet. Avskräckande tavelhängning efter principen: symmetri framför allt. (Holmén, foto.)

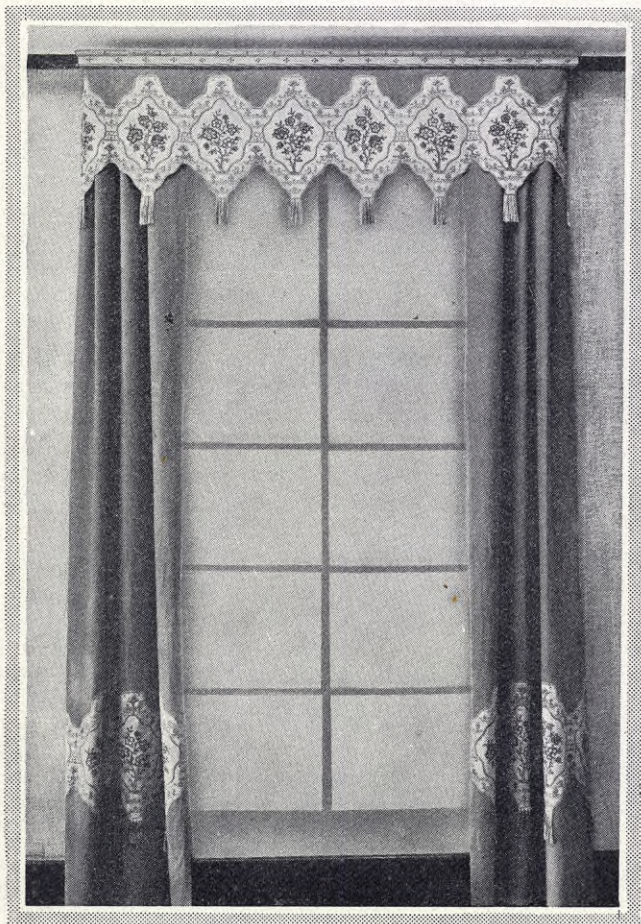
Carl Peter
Dahlsson

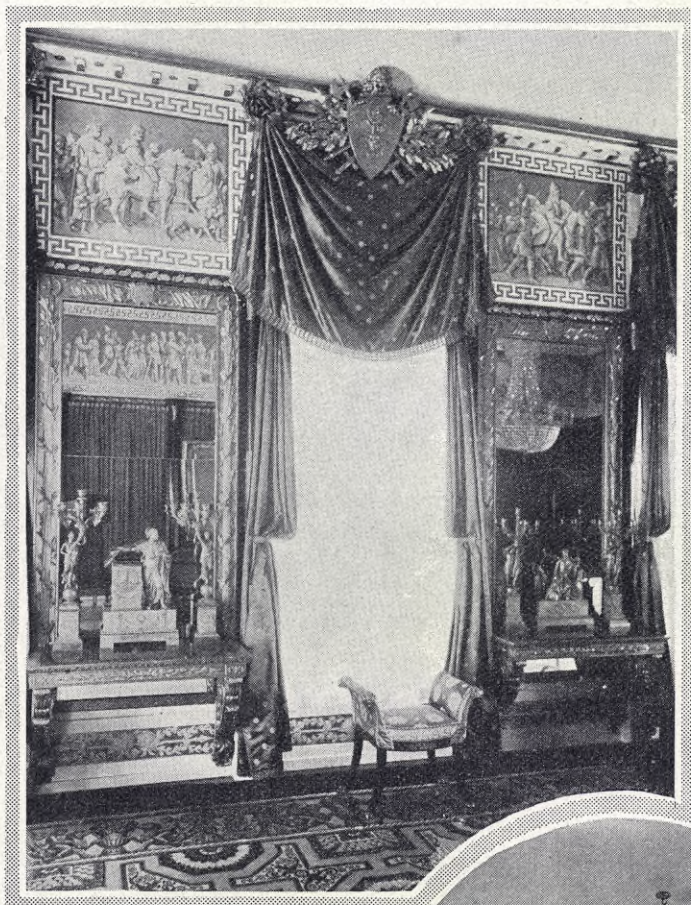
25
öre

R U M M E T S Ö G O N

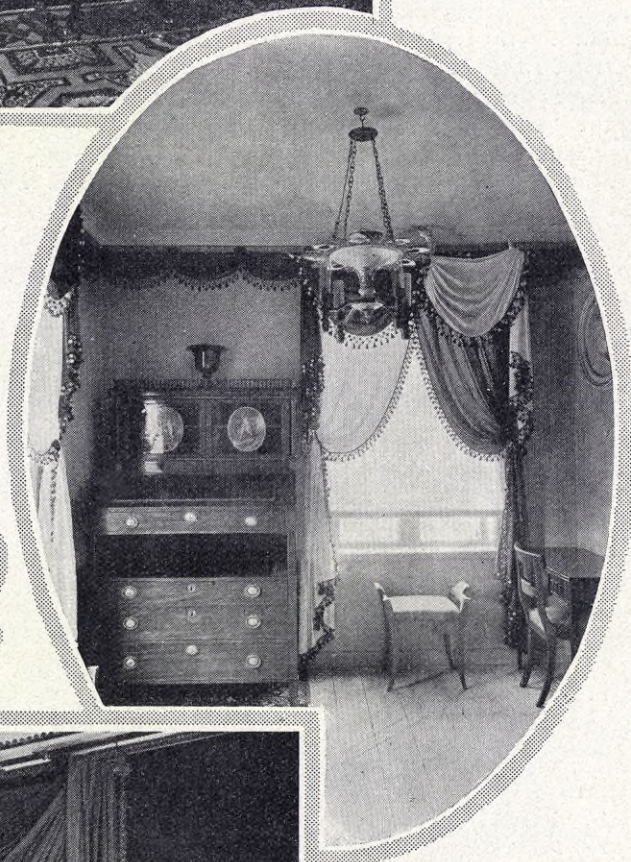
G A R D I N E R I K A R L
J O H A N S S T I L O C H
A V I D A G.

*Cretonnegardiner i en enkel och vacker uppsättning.
(Från N. K.)*

*Röda sidengardiner i den
praktfulla Röda salongen
på Rosendals slott.*

*Gardinuppsättning i
Hazeliushuset.*

*Modern uppsättning av linnegardiner kantade med
band och frans i gardinens färg. (Från N. K.)*

*I den mindre salongen
på Rosendal i gult och
blått siden äro gardi-
nerna av gul taft.*

HUR SE VÅRA GARDINER UT?

VÅR TIDS HUSMÖDRAR NONCHALERA ALLTFÖR MYCKET GARDINFRÅGAN.

ÅR 1836 STOD FÖLJANDE ATT läsa i den förnåma tidskriften »Journal för Konst, Nyheter och Moder», den tidens Idun: »Smaken för fönsterdraperier tycks tyvärr vara i avtagande, emedan man stundom även i elegantare rum får se dem nästan helt och hållet avlagda, och i dessas ställe begagnar man tvenne stora, rätt och slätt nedhängande skynken, som löpa medelst bronsringar på en förgylld tvärstång och om dagen dragas åt sidan, där de upphakas på en bronshake, men om aftnarna dragas framför fönstret, vadan de göra tjänst som rullgardiner.»

Vi, som fått bevittna hur sedan dess gardinfrågan blivit ytterligare förenklad för att inte rent ut säga försummad, kunna endast konstatera, att när man då klagade, klagade man i onödan. Hur skulle väl kåsören av 1836 känna sig till mods vid anblicken av det sparsamma intresse vi med få undantag, fortfarande skänka åt en för interiören dock så viktig detalj som just fönstrens dekorativa utstyrel.

Så litet avseende har i själva verket under årtal fästs vid gardinfrågan, att man knappast reagerar mot att även i s. k. stilrum finna maskinvävda bomullsgardiner av hemslöjdstyp, som dessutom naturligtvis äro upphängda i ringar trädde på mässingsstänger vilka gå under benämningen empire på den grund att de ha till förebild just dessa tvärslåar av merendels förgyllt trä, fastän de sakna sina föregångares förnåma utstyrel.

För att få det hela litet gladare kostar man gärna på en kappa i tomrummet mitt i fönstret, om nu detta minimala tygstycke, som inte räcker över hela fönstertytan, kan göra skäl för namnet. För att inte flaxa löst fästes denna »kappa» med nålar i gardinhalvorna, och sedan tycker man sig ha gjort sitt bästa. Ett sådant arrangemang förrycker emellertid obönhörligt den karaktär av rörlighet, som ringarna just skulle ge och möjligheten att, som det från början var ämnat, kunna draga för gardinerna om aftnarna, är även därmed borta.

Sedan ha vi tyllgardinerna. Från början, när de ännu bara gjordes av god kvalité, voro de nog så prydliga och på dem slösade varje husmor med självaktning en verkligt rörande omsorg. Efter tvätten blåades, stärktes och strökos de med fulländad konstskicklighet för att till sist i jämna, precisa veck, utmätta med pappersmätt, nålas fast vid den förgyllda kornischen. Strax ovan fönsterbrädan togs den styva tyllen ihop med en kordong och nederändan breddes ut solfjädersformigt över mattan, ju längre desto bättre. Det var en händelse, som hela familjen deltog i, när gardinerna skulle upp, det var den sista fasen i höstens sysslor. Rummets brudslöjor ha de kallats. Vem får den idéassociationen vid anblicken av en nutida slarvigt manglad, slappt nedhängande tyllbit, som nätt och jämt går till golvet.

När vi så äro i färd med att göra generalinventering i gardinförrådet, få vi inte glömma bort spåren, som det för ett tjugotal år sedan grasserande spetsömsraseriet

Sådant rum — sådana gardiner, rekommenderar författarinnan till denna artikel med bilder å föreg. sida, där hon går till rätta med det bristande intresse och stilkänsla för gardinerna och deras uppsättning, som så många husmödrar visa nu för tiden. I detta ämne ha vi tydligen något att lära av gångna tider.

satt även där. Bårder på längden och på tvären, motiv och rutor infälldes med slösande frikostighet i glest, ofärgat linne. Om dessa tunna broderier harmonierade med rummet för övrigt var inte så kinkigt, det hann man förresten aldrig att taga i övervägande, huvudsaken var bara att sy nätter och dar för att få färdigt. Den annars till trosartikel upphöjda åsikten, att var och en bör hävda sin individuella smak, suspenderas vid sådana epidemier.

Dessa många beklagliga misstag ha även verkat menligt på den rena yrkesskickligheten. Det är helt enkelt inte att begära, att tapetseraren skall vara lika förfaren i draperingens svåra konst nu, som när han hade fullt upp att göra, och att taga igen det förlorade tar tid, vilket är förargligt, eftersom just för tillfället det glädjande nosser ut som om ett visst intresse för dekorativa draperier skulle vara i antågande.

Det finns ännu möjligheter att bedriva studier i tapetserarkonstens mysterier. Den så kallade Karl Johansstilen är den ojämförligt mest omtyckta och utbredda och därför är det skäl i att vi intressera oss för den just nu.

Bättre åskådningsmateriel kan då knappast tänkas än det, som står till buds dels på Rosendals slott, det bekanta Bernadottesmuseet i skuggan av Djurgårdens ekar, dels,

De självförsörjandes hem.

Vem har det vackraste, mest praktiska?

En tävlan för Iduns läsarinna.

Den ensamma, utåt arbetande kvinnans hemkänsla är naturligtvis lika stark som hemkvinnans, även om den lilla vrå hon förfogar över i kubikinhåll är synnerligen obetydlig. Den självförsörjande har ofta knåpat ihop sitt hem, med årslånga mödor, hon har sparat och försakat och haft de mest oväntade problem att lösa i sitt rum med kokvrå eller bara med elektrisk kastrull för tévattnet och äggen. Varför skulle hon inte låta sin erfarenhet komma andra till godo, när hon till sist fått det hemtrevligt och vackert i sin kula? Idun uppmanar nu de självförsörjande att beskriva hur de åstadkommit ett hem av ett eller möjligen två rum på det mest praktiska och hemtrevliga sätt. Kostnadsuppgifter och fotos torde så vitt möjligt bifogas och Idun kommer att införa skildringen.

Två tävlingsklasser: klass I för tävlande med ej över kronor 6.000 i årsinkomst.

Klass II för tävlande med ej över kronor 3.600 om året.

I vardera klassen: Första pris kronor 100:—, Andra pris kronor 50:—.

Svar märkt »De självförsörjandes hem» insändes före 1 nov. adress Iduns redaktion Stockholm.

i det med detta samtida, men betydligt mera borgerligt flärdfria Hazeliehuset på Skansen. I båda fallen gäller det åren omedelbart före den tid, då för att citera Journalen smaken för draperier tycktes vara i avtagande, varför vi alltså endast återknyta förbindelserna vid den punkt när stilkänslan just var på väg att glida mot en viss banalisering, men ännu inte tagit steget ut.

I dessa kungliga salonger och medelklassförmak har man på ett fulländat sätt förstått taga vara på helhetsverkan. Så t. ex. äro gardiner och dörrdraperier aldrig av annat tyg än det möbelen i övrigt är klädd med. Detta virrvarr av randigt och rutigt, blommigt och fasonerat, som är så typiskt för hémminredningarna nu, är där fullkomligt bannlyst. Den enda omväxling, som tillåtes, är en blandning med t. ex. slät taft i exakt någon av möbelygets färger. Man skulle utan överdrift kunna säga, att det under denna tid var lika viktigt att ha sin salong i fullkomlig schatterring, som det nu är, att ha skor i överensstämmelse med toaletten.

Ingen detalj är för obetydlig att försummas på Rosendal. Undergardinerna (i de rum där de ursprungliga sitta kvar) äro av tjockt gråvitt siden, som nog en gång varit vitt, och kantade med breda guldband. I Hazeliehuset äro de av fin vit bomullslärf med bollfransar i övergardinernas färg. Spetsar och hålsömmar lysa alldeles med sin frånvaro, vitbroderierna hörde den tiden hemma i linneskåpet.

I de fall, då gardinstång är använd, är denna självklart av förgyllt trä och försedd med konstnärligt skurna knoppar i ändarna. Särskilt omtyckta emblem äro pilar, lagerkransar, örnar och sköldar samt till gardinhållare medusahuvud, solrosor eller band, allt av ciselerad och brännförgyllt brons.

Emellanåt nöjer man sig med endast en skickligt draperad kappa direkt över draggardinen. Denna typ lämpar sig särskilt för våra moderna hem, men det är ett nödvändigt villkor att kappan göres av samma stoff som möbelyget, för att man skall kunna få balans i rummet. Kornischen kan vara förgyllt eller i möbels färg, om denna är målad. Ett gammalt bra och beprövat sätt är annars att helt enkelt spänna tyg över en vanlig träribba försedd med vinkelhörn. I stället för tyg kan man också taga en tjock frans eller ett broderi, då helst i den tidens teknik par préférence, korsstyggen, exempelvis à la grecquemönster i färger, som harmoniera med rummets för övrigt.

Allt för stora kostnader behöva inte dessa nya, men ändå glada, gardinuppsättningar orsaka oss, men de fordra, för att komma till sin fulla rätt, en målmedveten planmässighet in i minsta detalj, och detta är väl ändå våra fönster värda. Genom dem sättes vi ju i kontakt med yttervärlden, och å andra sidan är det av deras utseende en utomstående i första hand bildar sig en uppfattning om hur det är beställt därinne.

EBBA SALWÉN.

Kobbs Finaste Ceylon

Observera! Grön etikett.

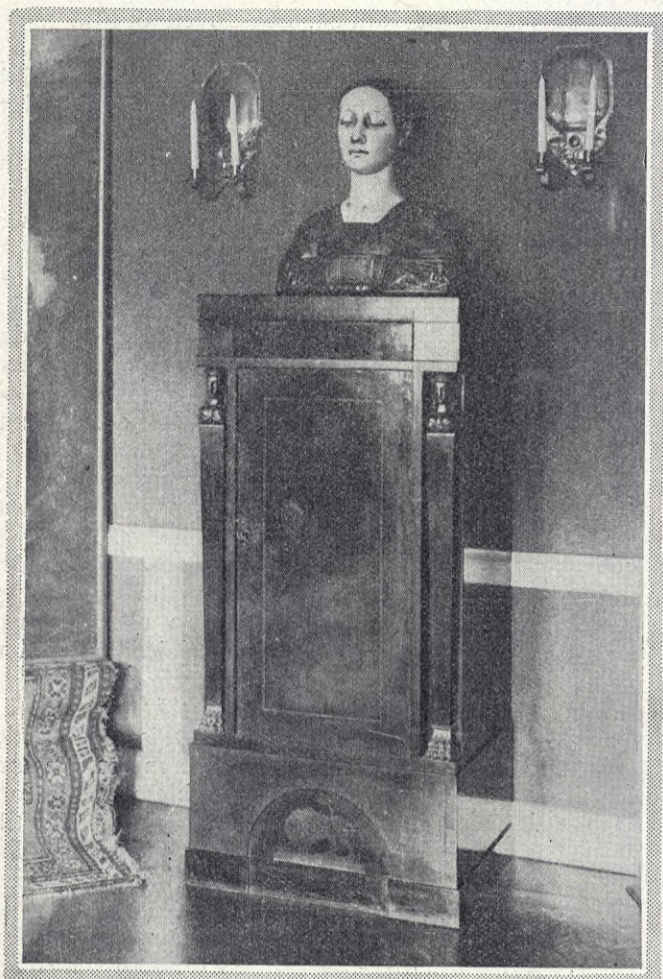
I den Europeiska marknaden existerar icke ett finare Ceylonthé än detta.

Ett thé för finsmakare.

M I N K Ä R A S T E M Ö B E L

N Å G R A B E K A N T A

En möbel har inte bara sitt materiella värde — nå, den känslan ha vi erfårit lite var och därför är det med igenkännandets intresse vi ta del av vad några bekanta damer berättat om sina hems dyrgräpar. Ett kapitel att inte glömma bort, när Ni inreder Ert hem!

Harriet Bosse skattar högst bland sina möbler en renässansskulptur.

Fru Laura Ekman, maka till statsminister C. G. Ekman, betraktar sin mammas flickbyrå med den gamla fotogenlampan som sitt hems dyrgräpar.

En byrå, som för Olof Winnerstrand för pojkåren in i hans egen hem, är fru Frida Winnerstrands käraste möbel.

Fru Julia Svedelius tycker mest om det bord, vid vilket hennes mormor, hennes mor och hon själv präntat sina första litterära försök.

och böra väl ha en mission utöver den att tjäna dagens ändamål. En gammal möbel kan leda mina tankar långt bort i tiden, kan få mig att minnas dem, som före mig ägde och älskade den, gråto och logo inför den — kan få mig att känna, att mitt öde är skapat av andras öden och att ur mitt skall andra skapas. Och en ny möbel, som jag själv längtat efter, knogat och sparat till, kan säga dumma barnsliga ord om min egen lilla lycka i världen. Ärva ting och köpta ting och skänkta ting — visst kunna de tala och hjälpa och ge.

Många människor, de flesta kanske, känna det nog så. Man kan komma in i ett vackert nytt hem

DE DÖDA TINGEN — DEN SOM FÖRSTA gången sade de orden och alla som genast tiderna sagt om dem och trott på dem ha aldrig erfårit den känsla av samhörighet man kan ha med ett ting, den absoluta känslan, att tinget är levande och hör ihop med en själv. Hur kan man kanske inte förklara, man vet bara, att det är så.

Ett hem av döda ting — det är ett dött hem. Ett hem skall vara något i sig själv levande, något, som tyst och lågt och försynt talar om öden, som formats innanför dess väggar. Luft och dagern och tingen, möblerna, skola ge något av det hemmets melodi, av dess klangfärg i livets stora tonflöde. Det finns hem, där gamla trötta möbler i vemodig halvskymning stillsamt tala om stillsamt grymma öden. Det finns hem med ljusa öppna glada möbler, som stå och småskrattra i solskenet. Det finns hem, där enkla snälla möbler blygt tala om, att de så gärna ville hjälpa, om de kunde. Och det finns hem, där gråa trista möbler tala om den grå tristheten som en makt i världen.

Men möblerna tala inte, om man inte älskar dem och ber dem. Om man håller av en gammal möbel så kan den bli en bit av det, som man har av trygghet och hemkänsla i världen. Det låter stort, men möblerna i ens hem ha

med moderna stilfulla möbler, och så står där i ett hörn en gammal byrå från länge sedan eller en gammal soffa som tiden slagit blåmärken på. Och man tittar litet förvånat på den och frågar skämtsamt överseende: Vad är det för en lustig gammal sak? Jaså, den — säger ägaren, och det kommer ett ömt uttryck i hennes ögon, och så kommer det en historia. Det är min käraste möbel — — —

— Vid den byrån satt min mor och arbetade, när hon var ung, säger fru *Laura Ekman*, maka till statsminister C. G. Ekman, och visar på en originellt buktig björkbyrå. Därför är den mig mer kär än mina egna nya tillhörigheter. Och den lilla fotogenlampan, som jag ställt dit trots dess flärdfria och världsfrånvända utseende, är min mors arbetslampa, som är betydligt äldre än så. Den törs jag aldrig ha framme i vardagslag, för om den ginge sönder — — — På den ljusa flickbyrån vid den lilla lampans fot står porträtten av fru Ekmans barn — släkten skola följa på de släkten som gått — —

En ännu starkare känsla av generationers död och liv ger den gamla soffa, som är omistligast i hela hemmet för fru *Elsa Fryxell*, maka till generaldirektör K. A. Fryxell: — Prinsessan Sofia Albertina har en gång haft

den, och efter många öden, auktioner och förfall i likgiltiga bondehem, hittade min mans gamla fastrar den och så kom den till Fryxellska hemmet i Stockholm. Nu är den vår, och jag har broderat blommor och blader på den och under överdraget står dess historia inbroderad, för jag är säker på, att den håller i 100 år. Men den är mig inte så kär bara för dess stolta ursprung — kring den har förra generationen Fryxell samlats var dag och kring den samlas vi Fryxellar nu och så vill och hoppas vi att det skall bli, när en ny generation Fryxell är i tur att samlas på prinsesssoffan.

Vilken möbel, som är mig kärast? — Författarinnan *Fanny Alving* vandrar i minnet tillbaka till den tiden, då hon själv gick drömmande ung på förfädernas urgamla gård och såg alla sitt nuvarande hems antika ting i vardagens bruk: — Uppriktigt talat, så är det en gammal vedlår, på vilken min pappa brukade sitta och filosofera vid köksspisens. Men som den kanske inte skulle intressera någon annan än mig, vill jag visa den, som kommer när-

D Ö D A T I N G S O M T A L A

D A M E R B E R Ä T T A.

Prinsessan Sofia Albertinas soffa är nu familjeklenod hos generaldirektör Fryxell.

mast, och det är en byrå, som jag fått efter min mormor och i vars lådor jag plockade omkring som barn. Släkten har haft den i omkring 90 år, och den har trotsat otaliga anlopp av kringvandrande antikvitetsjudar. Jag minns särskilt en, som framhöll det bländande beloppet av 75 kronor.

Om Maja X inte törs tänka sig möjligheten av att göra sig av med sin gamla byrå, så skyggar fru Frida Winnerstrand redan vid tanken att förändra det minsta på sin. Och den är ändå inte så svindlande åldrig, ungefär 10 år yngre än den evigt unge maken-skådespelaren: — Olle fick den när han var pojke och vid den satt han, när han läste sina läxor, d. v. s. det låg en indianbok i den, när han fick den, och den gick väl över byrån och förbi läxorna, antar jag. Så har den följt honom ända in i vårt hem, där jag alltid kommer att ha den på hedersplatsen. När vi flyttade in hit framkastade min man något om att måla den i en annan färg — det faktiskt klack till i mig. Det blev aldrig av, och blir aldrig av — gamla vänner skola vara som de äro.

Och när man då har egentligen bara en gammal möbel-vän, så måste den bli dubbelt kär. — Det är den enda sak, som jag sett i alla mina många hem — säger fru Harriet Bosse. — Eller som sett på mig — hon visar på en skulptur av en känd renässanskvinnas, som från ett vackert litet skåp ser ned på sena tidens kanske mindre stort skurna släkte. — Hon är som en mascot för mig, var jag är så gör hon mig hemtam om också allt annat är främmande nytt. Jag såg henne i ett fönster när jag första gången skulle gifta mig och tänkte genast: den som hade råd! Och så fick man råd och hon har i alla kringflackande år givit mig känslan av att vara hemma och bofast.

Det hörn av hemmet, som talar om sambandet med det förflutna vördar fru Elisabeth Kuylenstierna mest.

Hemmet och bofastheten är ledstjärnan i livet för fru Elisabeth Kuylenstierna, maka till major Oswald Kuylenstierna. Det käraste hörnet i hennes hem är det, som rymmer de ting, som starkast påminner henne om sambandet mellan hennes hem och deras som gått före henne, säger hon som förklaring till bilden av hörnet:

Porträttet framställer Mrs. Jakobine Barclay, född Campbell, som 1832 jämte sin dotter Mary, sedermera gift med Peter Hammarberg inflyttade från Skottland till Göteborg. Under porträttet befinner sig hennes sybord av mahogny. I hörnskapet i Sheratonstil förvaras en théservis av silver.

Fru Fanny Alvings käraste möbel är en byrå, som släkten ägt i 90 år.

När man blir äldst i syskonkretsen gå tankarna gärna tillbaka till den tiden då man var liten och fick krypa upp i sin farfars knä, luta sitt huvud emot honom och lyssna till allt underbart han hade att tala om. Det brände sig som eldskrift kvar i mitt minne, vad han hade att säga om den gamla damen i sitt skottiska änkedok och hennes dotter, som sedermera blev min farmor. Vad kunde det ha för betydelse för en så liten flicka? — Jo,

(Forts. sid. 1000.)

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

CLARA PAULI.
F. Hasselberg, Stockholm.
Änka efter apotekaren A.
Ferdinand Pauli, Stockholm.
95 år den 12 oktober.

MARIE ASPELIN.
F. Henschen, Väntorp, Ul-
riksdal. Änka efter lantbru-
karen Carl Gustaf Aspelin.
90 år den 10 oktober.

BENEDIKTA MALM-
BERG.
Änkefru, Malmö.
85 år den 1 oktober.

HULDA WIBOM.
F. Anderson, Vänersborg.
Änka efter landskamreraren
i Älvsborgs län O. H. Wi-
bom.
75 år den 7 oktober.

AGNES PÄHLMAN.
F. Björkman, Eslöv. Maka
till f. d. kaptenen vid Södra
Skånska Infanteriregementet
Georg Pahlman.
75 år den 10 oktober.

ANNA EDOFF.
F. Hallsten, Borensberg. Ma-
ka till f. d. kyrkoherden i
Klockrike o. Brunneby, f. d.
kontraktspresten O. I. Edoff.
70 år den 8 oktober.

SOPHIA FLODERUS.
F. Eklund, Uppsala. Maka
till f. d. förste stationsskri-
varen vid Statens Järnvägar
Uno Floderus.
70 år den 8 oktober.

AGNES STRÖM.
F. Hedlund, Stockholm. Än-
ka efter landshövdingen i
Västernorrlands län Carl M.
Ström.
70 år den 10 oktober.

ANNA MÜNTZING.
F. Malmström, Akarp. Änka
efter köpmannen Thore
Müntzing, Akarp.
65 år den 9 oktober.

ANNA SJÖSTRAND.
Fröken, Jönköping. Socialt o.
kommunalt verksam. Dotter
till kontraktspresten fil. dr
L. Sjöstrand.
65 år den 10 oktober.

ANNA HERRLIN.
F. Björkegren, Lund. Maka
till professorn vid Lunds uni-
versitet Axel Herrlin.
60 år den 6 oktober.

ANNA BÄCKSTRÖM.
F. Grundelius, Arbrå. Maka
till kyrkoherden i Arbrå, kon-
traktsprest. Olof Bäckström.
60 år den 8 oktober.

HILDEGARD BROBERG.
F. Essén, Kristvalla. Maka
till kyrkoherden i Kristvalla
Konrad Broberg.
60 år den 9 oktober.

HEDVIG HEUMANN.
F. Lundberg, Halmstad. Ma-
ka till apotekaren G. L. Heu-
mann, Halmstad.
55 år den 10 oktober.

MIA LILJENSTOLPE.
F. Hallman, Ogestad, Oden-
sivholm. Maka till godsägaren
Axel Liljenstolpe.
55 år den 10 oktober.

HILDUR PETERSSON.
F. Karlsson, Oskarshamn.
Maka till handlanden Gustaf
Pettersson, Oskarshamn.
50 år den 25 september.

ISA BOHMAN.
F. Stenborg, Hamnerdal.
Maka till kyrkoh. i Ham-
nerdal Erik G. Bohman.
50 år den 8 oktober.

FRIDA CARLIN.
F. Carlson, Malmö. Maka
till köpmannen Merus Carlin,
Malmö.
50 år den 9 oktober.

SVEA SJÖLIN.
F. Rehnvall, Lindesberg. Ma-
ka till borgmästaren i Lin-
desberg Magnus Sjölin.
50 år den 9 oktober.

SIGNE SÄFWENBERG.
F. Bergquist, Östersund. Ma-
ka till översten och brigad-
chefen Hjalmar Säfwenberg.
50 år den 11 oktober.

Dubbel

säkerhet och dubbel valuta kan Ni räkna
med genom att baka med Rumford —
det dubbelverkande originalfosfatbakpulvret.

P Å L I N J E N

AV EVA ÅRADS.

HON VAR TRÖTT, HADE UPPLEVAT mycket under dagen.

Nu satt hon äntligen på tåget och lät sig vaggas till ro.

Länge hade hon stirrat på virrvarret av telefonrådar, vilka höjde och sänkte sig, höjde och sänkte sig, allteftersom stolparna likt taktpinnar markerade rytmen. Det låg något ängsligt och ödesbestämt över detta ändlösa upprepande av samma motiv, varmed tågets brus och jämna stötar harmonierade. Det var som om hon av en främmande vilja hypnotiserats att ingenting annat förnimma än tusende tunna trådar, tvinnande sig in i henne, uppåt och nedåt, uppåt och nedåt.

Först med en kraftansträngning lyckades hon slita sig ur det, och det blev en lättad för ögonen, att det fanns även annat att se.

Det började skymma. Det låg som en slöja av blå luft kring träd och fält och hus. Man kunde ej längre skarpt särskilja detaljer och färger på de många växlande tavlor, som ilade fram över rutan.

Omgärdade åkerlappar svängde förbi, strecken förflyttades, rektanglarna blevo till romber och förut parallella linjer bildade vinklar. Träddungar och ting i förgrunden runno snabbt undan, men synrandens taggiga skogskontur tycktes löpa åt motsatt håll, jämsides med tåget.

Vad det är underligt med detta, tänkte hon. Allt beror på hur man ser det. Intet är sig ständigt likt, allt växlar och övergår i vartannat. Det är som med livet. Vad man egentligen vet litet om sig själv och andra och världen utanför. Så många miljoner människor finnas till, och ändå är det ingen som vet varför, eller vad det är som egentligen händer. Envar är fylld av sitt eget ärende.

I Bromma kyrka sammanvigdes lördagen den 8 september direktören för Carlton Hotell Erik Sandberg och fröken *Elsie Rumstedt*, dotter till direktören E. Rumstedt och hans maka, född Hedenbergh. (Lamm, foto).

Det mörknar fort. Vad det är sövande och skönt att sitta här och bara låta sig bäras fram. Jag vill koppla bort från människorna omkring mig och vara ensam.

Nu regnar det. Små, små droppar, som strila ned utför fönstret. Vad de glittra och runda sig vackert. Det är som om varje liten droppe vore ett väsen för sig. Men det är ju bara vatten.

Här sitter man instängd i sitt eget lilla jag. Men ändå hör man oupplösligt samman med något större. Vi ha väl alla en uppgift, stor eller liten, och böra arbeta gemensamt. Vad det alltså är betydelselöst, vilken plats man intar, om man har att bära lidande eller lycka, blott man utför sitt verk.

Man lever liksom mer än sig själv. Ett medvetet liv och ett som man knappast vet om.

Men är det egentligen jag, som tänker och känner och ser? Eller är det inte bara något som sker med mig, utan att jag förmår göra mycket från eller till.

Tankar och fantasier komma och fara. Men det står i ens fria makt att öppna sig eller stänga till därför. Det gäller att ta ställning, till dem och till allt som händer. Är det inte just det som är meningen med oss?

Det regnar och stormar, smattrar mot rutan.

Det är mitt på banan. Skenorna blänka, mörkt. En man vandrar fram mellan spårren. Han sveper rockkragen om sig, hukar för vinden. Går som i tankar, ser sig ej om.

Han tycks ha bråttom. De sitta väl hemma och vänta. En liten stuga, lampan tänd, en trygg och vänlig krets.

Regnet piskar emot honom, han är trött och ansträngd, men ingenting hejdar hans steg. Banan är bra, den förkortar hans väg. Allt fortare går han.

Där fladdrar ett ljussken bakom honom. Det växer och växer, blir bländande skarpt. Det brusar och bävar, det skälver och bränner sig fram.

Varför ser han då inte, märker han inte?

Nu är det inpå honom, suger sig i honom.

Han sträcker armarna från sig. Så gör han ett språng.

Det tränger ett skrik i strupen.

Det svartnar, det svindlar. Hon vaknar till. Hon förmår icke röra sig. Var är hon? Vad är det?

Det varade väl blott ett ögonblick. Så kom hon till sig själv igen.

Här satt hon i den lugna varma kupén. Tåget stod stilla. Det hade väl ryckt till litet när det stannat, hon måtte ha sovit, stöten hade väckt henne, skrämt henne och manat fram en skräcksyn.

Hon skrattade till litet förläget och mumlade att hon drömt.

Medpassagerarna tycktes icke fäst sig mycket vid det. De hade rest sig, och nu gingo de.

Hon var yr och matt som efter en svimning, kände sig tom. Det var kvavt. Hon sade sig, att hon nog borde gå ut och hämta frisk luft och röra på sig. Men hon gjorde det inte.

Det dröjde länge. Alltjämt regnade det. Hon kunde icke se stationen.

Konduktören kom brådskande genom vagnen.

Då visste hon med ens vad som hänt.

Hon rusade upp och hörde sig själv ropa till:

»Är han död?»

»Ja.»

Lördagen den 22 september sammanvigdes i Skeppholmskyrkan i Stockholm hr *Göran Lybeck* och fröken *Anna-Lisa Elfström*, dotter till direktören Albert Elfström och hans maka. (Lamm, foto).

Guldmedalj
Nässjö 1922

Guldmedalj
Falun 1927

H. M. Konungens Hovleverantör

Tusentals hem

använda numera

Dirigold-bordbestick

Personer med kultiverad smak och ekonomiskt sinne inse behaget och vinsten av att använda Dirigold.

Begär prospekt från

DIRIGOLDS FABRIKER - ÖREBRO
(ALCOMETALLER)

Försäljning i Stockholm: **Birger Jarlsg. 26**
(mellan Sture- och Engelbrektsplan)

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

Är hon omodern?

En mor har råkat i en skämtsam men därför inte lättlost konflikt med sin unge son som representant för en ny tids syn på tingen. Hon kan inte inse, att han och hans jämnåriga har rätt; nu frågar hon: är jag omodern?

Det är kanske dumt att ta upp en så enkel och ointressant fråga som jag ämnar göra, men jag tycker det vore roligt att få höra andra mödrars syn på saken. Mödrar till döttrar och söner i deras mest förtjusande ohanterliga ålder, 17—18-åringar.

Jag har en dotter och en son i den åldern. Vi äro i vanliga fall mycket sams och förstå varandra kanske bättre än generationerna annars bruka. Men i går fick jag höra av min unge son, att jag är "hopplöst omodern", som han med ungdomens omedvetna grymhet uttryckte det. Och min unga dotter stod glatt hjärtlost på hans sida. Nu undrar jag, om jag är hopplöst omodern?

När jag var ung, och det var inte så förfärligt länge sedan, var det brukligt, att människor skulle hålla sina löften. Sade man att man skulle göra en sak så var det illojalt att inte göra det, mer invecklat var inte problemet. Ur uppfostringssynpunkt alltså: lovade jag mina föräldrar, att t. ex. komma hem klockan elva en kväll, så kom jag, eller om jag inte kom, så ringde jag på dörren i hälften rädsla och hälften skamsenhet. Jag tror inte, att min barnasjäl för så fasligt illa av det. För det första ringer inte min son på dörren, han har egen nyckel, för det andra förnekar han i 17-årig värdighet sin obeskrivligt uppenbara barnasjäl och för det tredje säger han, att jag är hopplöst omodern. Därför att jag gör som mina föräldrar gjorde, bestämmer en tid när han skall vara hemma, när han går ut på kvällarna. Inte för att jag tror att det händer honom något eller han gör några dumheter värre än andra, men jag kan inte få i mitt huvud att inte ett hem är ett hem och inte ett inackorderingsställe eller hotell. Något som för barnens vidkommande alltså skall hållas ihop med stadga och ordning och proportion på ute och inne. Det passar inte nu för tiden, fick jag veta, mamma

vet ju att jag kommer när jag kommer — vad han nu ville ha sagt med det! — och, ja, det är omodernt. Att hålla löften? sade jag. Nej, men att begära löften i det sammanhanget, sade han. Som man ändå inte kan hålla för ingen annan behöver göra det — o, du fria ungdom — och när man snart är vuxen — stackars liten, han tror faktiskt det — och inte är något rötägg eller någonting. Nej, det är han ju inte, men det går över min horisont, att inte föräldrar skulle ha rättighet och skyldighet att kräva sådana löften av sina barn: du får så gärna gå, men du skall vara hemma senast tolv, mycket nöje. Och så säger han ja för att det inte skall bli något resonerande, de ha ju så bråttom jämt, och sedan kommer han klockan ett och så är jag omodern. Snälla mamma, jag kunde inte gå ifrån just då. Jag anser i all enkelhet, att en 17-års pojke bör kunna gå ifrån en enkel tillställning vid midnatt när han har skoldag dagen därpå. Nu undrar jag bara, är det omodernt, att fordra något sådant av sina relativt minderåriga barn. Det är ju bara en struntsak, för det gäller ju ingenting så länge sonen är en gentleman, men ändå — som princip. "45 år contra 17."

Hon bör gifta sig.

"Gittan" får här ännu några råd i sina svårigheter. "Carola" anser som så många av hennes medsystrar att "Gittan" bör skänka sina krafter åt ett eget hem.

Sedan jag läst Eder insändare, har jag ej kunnat släppa den ur tankarna. Ack, kära Ni, om Ni känner, att Ni kan göra den "gode redlige" mannen lycklig, så villfar hans bön, och bli hans hustru. Tror Ni icke, att Ni skulle känna Eder bra mycket lyckligare och mera tillfredsställd med Eder själv, om Ni finge en god man att arbeta för och ett trevligt hem att pynta uti, än att såsom nu, stjäla Edra lyckliga stunder från den, med vilken "Eder älskade" är förenad i "ett ganska lyckligt äktenskap"? Ni talar om, att icke kränka barnens rätt, ack, Ni tror väl icke, att en alldeles så god mor kan vara, vad hon bör vara för sina barn, när

hon anar eller vet, att hennes make har "lyckliga stunder" tillsammans med en annan kvinna? Var viss om, att Edra lyckostunder varit förbundna med förtvivlans och bitterhetens stunder för henne, om hon älskar sin make och sina barn. Tag därför det, som nu trätt i Eder väg, såsom något av försynen sänt, och blotta känslan av att den lycka och kärlek som gives Eder, är helt Eder egen, skall mången gång kännas Eder såsom lön nog för den oerhörda uppoffring, Ni nu tycker Eder göra.

Carola.

Signaturen "Clary" ser i "Gittans" problem enbart ett utslag av tidens omoral. Hon vill i detta fall byta ut ordet kärlek mot ordet erotik och är mycket ironisk.

Om Gittans "affärsman från Norrland" bor i Stockholm, vore problemet skäligen enkelt. Men om "affärsmannen" inte bor för högt upp i Norrland och han har bil, ja, då är problemet också lösbart. Lösningen är denna: Gift Er med affärsmannen men fortsätt sedan att älska Er älskade; det kan inte den älskade ha något emot, tvärtom är det ju lämpligt för jämfviktens skull. Och om "affärsmannen" om några år, då Gittan är medelålders, skulle råka en yngre och större kärlek, kan han väl räkna på Gittans förstälse.

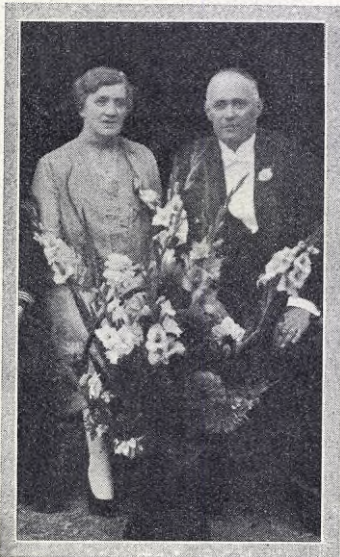
Några skrupler för att Gittan bedrar sin make kommer hon nog ej att anfäktas av, om de ej besvärat henne de gångna 8 åren för den andra kvinnans skull.

Ett annat problem tränger sig på mig, nämligen det, att om Gittan kan undvara sin stora kärlek för vinnings skull, kunde man då inte tänka sig, att hon från början kunde avstått därifrån för pliktens skull. — Denna fria stora kärlek, som en del damer råka ut för, kan väl inte möjligen stå i samband med människans underlägsna numerär och således falla under lagen om tillgång och efterfrågan. I så fall vill jag, istället för kärlek, kalla det erotik. Att denna känsla finns hos oss människor vet vi. Låt bara bli att vådra den offentligt. Ett gammalt ordspråk säger att man skall tvätta sitt smutsiga linne hemma, det rådet vill jag ge Gittan och hennes medsystrar. Clary.

En "effektiv" dam.

DET HAR ALLTID VARIT NÅGOT AMERIKANSKT rivande i fru Almida Petersons person. Man blev därför inte förvånad när hon sökte sig över till Amerika. Men nu har hon kommit tillbaks igen och mer än någonsin gör hon skäl för det speciellt amerikanska epitetet *effektiv* — hennes glada framåtanda har fördjupats med respektingivande kunskaper och erfarenhet.

Vem hon är? Iduns läsekrets letar nog rätt på hennes namn i minnesboken: fru Peterson var kommissarie för Iduns utställning "Damernas Egen" härom året. Och dessförinnan hade hon gjort sig känd som affärskvinna och anordnare av stora hemutställningar i landsorten. Vad gällde Amerikavistelsen? Ja, där finns så mycket nytt för ett vaket sinne som fru Petersons och efter en tid i U. S. A. fastnade hon som elev i The Prince School, en mycket intressant institution, som utbildar

Fru Almida Peterson.

Silverbröllop firades den 20 september av agronom Eskil Edling och hans maka, f. Löwenadler, på Farsta säteri, Södertälje. (V. Ohlsson, Södertälje, foto).

Hulda Sohlman död.

För endast ett par månader sedan hyllades i Iduns spalter den då 95-åriga fru Hulda Sohlman, nu ingår budet att den vördnadsvärda gamla damen slutat sina dagar: hon avled den 26 september i sitt hem i Äppelvik. Fru Sohlman, född Sandeberg, var änka efter den framstående publicisten och politikern dr August Sohlman, Aftonbladets redaktör, och makarnas hem var på sin tid en samlingsplats för huvudstadens litterära och politiska spetsar. Som närmast sörjande stå dottern, doktorinnan Tora Lagerholm, och sönerna, direktör Arvid och kommerserådet Ragnar Sohlman.

lärarinnor i försäljningskonst. Den är stiftad av mrs L. Prince, en societetsdam i Boston, som fann att butiksbiträden borde utbildas i sitt yrke för att kunna fylla det effektivt och därmed nå högre lönestandard. Idén har slagit utmärkt väl ut och numera hålla sig nästan alla större varuhus i Amerika med en eller flera lärarinnor för sina biträden, som i träningskolor få lära sig allt vad som hör till försäljningskonst. Intet litet ämne, ty dess förgreningar kunna nå långt ner i kunskapens källor. Fru Peterson berättar också om att hon i Prince School hade en arbetsdag från kl. 5 på morgonen till midnatt med lektioner, firmabesök, biblioteksstudier, läxläsning m. m. Hon blev jämte en belgiska den

första utländska, som graduerades vid skolan, och som en extra belöning för sitt vackra betyg fick hon ett stipendium.

Och så for hon hem. Men inte för att vila sig, utan redan samma dag Gripsholm lade till vid kajen i Göteborg var hon i farten med sitt arbete. Våra svenska affärsmän äro inte mindre effektiva nu för tiden än att de med största intresse togo del av fru Petersons hemkomst och snart stod man i kö om hennes tjänster. Det blev slutligen Paul U. Bergström, som lade beslag på henne och där har hon i dagarna inträtt som försäljningschef. Bra marscherat. Men Paul B. är också att gratulera. E. N.

En lampskärm.

Klädsel för lampskärm.
Mönster från Julie Wener.

En broderad skärm är nu högsta modet. Våra ärade läsare kanske vilja försöka att själva förfärdiga en sådan varför vi erbjuda en dylik, lämplig för en ställning med en omkrets av 80 cm. ner till och höjd 15 cm.

Den är broderad med 4 fasoner på ljusguldfärgat merceriserat tyg eller grått linne (eget val), med trädstyg i svart och ljusgrått. Pris för tyg, foder snodder, frans, uppritad och påbörjad Kr. 9:75.

Ställning anskaffas ej. Önskas annan storlek på skärmen kan sådan erhållas till överenskommet pris. Rekvireras genom Iduns Handarbetsavdelning, Stockholm. Sändes mot postförskott.

En bukkett ullgarnsblommor.

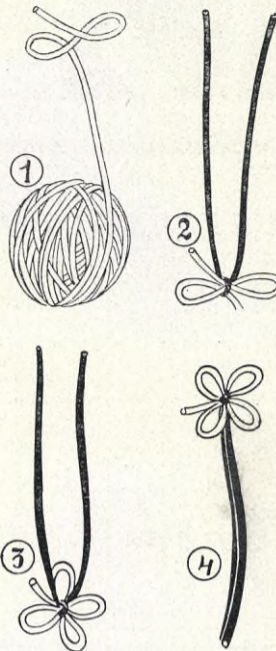

Ni har säkerligen överblivet ullgarn i några färger. Det är Er inte till någon nytta utan bara till besvär — var gång Ni städar i Er sjukorg. Men tänk, om Ni skulle ta och göra en liten förtjusande blom-bukett av det! Alltid har Ni väl någon enfärgad jumper eller någon mörk klänning, som kunde behöva livas upp en smula?

Tillverkningsättet är ytterligt enkelt:

1) Ni gör ett par öglor av det garn, som skall bilda blomkronan.

2) Ni klipper ett lagom långt skaft (c:a 2 dm.) och knyter om öglorna.

3) Ni gör ytterligare tvenne öglor och knyter "skaftet" även om dessa.

4) Ni drar i "skaftet" så att dess tvenne ullgarnstrådar komma att ligga alldeles intill varandra.

Sedan Ni förfärdigat cirka tre dussin blommor, binder Ni dem tillsammans och klipper skaften jämna.

I. H.

Styvbarnet i skolan.

(Forts. fr. sid. 979.)

Den främste pionjären för att föra ut konsthistorien till ungdomen, doktor Carl G. Laurin har, tillfrågad av Idun angivit betydelsen av denna undervisning i följande ord:

"Vare sig det är gammalmodigt eller inte — det är det kanske för övrigt numera inte — tillmäter jag kulturhistorien en betydelse till och med större än den politiska historien. Konsthistorien är en del av denna. Genom den avspeglas tydligast varje tidslyne. Konstverket är dokumentet, som visar, hur den tid var, då det skapades. Men undervisningen häri bör komma i samband med historien. Ingenting kan lära oss förstå en gången tids människor så som att se, vad de beundrat och älskat, och därmed är en så stor nytta förenad, att vår utilitistiska tid minst av allt borde försumma denna — i min tanke — en av de viktigaste och lärorikaste sidorna av historieundervisningen."

(Teckning av G. Chatham.)

Mia Leche-Löfgren.

(Forts. fr. sid. 980.)

är fru Mia Löfgren, född Leche, den 10 okt. 50 år, som berättar ett av sina starkaste ungdomsminnen. Den unga fröken Leche, hon var då bara 18 år, hade skickat in en artikel till Idun. Det var ett inlägg i en kvinnofråga, hon hade angripit de långa förlovningarna, förfäktat en fästmörs rätt att bryta, därför att hon tröttnat på väntetiden, fördömt förlovningarna, som varade i årtal som osunda och enerverade. Ack, denna väntan på svar, då man är ung och har vågat anförtro sin första artikel åt postverket för vidare befordran till en tidningsredaktion. Fru Löfgren glömer aldrig lycksalighetskänslan över det upp-

skattande svaret i Brevlådan. Och sen blev det stor polemik om hennes "kvinnofråga".

Så många kvinnofrågor ha sedan dess upptagit fru Löfgrens tid under hennes bana som skriftställarinna och krävt krafter och energi, men numera har hennes stora fredsintresse helt uppslukat alla de andra. Efter upprepade visiter i Genève tillsammans med sin man, vår f. d. utrikesminister, har fru Löfgren fått en inblick i europeisk politik som få svenskor. Och problemet hur fredssträvanden skall kunna förlikas med alla de rustningar, som just nu förekomma ute i världen, synes henne efter denna inblick olösligt. Å ena sidan hör man bara talas om framtidens krig, som skola föras med alla den moderna vetenskapens hjälpmedel och å den andra försöka fredsvännerna att uppväcka intresse för sin sak. Men hur skola dessa fredsidéer få makt att genomsyra politiken? Innan sådant sker, få vi ingen fred på jorden.

Fru Löfgren har väl vid detta lag förlorat sin ungdoms tro på kvinnornas idealitet och offervilja — om hon någonsin haft den — men hon kan inte låta bli att önska en stor kvinnorörelse i alla land, en gemensam aktion för freden. Om kvinnorna ville glömma alla sina små, sekteriska intressen och verka gemensamt, hur mycket skulle vi inte då uppnå.

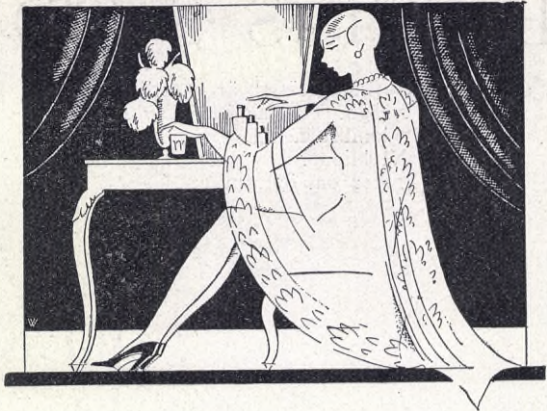
I historieundervisningen, som alltjämt drives efter gammal slentrian, behöfve vi framför allt ett fredsintresse som motvikt. Det kan inte bli annat än krig, då barnen från första stunden bara få höra om strider och segrar, medan den fredliga utvecklingen alldeles skjutes åt sidan. Nu när freden genom Kellogg-pakten upphört att vara något skamligt, kunde man väl få predika den för ungdomen. Fru Löfgren har redan gjort så och kommer att göra det även i framtiden. Att hon dock inte vill gå till en sådan ytterlighet som att yrka på omedelbar avrustning för vårt lilla

land, är ju inte så underligt. Hon har levat för nära dagspolitiken både hemma och ute i Europa för att tro på att radikala och för tidiga åtgärder leda till målet. Men freden som mål vill hon kämpa för till sin sista blodsdroppe. Och vi hoppas, att hon får uppleva framgång för det stora målet.

Hans goda genius.

(Forts. fr. sid. 981.)

Naturligtvis hade den lyckliga bilden också sina skuggsidor. H. G. Wells vidrör dem med lätt hand; säkert föreföllo de honom nödvändiga, ty de voro mänskliga och de voro rörliga skuggor som gävo ljuset ökat ljus. Det var ju oundvikligt, att två starkt personliga unga människor med tiden också skulle utveckla stora olikheter i temperament och uppfattning. Hon var ju stilla och mild, hon älskade glädje och skönhet över allt annat och hon ville hålla lyckan som en brinnande lampa i sina händer och skydda det från vinddrag och bristande näring. För honom var däremot skönheten någonting mera tillfälligt, och arbetet det vitala och nödvändigaste av allt i världen. Men om också hans arbetsiver och hänsynslösa överansträngning av såväl kropp som själ ibland kunde råka i konflikt med hennes behov av harmonisk stillhet och frid i hemmet, svek hon aldrig när det gällde att visa sig som en lojal kamrat. I timal satt hon och skrev på maskin åt honom, om än ryggen värkte; tyst och allvarlig läste hon korrektur, fast besluten att intet slarvfel skulle undgå hennes blick. Hon var en beslutsam och modig liten varelse med ett klart huvud och öppna ögon för allt som kunde göras för att underlätta livet, försköna och berika

Två egenskaper

förenade i en hudcrème. — På morgonen behandlas hyn med Gahns Faréna-Crème, som sedan under dagen skyddar mot smuts och väderlekens inverkan. — Idealiskt som underlag för puder. — På kvällen masseras hyn med Gahns Faréna-Crème och alla orenheter, pormaskar och dylikt försvinna. Hyn får nytt liv och uppkomsten av rynkor och narighet motverkas.

Gahns
Upsala

Kungl. Hovleverantör

FARÉNA HAVRE-CRÈME

Till salu överallt
i tuber à kr. 1:—
i burkar à kr. 2: 50
i lyxburkar à kr. 5:—

Lithinés du Dr. Gustin

rekommenderas av läkare såsom ett förträffligt hälsovatten, att motarbeta äggvita, socker, gikt, reumatism, njur-, lever-, mag- och tarmsjukdomar samt övriga ämnesomsättningsrubbnings- och korpulens. Att dagligen dricka Lithinés till måltiderna i stället för mjölk eller maldrycker, är en naturlig angenäm och utmärkt avmagringskur (c:a 2 kg. pr mån.). Lithinés är en välsmakande dryck, som tillika utgör en betydande inbesparing i hushållsutgifterna. Erhålles endast å apotek, pris kr. 2:75 för 12 lit. paket.

23 öre pr liter.

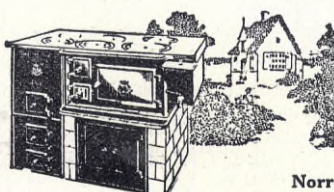
Vid blåst o. kyla
är **CRÈME de**
CHOLEPALMINE
det bästa skyddet för huden
LARS MONTÉN * STOCKHOLM

Egnahemsbyggare.

Egnahemsvillor och mindre lägenheter kunna nu på billigt sätt ordna sin centraluppvärmning genom att anskaffa

Norrahammars S. V.-Panna.

Enkel — Billig — Effektiv.
Kombineras med en Norrahammars spis.

Pris:
S. V. 12 för lägenhet upp till 4 rum o. kök Kr. 80:—
S. V. 11 för lägenhet om 1 rum och kök Kr. 70:—
Säljes genom varje välsorterad järnhandlare.
Begär prosp. å S. V.-pannan.
Norrahammars Bruk, Norrahammar.

det för andra. Hennes hjälpsamhet utvecklade sig med åren och antog snart rent systematiska former. Hon kunde ge bort en grammofon, en ferieresa, blommor eller en ny klädning till någon som just då var i behov därav med samma glädje som hon betalade en räkning hos tanddoktor eller en hörlur för någon sjuk. Efter kriget skrev de båda makarna tillsammans en världshistoria som fick en oerhörd spridning och översattes till de flesta språk. Den inbringade dem så gott som en hel förmögenhet och hon använde sin del därav nästan utslutande till att hjälpa andra. Det är nog många fler än H. G. Wells som nu kunna säga: »jag vet inte vad jag skulle ha gjort utan henne», samt: »hon trodde på mig så varmt, att jag till slut tvingades att tro på mig själv.»

Det sista kapitlet i H. G. Wells inledning till »The Book of Catherine Wells» handlar om hennes sjukdom, död och begravning. Det börjar med att tala om, hur hon drabbats av en svår sjukdom som visade sig obotlig, och hur hennes mod växte, samtidigt som hennes krafter avtog under de fem månader hon väntade på döden. Det kapitlet tål inga utdrag, det bör läsas och blir då till en upplevelse. Hennes död kom stilla och befriande en vacker oktoberafton, och morgonen därpå vigdes hennes yngste son vid sin fästmö, just så som Jane, Catherine och gossarnes mamma hade önskat det. Vid begravningen läste prästen upp ett tal, som hennes make hade skrivit; ingen var klädd i sorgdräkt, ty starkare än sorgen över hennes bortgång skulle hennes ljusa minne leva kvar bland alla som känt henne.

FANNY WILAMOWITZ-
MOELLENDORFF.

När luktfaskan bjöds runt i kyrkbänken.

(Forts. fr. sid. 988.)

med långa krusade fransar, men även ljusa buros emellanåt. Då var ingen tävlan om nytt och modernt, men kyrkdräkten höll man vårdad och fin, man hade alltid en snytnäsduk och en handnäsduk, om sommaren bars en kvist åbrodd och salvia tillsammans med handnäsduken, om vintern en flaska »eau de luce». Den bjöds belevat omkring i bänken, och tog man då en oförsiktigt häftig inandning hoppade man nästan högt. »Eau de luce» innehöll nämligen ammoniak och något, som måste vara ändå starkare, så det uppfyllde fullt sin mission — att hålla gummorna vakna! Jag tror dock, att de flesta följde med utan denna hjälp, det syntes, de nego alltid djupt, då prästen nämnde Jesu namn. Detta är visserligen bara yttre åthävor, men de röja dock en inre ödmjukhet.

Medan jag nu håller på med kyrkan,

IDUN

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Frithiof Hellberg

Redaktör:

Eva Nyblom

Redaktionen: kl. 9—5 | Expeditionen: kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402 | Norr 1602 — Norr 6147
Verkställande direktören | Annonskontoret: Norr 6147
Norr 4304 | Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t. Hel marg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Lediga platser och platsökande 30 öre, minimipris 3:60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A.	Uppl. B.
Praktupplagan	Vanl. upplagan
Helt år 17:—	Helt år 15:—
Halvt år 9:—	Halvt år 8:—
Kvartal 4:50	Kvartal 4:25

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Brunkebergsgatorg 24

Göteborg Malmö

BERGS AKTIEBOLAGS

NORRKÖPING

FABRIKSMÄRKE

BOMULLSVÄVNADER

HÖGSTA KVALITET

LÄTTSYDDA

SLITSTARKA

till salu hos varje välsorterad
vävnadshandlare

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och Sö. 4867.

Etablerad 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugugatan 4.

Tvättinrättningen

Telefon Sö. 336 30
och Sö. 15735.

Landets äldsta fabrik för tillverkning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande alla våra tillverkningar, sändes på begäran gratis franco

SKAND. SÄNGRESÄRFABRIKEN

Tel. 344. KARLSTAD Tel. 344.

Din tvål — min tvål

alla sköna
damers
tvål
är

Björktvål

Prins av Parma

— med björkens friskhet och rosens doft, överfettad och sammetslen — innehåller den för hyns förskönande så underbara björksaften i förening med finaste växtoljor och balsamiska medel.

Tillverkad under kontroll av Håkan Sandqvist, Prof. i kemi vid Kungl. Farmaceutiska Institutet, är den enda rationella skönhetsvål, som gör hyn frisk och ungdomligt skön.

Erhålls i alla tvålförande affärer till
75 öre

Fabriksbolaget Parma - Stockholm

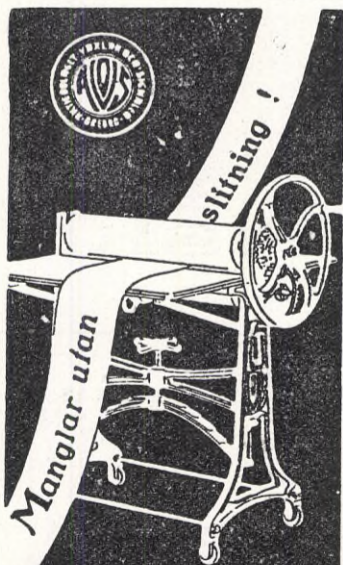

LÄTT PÅ TÅ Tänk!

Ett nummer mindre skor kan Ni använda om alla liktornar o. förhårdnader avlägsnas med en 60 öres tub "Lätt på tå". Finnes i Sthlm hos Kifa, Mea, NK, Stilles. — Göteborg: Beda Cramer, A.-B. Söderberg & Co., Vasa. — Malmö: Astra, Elito, A. Strömersten & Co. — Norrköping: Melins Färg. A.-B. — Hälsingborg: Eira, Electa m. fl. sjukvårds-, parfym- o. färghandlare. I parti ring Sthlm Östern. 508.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14 Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576. Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenter. Även skriftliga förfrågningar.

AVOS

är den idealiska mangeln för hushållet. Svenskt material och svenskt arbete, tyst och lätt gång, patentkonstruktion, som hindrar klädernas slitning — allt detta ställer Avos främst. Om ej Eder handlande för den, tillskriv

AVOS, Örebro. ©

måste jag nämna något om dess vaktare. Vi kunna kalla honom Klinga. Han var gammal soldat, pensionerad grenadier och bodde i sin lilla stuga, men antog på vår begäran plats som dräng, och kunde ju samtidigt sköta sin kyrkvaktarsyssla. Till den hörde att städa kyrkan, trampa orgeln, och när där omsider blev en kamin, skulle Klinga elda den. Till julen skulle han alltid skura siffrorna till nummertavlor, och så, för att göra riktigt julfint insmorde han kaminen med »blyhasch» så det osade gruvligt på julottan. Men så väntade han också att bli uppskattad och få lön för möda, då han under högmässan den dagen kom med häven och tog upp kollekt till sig själv! Må tro, då slarvade han ej i väg, utan stannade troget kvar vid varje bänk tills alla erlagt sin tribut.

Sin lön i övrigt tog han upp på annat sätt, det var 25 öre från varje hushåll och därtill visst kvantum av brödsäd. Och det fingo vi nogsamt bevittna, då vi voro ute och åkte och Klinga körde. »Ptro, vänta lite! Hör åt här! Inte är de' väl me' te ha tolvskillingen på sej nu? Å sä'(de)n sen! Jag skull fäll ha en kappe, — men — dom plär mäta väl!»

Så fingo vi åka en bit igen, tills Klinga ånyo mötte eller åkte i fatt någon bondegäldenär.

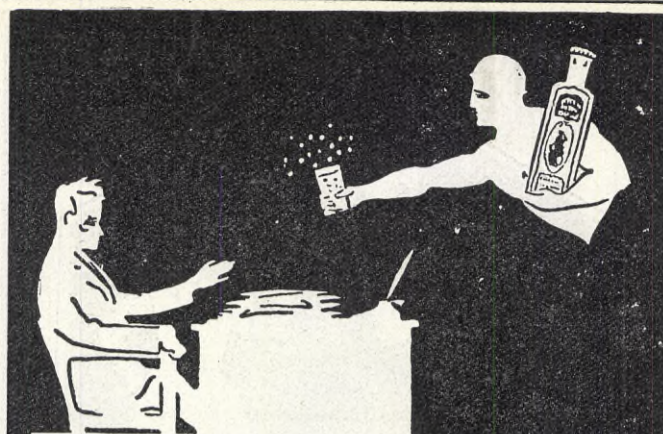
Husförhören, nu nästan inställda, voro förr viktiga dagar på hösten, med oro och katekesrepetition för ungdomen, beredelse för husförhörskalasen för husmödrarna. Nu äro dessa förhör borta liksom kyrkotagning m. fl. åldriga seder.

Livet har växlat, och lyckans sol har gått i moln, men det har åter klarnat upp. Man växer också samman med varandra så där i en församling långt i skymundan, att man får flera personliga deltagande känslor för församlingsborna än i en stor och livlig trakt. En sak medför dock detta, det blir för trångt, för långt, för enformigt för ungdomen, som vill ut att se världen och pröva vingarna. Sen vilja de ej tillbaka och slå sig ner där i stillheten utan skaffa sig utkomst på annat håll. Och för de gamla återstår då, att sälja gården, flytta in till staden, sitta där och bida döden och så till sist komma hem — till familjegraven.

På så sätt blir det för den gamle prästen, ej en ny generation omkring honom, utan ofta andra, främmande släkter. Gårdar som i mannaminne gått i arv från far till son köpes av skogsskövlar, lämnas ut till grödköpare, sugas ut, och säljas till sist, kanske styckade i smålotter och bebodda av främlingar, som tycka att det är »enformigt på landet». De äga ej minnena som tala, de ha ej brutit mark, de ha ej växt upp och samman med den trakten.

När jag började dessa rader, berättade jag för min gamle far om, att jag just skrev om vår flyttning ner till Västmanland och han erinrade sig mycket från den tiden. Nu har han flyttat från oss till ett bättre land. Gripande var att se, hur hans älskade församlingsbor slöto upp kring hans kista och följde till hans sista vilorum. Jag, som vandrat livet där med honom, såg då ej blott den och den och den, nej de medförde ock minnen av dem som varit före. Ack, är hon här! Och han! Gamla Ullas barnbarns barnbarn. Och kyrkovårdens ättlingar i femte led! Och häradsdomarns! Tänk, den där gubbens bröllop voro vi med på. Och se där är Karolina och hennes barndom, jag minns, när hon började skolan! På så sätt såg jag en skara, som ingen annan såg!

Ja, så är det att tillhöra en prästgård på landet. UNA.

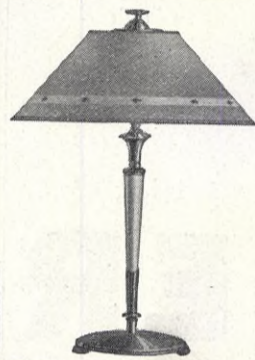

Dåsighet och Olust

Är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod och otjänliga ämnen i kroppen, gifter som måste rensas bort.

Fruksalt-Samarin renar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från osunda samlingar, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, är välgörande för levern och njurarna. Fruksalt-Samarin utför en grundlig invärtes rengöring vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobringande att dagligen dricka Fruksalt-Samarin. Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek hos Drogh- och Färghandlare m. fl.

CEDERROTHS TEKN. FABRIK - STOCKHOLM

Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas

BÖHLMARKS

Huvudkontor:
STOCKHOLM SÖ.
Utställningslokaler:

Högbergsgatan 19—25 - Norrmalmstorg 4

SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000:—

Huvudkontor: Malmö

Kontor i Stockholm: Drottninggat. 2 och Götgat. 31

Fullständig bankrörelse.

är en svensk kvalitetsprodukt
byggd på mer än 30-årig erfarenhet
och efter teknikens utveckling

A.B. SKANDINAVISKA GLÖDLAMPFABRIKEN
NYKÖPING

Nederlag i: STOCKHOLM, GÖTEBORG, MALMÖ, ÖRNSKÖLDSEVIK.

Den är populär

Singer Lilla Elektriska. Den har en stor symaskins alla förtjänster och är utrustad med en modern Singers alla konstruktiva finesser. Då den icke användes, kan den lätt placeras var som helst utan att skrymma.

Den minsta till utrymmet —
den största till nyttan.

SINGER

Två utmärkta artiklar för Spisar

ZEBRA

FLYTANDE UGN SVÄRTA KALLAD "ZEBO" | PASTA UGN SVÄRTA

SOM DE GAMLA SJUNGA
SÅ KVITTRA DE UNGA

"PIX ÄR BRA
PIX ÄR BÄST"

Min käraste möbel.

(Forts. fr. sid. 993.)

det blev rättesnöret för henne i hela livet. Hon hade hört farfar tala om huru hon och hennes dotter kommit till Sverige och här bosatt sig. De hade fått känna på efterräkningarna av de napoleonska krigen och bytte nu om fosterland. De kvarlämnade ett föredöme för sina efterkommande, en enastående kärlek till hemmet.

Själv numera farmor sitter jag ofta och ser på de kära dragen. Jag tänker, måtte vi i dessa oroliga tider icke förgäta att älska och tacksamt vörda minnena av dem som gått före oss och i kärlek banat väg för kommande släkten.

Grevinnan *Siri Oxenstierna* på Sirishov har lyckan att äga en porträttsamling, som blivit henne mycket kär genom de glimtar av släktens öden, den skänkt henne:

Alla de föremål, som omgiva oss uti våra hem och äro dagligen stumma vittnen till vårt liv, bliva naturligtvis för oss kära och betydelsefulla. För mig har den porträttsamling jag fått i min vård, blivit av stor betydelse. Jag har genom biografier, brev och urkunder sökt så långt detta lyckats, lära känna originalen bakom bilderna för att kunna betrakta alla dessa, som från släktled till släktled skåda ned på oss ur sina ramar, ej endast som porträtt, utan som människor. Därför älskar jag de gamla porträtten och finner en stor glädje uti att äga och vårda dem.

Flydda tider tala sitt tysta stämningsspråk även hos fru *Julia Svedelius*, maka till rektor C. Svedelius som har många vackra ting att välja emellan, när det gäller att utkora det käraste:

När jag nu sitter och ser mig omkring i rummet fyllt med gamla minnesmöbler, är det verkligen kinkigt att utvälja just en av dem som den käraste. Det känns nästan lika ogrannliga, som om man skulle i ett sällskap bestående av gamla, kultiverade personer högt utropa sedan man granskat dem: "du är den jag tycker bäst om" — och så peka fingret åt den utvalda. — — — Här stå de vita borden, som redan i en bouppteckning från år 1778 kallas "de vita, antika borden." De likna högtidsklädda förnäma människor, raka i ryggen, litet tråkiga. Trots sin långa livserfarenhet kunna de ej tala om annat än gammal kristall och dito porslin. Den grip prydda stolen — som på en auktion skulle kallas dyrgrip — i den har farmors morfar, Gustaf III:s troman, greve Jean Lillienberg setat framför sitt skrivbord. Det är roligt att äga den, och nog skulle den psykologiske franska romanförfattaren E. Estaunier kunnat ha den som modell i sin bok *Les choses voient* (på svenska *Det levande huset*).

Men den får ändå inte priset. Vid det bord jag nu sitter, satt en gång min mormor — dotter till "Prippens kryddbod", Regeringsgatans stora speceriaffär — och skrev som tioåring för jämt 100 år sedan i år sina första skrivelser med en utsökt väl vårdad stil. Där skaldade hon också för vännors poesialbum om blommor, fåglar och vänskap. Vid samma bord nedskrev min mor som 13-årig sina alltför djupt spekulativa frågor inför livets problem. Frågor, som hon först vid levnadens slut upphörde att grubbla över. — —

Vid detta samma bord slarvade jag mig fram med läsläsning och stilar under hela barndomen där nere på Edeby. Och här har jag skrivit kilovis med brev på ett versmått, som ej kände några lagar. Och senare författades vid detta samma bord mitt första bidrag till *Idun*. Här utkvitterades mitt första honorar, som gav mig mod att fortsätta på författarbanan. Det är då inte underligt, att mitt skrivbord är min käraste möbel.

BANG.

Sund och modern Slankhet.

Ett oskadligt avmagringsmedel kan fås på apoteken.

Ett stort antal människor, som ha försökt det, bekräfta, att medlet verkar starkt avmagrande utan att på något sätt skada.

Vi anföra några av de talrika uttalanden, som inkommit.

Krattorp, 9 Mars 1928.

Efter att ha använt mig av ett glas *Facil*-pastiller har jag funnit medlet fullt motsvara förväntningarna såsom synnerligen effektivt, utan att på minsta sätt medföra några obehag eller skadliga biverkningar. I stället har, synnerligast efter starka och feta måltider, de spännande och tryckande känslor jag förut förummit, försvunnit, varför jag är mycket glad över det goda resultatet, och funnit ett medel, utmärkt att hålla fetman stängin, utan iakttagande av någon diet.

Högaktningsfullt O. V. O.

Jag har använt *Facil* alldeles efter bruksanvisningen och har minskat 2 kg. på en vecka, varför jag kan anbefalla det på det bästa.

R. M. Viborg.

Pastillerna synas mig särdeles goda, då jag har minskat icke mindre än 5 kg. i vikt.

Fröken J. N. Maribo.

Var vänlig sänd pr. postförskott 3 st. glas *Facil*-pastiller om 100 st. pr. glas pr. omg. På samma gång vill jag lyckönska Eder till de goda resultat, som uppnås med *Edra Facil*-Pastiller.

Tecknar högaktningsfullt

Fru J. P. Horda.

Ni bedes sända mig 200 *Facil*-Pastiller till en avmagringskur, då jag varit mycket nöjd med den föregående kuren för ett år sedan.

Fru K. N. Vester-Sottrup.

Av diskretionshänsyn nämnas icke fulla namn.

Facil-Pastillerna fås på apoteken i glas à 100 st. till kr. 4:—. Beloppet kan även insändas i frimärken till *Facil*-Depoten, postbox 365, Stockholm I, som då sänder Eder ett glas portofritt och diskret. Noggrann bruksanvisning medföljer.

Piska

och Renovera MATTORNA
vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Glansing

för putsning av finare LÅDESKOR, såsom BOXKALV, CHEVREAU, LACK etc. och för alla färger: svarta, bruna, gula, röda, vita, grå, beige-färgade etc.

GLANSING putsar skorna fina, så att de som solen skina.

Säljes överallt.

1/1 fl. kr. 1:25, 1/2 fl. kr. 0:75

Pengar i Postsparbanken är Pengar i "Plånboken",

ty samma postsparbanksbok gäller vid *alla* postanstalter o. sammanlagt intill 300 kr. pr kalendervecka utbetalas *utan uppsägning*.

M. ZADIG - MALMÖ
H. M. Konungens Hovlev.
Nederlag i Stockholm: Brunkebergsg. 4
" i Göteborg: Chalmersgat. 20

Ditt barns väl och ve
ligger Dig närmare om hjär-
tat än något annat i värld-
den. Tänk då på, att Du
grundlägger dess hälsa säk-
rast med Mellin's Food,
som är den bästa möjliga
ersättning för modersmjöl-
ken och därför fortfarande
står främst av nu brukliga
näringemedel för barn.

Mellin's Food
Den löda, som ger krafter.
Förordas av läkare. Pris
kr. 2:75 pr burk.
Mellin's Food Biscuits rek.
vid övergången till fast fö-
da samt för svaga personer
av alla åldrar. Pris Kr. 2:75
pr ask. Finnes på apoteken
och i Drogaffärerna. Prov
o. broschyver gratis fr. Mel-
lin's Food Depot, Malmö.

Hovmanicurlisten
JEANNE BOMANS
myrrhatinktur, crèmer och puder till-
fredsställa de högsta anspråk.
Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Kanold
GÖTEBORG
**EUCALYPTUS-
MENTHOL-TABL.**

HÄMMAR.
LINDRAR
OCH
LÄKER
HOSTA HESHET
OCH
KATARR.

PRIS 35 ÖRE PR PÅSE

Kryssordstävlan i n:r 40.

1		2	3	4		5	6	7		8
		9				10				
11	12				13		14		15	
16				17		18		19		
20			21				22		23	
		24				25				
26	27		28		29				30	
31		32		33					34	
35			36					37		
		38		39		40				
41										

Vågräta ord: 1. Kan ett bokband vara. 9. Grund-
ämne. 10. Fågel och uddevallare. 11. Afrodites
hölje. 14. Från 0 till 24. 16. En sorts huvudman.
17. Brukar man gå med i kyrkan. 19. Odlas i köks-
trädgården. 20. Konjunktion. 21. Parti. 23. Ke-
miskt tecken. 24. Fullständig. 25. Form av yttrande.
26. Viktmått i förkortning. 28. Gå båtar till. 30.
Förkortad titel. 31. Ungdjur. 33. Bor på andra si-
dan Östersjön. 34. Är tärningen. 35. Något som
inte passar sig. 37. Bor i kupa. 38. Västgötasocken.
40. Göra liksom 37 vågrätt. 41. Ett mera vanvördigt
namn på chiropractor.

Lodräta ord: 1. Familj från tjänandes ståndpunkt
sett. 2. Aga. 3. Mage. 4. En som avgått. 5. Silver-
tecken. 6. Följer ofta i krigets spår. 7. Sättes säd i.
8. Kommer hjärnan vid. 12. Berg. 13. Har knutit
Hymens band med ens eget kött. 15. Invånare i syd-
ligare delen av landet. 17. Är balja ett. 18. Gå rys-
sarna. 21. Väsande. 22. Pris. 27. Fisk. 29. Väder-
streck. 30. Finns på bebyggda platser. 32. Granne
till 33 vågrätt. 34. Oroligt hörn av Tellus. 36. Kas-
tar man över bord. 37. Inskärning. 39. Obekant. 40.
Dåligt betyg.

Vid uppgiftens lösande kunna orden uppräknas,
eller också inskrivas bokstäverna i resp. rutor på den
ur tidningen klippta bilden eller på en ritad kopia av
denna. I varje lösning, som skall vara insänd inom
14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett
15-öres frimärke och summan av de insända mär-
kena delas mellan pristagarna förutom de av redak-
tionen uppställda belöningarna — 2 st. à 5 kronor.
Sändas flera tävlingssvar i samma försändelse in-
lägges vart och ett i särskilt kuvert. Prisen utbe-
talas genom postsparbaken. Kuvertet märkes:
"Kryssordstävlan i n:r 40."

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 34.

Vågräta ord: 1. Nederländare. 8. Boa. 9. O. a.
10. Sabbat. 13. Alkov. 16. Ivö. 17. Dank. 19. Ami.
20. Ling. 22. Olag. 23. Asar. 25. Like. 26. Eter.
29. Smal. 30. Runn. 31. Ares. 34. Pli. 35. Slum.
38. Okt. 39. Jagat. 41. Marter. 43. Le. 44. Eli.
45. Spannmålsbod.

Lodräta ord: 1. Nysilverpjäs. 2. Ebb. 3. Road.
4. Lata. 5. Noak. 6. Dal. 7. Envigesstrid. 11. Avi.
12. Bön. 14. Kali. 15. Omak. 18. Norm. 21. Garn.
22. Olla. 24. Asyl. 27. Tula. 28. Enig. 32. Rot.
33. Eke. 35. Sten. 36 Umeå. 37. Mall. 40. Alm.
42. Ris.

*Svea Lindvall, Kättaren 12, Kristianstad, och
A.-L. Lundström, Storgatan 22, Sundsvall, få var sin
sparbanksbok med insatta 13 kronor.*

Varje kvinna bör

eftersträva en varm, frisk hy. Den
representerar ett oskattbart värde.

Vägen att nå "skönhetsbyn" är enkel,
den går genom dagligt bruk av

YvY-Tvålen

— tvålen för Er.

Lämplig present!

CARL LARSSONS PRAKTVERK

"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"

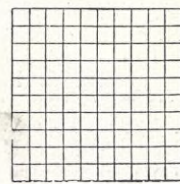
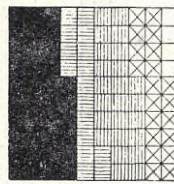
10 FÄRGTRYCKSPANSCHER

INBUNDEN MED AV KONSTNÄREN KOMPONERAD PARM

Kr. 5:—

PORTOFRI TT MOT INSÄND L I K V I D I P O S T A N V I S N I N G
IDUNS EXPEDITION - STOCKHOLM

Vid 65 års ålder. Vid 25 års ålder.

- 36 äro döda.
- ▨ 16 understödda av kommun eller enskilda.
- ▧ 24 leva på gränsen för existensminimum.
- ⊗ 20 hava relativt god bärning.
- 4 äro välbärgade.

Huru
kommer Edert
öde att gestalta
sig?

Studera dessa rutor! De representera en
grupp av 100 unga män vid 25 år, vilka
träda ut i livet friska till kropp och själ.
Jämför deras öde vid 65 års ålder!

En väl avpassad livförsäkring i ett solitt
livförsäkringsbolag skapar ekonomisk trygg-
het i alla livets skiften.

Varje för Edert behov lämpad livförsäk-
ring kan erhållas hos

LIFFÖRSÄKRINGS-AKTIEBOLAGET

THULE

Skandinavien's största livförsäkringsbolag.

Ester Roeck-Hansen i *Hertiginnan av Elba*. (Almberg & Preinitz, foto.)

I *Hertiginnan av Elba* har den lilla välskötta Blancheteatern fått ett operettartat lustspel, som gör i lite romantik kring den store Napoleons flykt från Elba. Ganska lustigt, men obetydligt. Och visst är Ester Roeck-Hansen skön och schwungfull, men inte är det rollen för hennes läggning och begåvning. Att Erik Berglund gör en rolig kalkborgartyp behöver knappast sägas. Och för en kvälls lätt tidsfördriv kan pjäsen ses.

Margit Rosengren och Lars Egge i *Sista valsen*. (Almberg & Preinitz, foto.)

Det finns en hel del operettnytt i Paris och London, men här hemma få vi bara se en och annan ganska olidlig tysk operett och så de gamla paradhästarna. Nå, det kanske har sina förklaringar, som det vore hjärtlost att beröra.

Nu har Oscar Strauss' *Sista Valsen* tagits upp på Vasateatern och bättre med gammalt bra än dåligt nytt onekligen. Musiken och en ganska spännande handling göra genren och den ställvis melodramatiska dialogen överkomlig. Men det mesta gör Margit Rosengren. Det är verkligen snällt av henne, som borde kunna få sitt namn i eldskrift i Piccadilly, att stanna vid gamla Vasateatern. Hon blir bättre och bättre dag för dag och stockholmarna äro inte värda att ha henne, om de inte göra fullt hus på Vasateatern under *Sista valsen*. Som hon sjunger O-la-la visan... Men underligt nog har det aldrig bli-

Har mannen rätt?

En herre tycker aldrig om, att damer raka bort överflödig hårväxt. Han vet av erfarenhet, att kniven irriterar huden, vars yta blir prickig och oftast får en mörk bultenton; det rakade håret växer fortare ut igen och blir kraftigare och borstigare.

Dessa obehag undviker varje dam, som i stället för rakutensilier använder Dulmin hårborttagningscrème.

Dulmin sparar besvär, avlägsnar effektivt håret ända in till roten och lämnar en frisk, klar och ren hudytta.

Dulmin är absolut tillförlitligt, och verkar på 3-5 minuter. Dulmin-proceduren är enkel, och crèmen är synnerligen behaglig i användningen, tack vare sin smidiga konsistens, sin läckra, ljusa färg och frihet från obehaglig lukt.

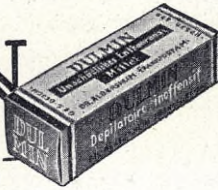
Pris per tub Kr. 1.25 och Kr. 2.-

Dulmin hårborttagningscrème finnes i varje välförsedd affär inom branschen.

DULMIN

Enthaarungscreme

DR. M. ALBERSHEIM, FRANKFURT A. M. - LONDON

Agentur: Riviera, Stockholm. Tel. 5285 & N. 118.

vit Margit Rosengren-feber i sta'n, vad det nu kan bero på.

Fru Rosengren sekunderades sympatiskt av hr Egge och hennes syskonskara gjordes piggt och ledigt av Elsa Wallin, Karin Yberg, Maritta Marke och Sylvia Lundberg. Hr Niska hade en ovanligt lyckad kväll Orkestern en mer än vanligt misslyckad. Statistkaran likaså. E. N.

Varför handla alla dagspressens referat av Ernst Tollers föredrag om redaktör Ljunglund? Eller om Annie Åkerhielm? Frågan blir desto svårare att besvara

som vad Ernst Toller gjorde och sade är väl värt att dominera referatet, och vad red. Ljunglund gör och säger har så många andra platser och tillfällen att dominera.

Största behållningen av den ryktbare Hoppla vi lever-författarens framträdande i Stockholm blev ofrånkomligt hans ansikte, ett fångslande och underligt ansikte med de så ofta nämnda men så sällan sedda brinnande ögonen. Vad herr Toller sedan sade var endels svårt att förstå och endels svårt att fatta även om man förstod. "Det moderna

dramat kan icke och bör icke skänka befrielse och ro som det klassiska gjorde, därför att tiden är rolös och problemhetsig —" Logiken är en aning svindlande. Vilka behöva konstens stora rogivande befrielse bäst, människor med lugnet i själen eller människor med heten? Vad Ernst Toller läste upp av sig själv imponerade inte men mannens nyanserat explosiva skådespeleri imponerade. B. A.

"Du skall icke hava lust" på Piccadilly ger sig ut för att vara komedi, men många, många meter

film ha vevats över duken, innan spelet gör skäl för detta namn. Den röda tråden är att bota en äkta man från den omotiverade svartsjuka, som vännen i huset upptänt, och hans många dårskaper är det enda, som förmår locka till ett gott skratt. Det bästa spelet presteras också av honom: Lew Cody lyckas göra sig så fänig, som rollen kräver, hans äkta hälft däremot, Aileen Pringle, är enbart dum. A. E.

Jag har ofta undrat, om en filmskådespelare själv under spelets gång märker, om han spelar med i en dum, ologisk, osann film. Eller kanske scenerna äro så sammanhangslösa, att han inte kan överblicka vad det blir av dem. Om han kan det, så borde en så intelligent skådespelare som John Barrymore ha lagom roligt av att låna sig till något sådant som "*Den röda stormen*" på Palladium. Halva filmen var inledning, resten revolutionsfars. Barrymores egna scener voro briljanta, Camilla Horns förstklassiga, det övriga oförsvarligt fördummande. B. A.

Nakendansösen på Skandia hade för det första mera på sig än de flesta, och för det andra var hon elak. Aristokratiskt inskränkt dygdigt elak. Hennes dåliga lynne gick närmast ut över en tjock tysk gulasch, som man enligt manuskriptet borde tyckt illa om men som man tyckte var riktigt rar och hjälplös. Det syftet vanns alltså ej, men filmen i sin helhet var välgjord och roande. B. A.

Skönhetsråd.

Fjun och påsar.

— Har du sett Elsa?
— Nej, inte sedan hon for till Rivieran.

— Hon kom hem i förrgår och jag tittade upp ett tag i går. Stackars människa...

— För att hon har varit på Rivieran. Det var en mer säregen anledning till ömkan.

— Nej, inte det, men hon har förstört sin hy totalt. Hon påstod, att hon fått fel hudpreparat där nere. Hon var faktiskt syntbar småluden, så där fjunig, och hon som har fullkomliga tattarfärger, det syns ju så gräsligt bra på henne.

— Jo, jag kan tänka mig det. Hon har väl fått någon fet crème förstas, det är absolut vansinne för en torr hud som har lätt för att bli fjunig. Hon borde ha något preparat, som förintar hår men när huden, det finns såna. Men hon får *inte* använda något hårborttagningsmedel —

— Säger du, ja, som är slät och blond som en — ja som nänting slätt och blont. Men Elsa —

— Skall ta vätesuperoxid skulle jag ha sagt om jag i nåder fått tala till punkt. 12-procentig vätesuperoxid, som hon skall tvätta sig i. 12-procentig, märk väl, om man tar tokig blandning är det gräsligt farligt för hyn. Helst skall man borsta på det på fjunen med en liten borste, så det bara snuddar vid ansiktet. För resten tycker jag du kan ha nog med din egen hys bräcklighet, — vad är det där för något?

Chesebrough's Vaseline

(uttalas Tjhsbros)

kan användas till alla dessa och en mängd andra ting. Det är i själva verket utmärkt till en oändlig massa saker, som man i allmänhet alls icke tänker på.

Förutom till personligt bruk: vid vården av huden och håret kan vaseline användas till att bevara lädervaror, till lackskor, till skodon som blivit genomvåta av regn, till förnicklade ting, saker av järn eller stål, till allt som har benägenhet att knarra eller rosta: gångjärn, maskindelar etc.

Endast äkta med klöverblad-varum.

31

— Päsarna under ögonen? Ja, kära du, jag börjar vänja mig vid att se överårig ut nu —

— Du är så god och låter bli att vänja dig. För du behöver inte se ut så där. Du har gnott som en grön häst nu igen. Övertid och allting?

— Jaa, det är ju litet mycket just nu —

— Jo, det syns. Och så ligger du och läskar din romansjäl om kvällarna förstås utan att stärka ljuset eller någonting. Jag tycker jag kan se dig om några veckor om du inte gör nånting åt det.

— Jag går inte till en läkare —

— Nej, men du går och skaffar dig dubbelt rosenvatten, och så viker du en duk fyra gånger och lägger den över ansiktet i 10 minuter. *Dubbelt* rosenvatten. Fäller du ögonhår också?

— Ja, litet —

— Trötthet, bara trötthet. Och ihåliga kinder har du också börjat få, det är verkligen sött. Du blir lastgammal före jul, jag säger bara det.

— Ja, men vad skall jag göra med det?

— Du skall inte göra som en tant till mig, som satt och drog i kinderna varenda morgon precis som om de skulle stanna så. I så fall skulle väl varenda människa sätta in en tumme här och dra ut en bit där och bli riktigt snygg. Nej, du skall äta hårt bröd. Äta mycket och långsamt och tugga mycket och långsamt. Det hjälper.

FRÅGOR och SVAR!

Freskoguld.

Fråga: Var skall man köpa Freskoguld som står omnämnt i Iduns handarbetsida i nr 27. Har frågat i färghandel, men det finns ej där.

Ella.

Svar: Freskoguld finns att köpa hos A.-B. Wilh. Becker, Stockholm.

Skarpt ljus.

Fråga: Är så pinad av det skarpa ljuset från glödlamporna i min kristall-ljuskrona. Kan man i en dylik krona dämpa ljuset med skärmar å varje glödlampa eller använda matta lampor?

Idun-läsarinna.

Svar: Låt sätta dit matta lampor eller drag över dem som finnas med något tunt och ljusst. Om lamporna sitta utomkring kronan kunna de förses med små ljusskärmar av siden.

Volgasvamp.

Fråga: Tacksam få veta om Volgasvamp finnes att köpa i Stockholm. Har köpt den på Värmdögatan i Göteborg, men den är svår att frakta. Användes som medel mot sömnlöshet, högt blodtryck samt reumatiska åkommor.

Barbro Kg—h.

Svar: Volgasvamp finnes ej att köpa i Stockholm. Om ni vill använda sådan, är ingen annan råd än att taga den från Göteborg.

Sjukhem.

Fråga: Finnes i Stockholms närhet sjukhem, helt under statlig kontroll, där 40-årig dam, lindrigt fallandesjuk, kan erhålla god vård och trevnad för åter-

stående dagar och till vilket pris frågar

Aldrig moder.

Svar: I närheten av Stockholm finnes ej något sådant hem. Stockholms Sjukhem, Drottningholmsvägen, mottager obotligt eller långvarigt lidande. Avgift 11 kr. pr dag för enskilt rum; 8 kr. för delat och 5 kr. för 3-delat rum.

Även Diakonissanstaltens Sjukhem, Erstagatan 1, mottager patienter lidande av obotliga sjukdomar. Enskilt rum 3.500 kr. pr år, delat rum 2.400 pr år.

Bröllop.

Fråga: 1) Användes långa handskar på bröllop? 2) Tackar man för senast till brudens för-

äldrar efter bröllopet? (Kyrkbröllop). 3) Kan jag ha kort ärm på min klädning då jag är 28 år, eller bör jag ta lång dito och vad för tyg passar bäst då jag är blond och litet fyllig.

"Bröllop i oktober".

Svar: 1) Alldeles som man själv vill, men på ett kyrkbröllop är det lämpligt med handskar.

2) Ja, antingen personlig visit eller skriftlig tacksägelse.

3) Ja visst skall ni vara bararmad och välj något mjukt siden i ljus färg.

Bröllopsmiddag.

Fråga: Var vänlig och säg hur jag skall placera gästerna vid ett middagsbröllop. Brud och brud-

gum skall väl sitta tillsammans och var? Skall kyrkoherden som viger brudparet, föra brudens moder till bordet? — Skall brudens fader föra brudgummens moder? — Vem skall brudgummens fader föra till bordet? Skall brudens moder skåla med sin bordskavaljer och när? Skall hon skåla med brudparet och när? — Skall brudens moder skåla med de andra gästerna och när? När skall talen hållas? I vilken ordning och när skall brudens fader skåla med gästerna och när skall han hålla tal? Det skall vara kyrkbröllop, skall det vara 2 kyrkmarskalkar? Som värd och värdinna fungera goda vänner till familjen, och skola de placeras vid bordet, vem skall värdinnan ha till bordet, och vem skall värden föra? Tacksam för svar fortast möjligt. Bröllop i mitten av okt. *Aina 26 år.*

Svar: Brud och brudgum sitta brevid varandra vid bordets ena långsida med föräldrarna å ömse sidor. Brudens mor kan föras till bordet antingen av brudgummens far eller av prästen. I senare fallet för brudgummens far en annan äldre nära släkting. Brudens mor skålar ej först med sin kavaljer, det är han som först skall dricka med henne; sedan kan hon, om hon så vill, besvara skålen. Samma frihat har hon vis å vis de andra gästerna, och senare under middagen skålar hon naturligtvis med brudparet. — Vice värden önskar gästerna välkomna till bords när tiden är inne. Sedan hålles *inget* tal, förrän prästen utbringat brudparets skål, och när det skall ske, vet han själv. — Vanligen bruka de, som önska hålla tal, på förhand anmäla sig för värden, och det göres upp i vilken ordning talen skola komma. De som fungera som värd och värdinna skola sitta mitt emot varandra vid ändarna av bordet och ha vid sin sida några av de förnämligaste gästerna. Mitt emot brudparet skola nära släktingar placeras.

Det bör minst vara två kyrkmarskalkar.

Inackordering.

Fråga: Bästa Idun! Jag har aldrig frågat förr trots att jag varit med från Iduns början! — Nu är jag bekymrad, har en ung flicka kontorsanställd i Stockholm. — Nå, denna flicka måste ju vara inackorderad, men huru skall detta ordnas då hennes månadsavlön är 150 kronor i månaden och tämligen enkel inackordering i Stockholm kostar 160 å 175 pr månad, delat rum. — Vet Idun utav några bra och goda ställen där hon åtminstone skulle kunna få äta middag? — Flickan

Avgörande för det första intrycket man får av en människa är ansiktets utseende.

Det beror på Eder själv om Ni vill ernå och bevara ett ungdomligt utseende och en fin skär hy. — Den av millioner och åter millioner försökta Crème Mouson-hudvården erbjuder den säkraste vägen. Crème Mouson-hudvården består i ingnidning med Crème Mouson varje morgon och afton efter förut gjord tvättning med Crème Mouson Tvål.

Crème Mouson Tvålen befriar huden från orenheter och skänker en uppfriskande och livande verkan å hudens porer.

Crème Mouson gör huden sammetslen och smidig och skänker ansiktet ett förnämt mattvitt utseende.

CRÈME MOUSON

“Huvuddepot för Sverige: Aktiebolaget Averco, Skeppsbron 5, Malmö. Tel. 60 79”.

är snäll och trevlig, och kunde ju även på sin lediga tid vara till hjälp och sällskap för den som behövde någon hjälp och ej blott såge på egen vinning. Det skulle i så fall helst vara på Östermalm där hon har sitt arbete. — Om hjälp och råd beder bekymrad.

Moder.

Svar: Råd angående både rum och matställen torde ni kunna få å Kvinnliga Kontoristföreningen, Brunkebergstorg 15.

Hur skulle det vara om ni satte in en annons om inackordering, där flickan kunde göra sig nyttig mot moderation i månadsavgiften?

Det billigaste är att tillika med en kamrat hyra ett rum med tillgång till kök för frukost och kväll och äta middag på en hus-hållsskola.

Babyutstyrelse.

Fråga: Var skall jag få beskrivning och mönster till babyutstyrelse?
Elsa.

Svar: Numera användas delvis trikünderkläder även för späda barn.

I Idun har ofta förekommit mönster och beskrivning på babyplagg. — I mönsteraffärerna, t. ex. Buttericks, tillhandahållas både mönster och beskrivning för nämnda småkläder.

Svar till Jägarmor. Se nästa veckas matsedel.

Människan, det på Bonniers förlag utgivna populärbiologiska verket av d:r Fritz Kahn — i svensk översättning av prof. Ivar Broman och docenten Sture Siwe — har nu hunnit till sitt femte häfte, i vilket verkets andra del påbörjas med en beskrivning över människokroppens bensystem. Pris kr. 1:60.

Ungdomsberättelser, del II, av Johan Falkberget är nu utkommen på Framtidens Bokförlag i Malmö. Pris kr. 4:—.

En Svensk-engelsk författarfirma har i dagarna debuterat på den svenska bokmarknaden med *En diplomats död*, en detektivhistoria, utkommen på Gebbers Förlag i översättning av Siri Thorngren-Olin. Firman bär i utlandet pseudonymen Peter Oldfeld men uppträder i Sverige under innehavarnas verkliga namn, Per Jacobsson och Vernon Bartlett. Romanens handling utspelas i en miljö, som författarna känna ut och in, och härtill kommer ett intressant moment, nämligen att denna miljö för första gången här utnyttjas i romanlitteraturen — det gäller Nationernas Förbund och det brokiga liv, som utvecklas i dess stad Genève. De båda författarna, tjänstemän i N. F.-sekretariatet, ha lyckats åstadkomma en bok fylld av spänning, vilket också förklarar dess framgång i de länder, där den redan utkommit, England, Tyskland, Amerika och Ungern. Romanen handlar om ett bortstulet dokument av stor internationell betydelse och det komplicerade arbetet att få det tillbaka. Och naturligtvis slingrar sig också en kärlekshistoria genom den livliga skildringen.

Inspektor Lindner och Herren till Lövsjö av Leonard Strömberg ha utkommit i en billighetsupplaga på J. A. Lindblads Förlag, Uppsala. Pris pr volym häftad kr. 1:50, inbunden kr. 2:75.

Religiös nutidsdikt, ett urval av den yngre svenska lyriken, av Ragnar Jändel har utgivits från

Fråga vilken husmor som helst

om hennes erfarenhet av Tre Ess. Hundratusentals hem använda det redan och alla äro eniga om dess utomordentliga egenskaper för såväl bordet som matlagningen och bakningen.

Det är helt enkelt outhärligt i ett ekonomiskt hushåll.

Tre Ess

Smakar Som Smör

Margarinfabrikernas

Försäljnings A.-B.

Ät mera fisk
men använd vid stekningen

REYMERSHOLMS KRONOLJA

Fiskens hela smakdelikatess och näringsvärde fångas nämligen innanför det bruna pansar, som Kronoljan åstadkommer. Stekt fisk har emellertid icke blott ett högt näringsvärde, utan är därtill synnerligen mättande. Stek eller flottyrkoka alltså fisken i

REYMERSHOLMS KRONOLJA

Lindblads Förlag. Volymen upp-tar dikter av bl. a. Dan Andersson, Erik Blomberg, Harry Blomberg, Karin Ek, Ragnar Jändel, Pär Lagerkvist, Arnold Ljungdal, Harriet Löwenhjelm, Ivan Oljelund och Birger Sjöberg och betingar ett pris av kr. 2:50.

Nytt arbete av Ernst Zahn. Av Ernst Zahn föreligger nu en ny roman, Severin Imbodens kärlek, överflyttad från originalspråket av lektor Hugo Hultenberg. Den är utgiven på det Lindbladiska förlaget och kostar kr. 4:25.

De sju palmernas stad är en ökenroman av Angus Buchanan som i översättning av Harald Johnsson utkommit på Lars Hökerbergs förlag. Boken skildrar en ung engelsmans spännande och romantiska äventyr under irrfärder i det inre av Sahara och under hans vistelse i tuaregernas gamla huvudstad. Pris kr. 4:75.

Ur fysikens historia kallar rektor Max Grenander sin på Wahlström & Widstrands förlag utkomna volym. På de första hundra sidorna behandlar förf. utförligt termometern, resten av boken är ägnad det intressanta kapitlet om solens värmehushållning. Pris kr. 3:50.

En bok för dem som vilja framåt. Wahlström & Widstrands förlag har nyligen i marknaden utsläppt en bok, "Hur de blevo stora och rika", behandlande framgångsrika mäns levnadsöden. Volymen skildrar utförligt herrarna Rockefeller, Morgan, Ballin, Leverhulme, Stinnes, Rothschild, Krupp, Edison och Ford, och en svensk läsare tar med stort intresse del av vår egen Alfred Nobels levnadsbana. Bokens författare, som döljer sig under signaturen Morus, är den kände finansskriftställaren Richard Lewinsohn, och överflyttningen är verkställd av den nyligen bortgångna författarinnan Karin Jensen. Pris kr. 6:75.

Ny volym i Kulturhistoriskt bibliotek. I det på Norstedtska förlaget utkommande verket med sagda titel har nyligen utgivits "Det romerska samhället under republiken" av Sofus Larsen. Pris kr. 9:50.

Levnadslyckans lexikon av Gustaf Blomquist har utkommit på Ahlén & Akerlunds förlag. Boken, som kostar kr. 6:75, innehåller en samling tankar av olika författare.

Lacoste Tennisbok i svensk översättning. Av den mängd framstående tennisspelare, som under de senaste åren med det stadigt växande tennisintresset i alla länder framträtt, ha särskilt fransmännen gjort sig gällande och bland deras många framstående spelare måste den unge Jean-René Lacoste räknas som en bland de allra främsta. Lacoste har två gånger vunnit i Wimbledon i herrarnas enkelspel, vilket, om också inte officiellt, räknas som den verkliga världsmästerskapstävlingen. 1927 lyckades han jämte sina landsmän erövra "Davis Cup" från amerikanerna, som innehåft priset i många år. Lacoste besökte Sverige 1926, och man fick då intrycket, att han var en spelare, som tack vare ovanligt grundligt studium av spelet arbetat sig fram till den ställning, han nu innehar.

Han framlägger nu i sin bok på ett instruktivt sätt, huru de olika slagen böra utföras och lämnar en livfull skildring av sina egna och andra stjärnspelares upplevelser. Boken är av värde för nybörjare, som få tillfälle att rätta sina misstag vid

DAMERNAS PERSONLIGA SMAK

tillfredsställes bäst vid inköp i en specialaffär, som har det största urval och tillfölje sin specialité även lägsta priser. Därför bör varje dam köpa sina underkläder, korsetter, strumpor och handskar i Twilfit, som just specialiserat sig på dessa artiklar.

Tel. 758 54
758 53

TWILFIT

Nybrogatan 11
STOCKHOLM

NISSENS
AKTA BRÖSTKARAMELLER

ETT GAMMALT BEPRÖVAT MEDEL

MOT HOSTA, HESHET OCH HALSKATARR
ENDE TILLVERKARE: A-B NISSENS MANUFACTURING
NORRÖPING

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Konstnärliga arbeten i läderplastik

såsom Skrivunderlägg och Portföljer. Plänböcker, Bok- och Telegrampärmor. Damväskor m. m.

ATELIER HERTHA
Drottninggatan 88 B¹ - STOCKHOLM
Telefon Norr 30 36

SVENSKA ELDBEGÄNGELSE FÖRENINGENS BYRÅ
Normalmstorg 2 A, 2 tr., Stockholm.
Öppen 10-4, lörd. o. helgdagsaftnar 10-2.
Tel. Norr 2200 för eldbegängelser
Tel. Norr 2280 för medlemsanmälningar
Urnor — Kolumbarienischer fr. 150 Kr.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.	Norrköping: Norrköpings Tidningar.
Avesta: Avesta-Posten.	Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.
Bollnäs: Tidningen Ljusnan.	Nässjö: Nässjö-Tidningen.
Borlänge: Borlänge Tidning.	Piteå: Norrbottens Allehanda.
Borås: Borås Tidning.	Skara: Skaraborgs Läns Tidning.
Eskestuna: Eskestuna-Kuriren.	Skellefteå: Skelleftebladet.
Falkenberg: Hallands Nyheter.	Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad.
Falun: Falu-Kuriren.	Sollefteå: Sollefteå-Bladet.
Gävle: Gefle-Posten.	Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
Halmstad: Halland med Halländingen.	Säter: Sätters Tidning.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.	Söderhamn: Söderhamns Tidning.
Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.	Söderköping: Söderköpings-Posten.
Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.	Södertälje: Södertälje Tidning.
Härnösand: Härnösands-Posten.	Tranås: Tranås Tidning.
Hörby: Mellersta Skåne.	Trälleborg: Trelleborgs Allehanda.
Jönköping: Smålands Allehanda.	Uddevalla: Bohuslänningen.
Kalmar: Barometern.	Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.	Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.	Upsala: Tidningen Upsala.
Köping: Bärgslagsbladet.	Vadstena: Östgöta-Bladet.
Landskrona: Landskrona-Posten.	Visby: Gotlänningen.
Linköping: Östgöten.	Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonssblad.
Ludvika: Ludvika Tidning.	Västervik: Västerviks-Tidningen.
Luleå: Norrbottens-Kuriren.	Västerås: Westmanlands Allehanda.
Lysekil: Lysekils-Posten.	Växjö: Nya Växjöbladet.
Malmö: Skånska Aftonbladet.	Ängelholm: Engelholms Tidning.
Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.	Örebro: Örebro Dagblad.
Mjölby: Mjölby Tidning.	Örnsköldsvik: Örnsköldsviks Allehanda.
Mora: Mora Tidning.	Östhammar: Östhammars Tidning.

slagens utförande, och därjämte för erfarna spelare, som få en skildring av världens mest bekanta tennistävlingar och deras förnämsta deltagare.

Den rikt illustrerade boken kostar 3:75 och är utkommen hos Norstedt & Söner; översättningen är verkställd av vår bekante tennisspelare A. Wennerholm.

*
Vad kan en nutidsmänniska tro? av Bruce Barton har utgivits på Bokförlaget Natur och Kultur. Förra året utkom av samme författare en framställning av Jesusgestalten "Mannen som ingen känner", en bok som väckte stor uppmärksamhet. I sin nya bok framlägger han sina originella synpunkter på religionen och världsgåtorna. Han ger en kortfattad framställning av de olika religionerna, undersöker om kyrkan gjort mer skada än nytta och sammanbinder den kristna åskådningen med sin praktiska livssyn. Vad som framförallt ligger den kritiske affärsmannen och klarsynte tänkaren om hjärtat är att gjuta nytt liv i de gamla formarna och att i det vardagliga livet tillämpa en kristendom, som mången gång varit ett dött bud i våra hjärtan. Pris kr. 3:75.

*
Laura Harmaja: Husmoderns ekonomiska gärning. Kooperativa förbundets förlag, pris 50 öre. Det är en utredande och vägledande bok om husmodern och hemhushållningen, där husmodern betraktas som yrkesutövare och hennes arbete skärskådas ur de vanliga synpunkterna på en sådan.

Gymn, en ny tidskrift har utkommit med sitt första häfte. Etikens formulering: "Kroppens uppgift är att vara på en gång lydigt organ för och symbol av själen" är och måste vara det centrala i all mänsklighetens utveckling, det är i korthet mottot för den nya tidskriften. Medlet söker tidskriften finna i ett livligt, fruktbärande samarbete mellan kroppskultur, vetenskap och konst. I vår av specialisering karakteriserade tid, synes detta kanske dömt att misslyckas genom sin egen djärvhet, men, "Det är individens idealism och individens nedärva eviga dragnings mot allsidig utveckling, som har fört och skall föra den konstruktion, vi kalla samhället, mot allt större och friare fulländning". Man får hoppas att dessa nya impulser från svensk andlig odling skola få gå segrande fram och bereda mark för en vidgad och fördjupad moral och ett kraftigare och ädlare människosläkte.

Den nya tidskriften, vars häfte utgått från Nordisk Rotogravyr, framträder i värdad utstyrelse och med ett innehåll, som bådär gott för fortsättningen. Bland medarbetarna i detta häfte återfinnas professorerna Olle Hjortzberg och Herman Lundborg, arkitekten Carl Malmsten, två av vår fysis-

HOSTOL
ÖÖVERTRÄFFAD BRÖSTKARAMELL
H. M. DROTTNINGENS HÖVLEVERANTÖR
Sockerbageri-Aktieb. Emil, Sthlm.

Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.

En diskret angelägenhet,

som dock måste avhandlas fullt öppet, enär den rör sig om damernas möjligheter att bibehålla ett ungdomsfriskt, angenämt utseende. Faktum är, att "Camelia", den idealiska reformdambindan, under kritiska perioder förmår skänka en absolut säkerhets känsla, lugn och självförtroende. Den är behaglig och uppfyller alla tänkbara önskemål; den är fjäderlätt, mjuk som dun och vit som snö. Inga skavsår mer! "Camelia" uppsuger 16 gånger sin egen vikt. Ingen tvätt, inga uppbrändningar vidare. Ytterst lätt att undanröja i toaletten. Av läkare speciellt rekommenderad. Normal storlek per ask (10 st.) Kr. 1:75, Favoritstorlek per ask (12 st.) Kr. 2:50. Extra Storlek per ask (12 st.) Kr. 3:— . Erhålles i alla välsorterade affärer inom branschen.

Camelia +

Begär endast Camelia.
Partiförsäljare för
Sverige:
Parfumerie Tefa A.-B.
Stockholm. ☉

Intressanta upptäckter

till gagn för Eder ekonomi gör ni om Ni tar del av vad vår stora huvudkatalog N:r 96 för hösten och vintern har att bjuda. Katalogen, som omfattar en riklig sortering av manufaktur, korta varor, nyheter för säsongen m. m., åtföljes av provblad å årets julpublikationer samt erhålles gratis och portofritt. Ifyll och insänd vidstående kupong i öppet kuvert, frankerat med 5 öre.

AHLEN & HOLM, STOCKHOLM

REKVISITIONSKUPONG

till Åhlen & Holm, Stockholm 20
Sänd mig gratis och portofritt
Eder huvudkatalog för 1928—1929.

Namn.

Bostad.

Postadress.

En familjeklenod

är ett äkta

Viking-Ur

Det fulländade kvalitetsuret med den säkra gången och det förnämna utseendet.

Herrsilverur fr. 40 kr. Hos urmakare. Enkelboett 14 karat 120 kr.
och högre. Dubbelboett 14 " 160 "
Armbandsur, olika prislägen. o. högre.

Olycksfall- och sjuk-
Skadestands-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

ka fostrans förgrundsfigurer major Ebbe Lieberath och kapten Carl O. Lönnqvist, rytmiklärrarinnan Karin Fredga m. fl.

I år utkommer ytterligare ett häfte och under nästa år ett häfte i kvartalet. Prenumerationsavgift t. o. m. 1929 är fem kronor. Tidskriftens adress är Strandvägen 65, Stockholm.

Bland allt som rör sig i tiden är dock strävandet att samla alla goda krafter i arbetet för individernas danande till goda och arbetsdugliga samhällsmedlemmar en av de förnämsta uppgifterna och om den nya tidskriften förstår fullfölja sitt på ett så lovande sätt upplagda program, är den värd att läsas och stödjas.

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

J. B-n. Från en intresserad dansk-svensk Idunläsarinna, som kallar sig *Lolke*, har Idun tacksamtt mottagit följande verser. Orden uppgivas vara av den danske författaren Ernst v. d. Reche.

Naar jeg blir stor
saa vil jeg bo hvor Rasmus bor,
ja rigtigt nær ved Svinestien
saa jeg bestandigt kan kige i' en.
Ja, det er sikkert naar jeg blir
stor
saa vil jeg bo hvor Rasmus bor.

Som Rasmus? Nej,
saa vil jeg heller være Lakej,
for saa kan jeg frit komme op
att køre
og tjene mig mangen en dejlig
Øre
og købe mig Grise selv om jeg
vil,
ja Sukkergrise med Fløde til.

Naar jeg blir stor
saa er jeg saa stor som min store
Bror,
saa vil jeg gøre alt hvad jeg vil,
saa vil jeg svine mig rigtigt til.
Ja, det er avgjort, naar jeg blir
stor
saa vil jeg være Svinemajor.

Om fire Aaar
saa kan jeg kusche min store
Bror,
saa kan Peder mig aldrig drille
og aldrig mer kalde for den lille
og spærre mig ind i Faarefold
og kalde mig for en Buxetrold.
Men siger han det en Gang til,
saa,
ja, saa vil jeg aldrig mer ha
Buxer paa.

Använd *Jubileumsfrimärkena* å alla postförsändelser. 5-öres tillägg pr märke, som tillfaller fonden för kräftsjudomarnas bekämpande.

Väntan på bussen.

Londonbild.

Jag står på Oxford Circus och väntar på min buss till Bayswater. Klockan har just slagit sex och gatorna äro ett enda myller av små trötta och utschasade maskinskriverskor och butiksflickor från de stora affärshusen i trakten. Vid hållplatsen råder en trängsel, som är rent olidlig, och den ena fullpackade bussen rullar fram efter den andra. Redan ha tjugo minuter gått utan att jag lyckats knuffa mig med och det ser fortfarande lika hopplöst ut. Var gång en stor röd koloss svänger runt hörnet från Regent Street eller skramlar fram över Circusen lyftas hundrade huvuden i andlös undran och dubbelt så många ögon speja och spana i ivrig förväntan. "Är det nu äntligen min buss — eller ska' jag aldrig komma hem i denna dag. — 'Victoria' — ingenting för mig" — Nu känner jag mig nästan gråtfärdig. — Dimman sveper fram som en iskall brandrök genom gatorna — man huttrar och fryser och det känns som om kroppen vore fylld av bly: — Om det bara inte vore samma elände var enda kväll — ideligen ett uppreparande av dessa fruktlösa försök att kränga sig med, trots att man försöker alla tusentals knep och finesser — att vara hövlig och förekommande, småle blött och titta med stora kalvögon och säga "I am so sorry" — att verka frånvarande och glida med som i trance i kölvattnet av någon stadig och voluminös person — att vakta på minsta lilla chans och kvickt som tanken kila på plats och sedan klatscha våldsamt och oemotståndligt bevakande med ögonen mot den stackars busstjänstemannen — att knuffas med armågar och paraply och låta kvävda svordomar halka över tungspetsen — eller slutligen att skena efter bussen i galoppsprång till nästa hållplats och där, när den saktar farten, med ett ledigt och elegant skutt förpassa sig upp på plattformen, för att om lyckan är god till sin förnöjelse se någon vänlig själ stiga av, och då skyndsamt intaga dess plats — eller — vad som vanligast förekommer — att till spott och spe och allmän förnöjelse för ett skådeglatt auditorium bliva utskäld och skändligen avmotad och slutligen utpetad till sista plats i den även här väntande kön.

Hela tiden torterar hungerns kval den stackars "Tummin" och man är så trött och utsvulten, att man helst lade sig i rännstenen och doge — om man hade fått vara i fred, nota bene — men enligt en nyligen utkommen statistik rörande fattigvårdsväsendet i

London lära dylika fall icke förekomma oftare än på sin höjd en gång vart tionde år, så möjligheterna tyckas mig därför försvinnande små. Därför väntar jag även idag min modiga trekvartstimmiga och knuffas till slut halft vimmelkantig och tilltufsad in i den buss, som ödet nådeligen beslutat skola frakta mig till min bestämmelseort. Där föses jag av, och huttrande och skakande kilar jag sedan som en liten mus hemåt till det gasdoftande, smutsiga dragiga lilla rum på boardinghouse's femte våning, som sedan månader tillbaka varit vad åtminstone andra kalla mitt hem. Middagen är som vanligt redan förbi, och slokorad kilar jag ned till det nästan avdukade bordet, kastar i mig litet halvljum soppa, köttstuvning med curry, som kommer tarmarna att gråta, och litet dålig brödpudding med sirapssås. Gamla erfarenheter av det så kallade kaffets kvalitet har kommit mig att låta en imaginär läkare förbjuda mig intagandet av dylikt. Genast efter middagen släpar jag mig åter till mitt en-meter-i-kvadrat-gemak, tänder på gasen och bereder mig ögonblickligen att krypa i säng. En hastig tvätt-hux-flux — tänderna skallar och de blåfrusna lemmarna skälva. Sedan på med yllesockorna, flanelly'orna och en tjock och präktig ylletöja. Så ordnas de 4 filtarna i sängen, påsen på toppen av dem, av med gasen och ljuset och på det nattmössförsedda huvudet i säng. Vinden piper gladeligt ut och in genom otäta dörrar och fönster, så gardinerna flaxa och fladdra, men en uttrötad liten kontorsfröken somnar detta oaktat och drömmer ljuva drömmar om en uppvärmd präktig röjätebuss, som hon disponerar alldeles för sig själv. Jatto.

Livets krona.

Av Gunnar Müllern.

Gamle Fredrik Skog sträckte otåligt på sig i sin bädd i ungarlshotellet Skeppar Johan: — Om han kunde vara tyst ändå, den där nykomne sjömanspojken! tänkte han. Det var ju en hel kvart sedan vaktmästare Lindström släckt ljuset, och sova är skönt när man kan få de! Förresten var det dumt att riskera Lindströms onåd, man hade ju hela dagarna att prata på. Han lade minsann inte fingrarna emellan, och mycket hade han att säga till om. Underligt, att han inte redan kommit, så högt pratade sjömannen. Men Lindström satt nog i sitt lilla rum på nedre botten och spelade kort med sina vänner. De drucko kanske konjak också...

I grund och botten var han hygglig, vaktmästaren, bara man förstod att sköta sig. Skog hade egentligen honom att tacka för att han låg här i natt. Tolv öre hade det faktats i kronan, som logiet kostade...

Ängsligt hade Skog räckt fram handen med pengarna. Sedan Lindström räknat dem, spände han ögonen i honom och sade barskt:

— Här ä tolv öre för lite!
Skog hade med darrande röst bett att få lämna dem nästa dag. Han trodde det skulle bli tvärt avslag, men det hade det inte blivit. Med en nick hade Lindström sagt:

— Gå opp å knyt dej du, gubbe!

Konstigt att den där sjömannen inte kunde hålla munnen på sig, inte intresserade hans berättelse någon! Skog kunde emellertid inte låta bli att frysande av harm lyssna. Det var något i pojkens stämma, ett bröstljud, som han kände igen, men till vem det anknöt sig, kunde han inte komma ihåg.

— Sirru, man, sade han, Hull de ä en trevlig by, där finns de en krog, som heter Hell å de betyder helvete, å mitt emot å en annan, som dom kallar Paradis. Men Hell å de mest skoj i...

Nu hade han det! Så hade bror Pohn talat, John, som fallit ur riggen på barken Tekla av Hälssingborg en stormnatt nere på Medelhavet och krossats mot däcksplankorna...

Skog lutade huvudet ut över sängkanten, hans bädd, som hade nummer aderton, stod närmast fönstret. Bøjde han bara huvudet tillräckligt bakåt, kunde han se en skynt av himmelen mellan Skonertrands svarta husrader. Det regnade visst ute, himmeln var åtminstone molnig, endast en blek liten stjärna lyste över gränden... Jaha det regnade, nu hörde han hur det plaskade i kloaken nere vid Skeppsbron. Undras om vintern skall bli kall?

Gubben Skog sjönk tillbaka i bädden. Bror John, ja, det var bra synd på honom, så glad han alltid var, stor och stark, linhårig och med vita tänder, som glittrade i kapp med hans blå ögon. Fredrik hade nog liksom John velat gå till sjöss, men fadern hade i stället satt honom i lära hos skomakaren inne i stan. Sjömanspojken hade visst somnat in, åtminstone hade han slutat prata. Vad det var lite folk på Skeppar Johan i natt förresten, bara åtta stycken i det här rummet!

Ja, så hade han kommit till mästare Jakobsson i Högbergsgatan. I fyra år hade Skog arbetat där, men en gång Jakobsson varit borta hade mästare Palm kommit och agiterat på verkstaden, i

Skog hade han funnit en hänförd lärjunge. Men husbonden var strängt religiös och såg i socialisterna frestarens utsände. Först hade han försökt övertyga Skog, men då det inte gått blev det avsked.

Det var i början av nittioalet, han mindes ändlösa diskussionsaftnar, då hänförelsen brunnit i allas ögon och då man tyckte sig bara behöva sträcka ut handen för att fånga det tusenåriga riket, där ingen skulle vara rik och ingen fattig, men alla bröder och nyttiga samhällsmedlemmar...

Vad de dagarna voro underligt avlägsna! De syntes honom nästan överkliga, som om han blott drömt dem.

Men "rörelsen", som mästare Palm andäktigt sade, hade han måst lämna. Han hade ju gått och blivit kär, och Elin, som hade några hundra kronor på banken, hade velat, att han skulle öppna egen verkstad, och sedan hade tiden blott velat räcka till för arbete.

Elin, ja, Elin, det var en kvinna, det! Så fint hon hade hållit deras hem, det var putsat som ett litet dockskåp. Sparsam och godhjärtad var hon, en gång hade hon i tysthet lagt tioöring till tioöring för att överraska honom med en gungstol, som han kunde sitta i om kvällarna och läsa sin tidning. Undras vem som sitter i den nu, eller om den huggits sönder till kaffeved?...

Och när Erik kom... Han tyckte sig känna den lilla barnahanden värdslost plocka i hans ansikte och dra i mustaschern. Sommarsöndagarna, då Erik, Elin och han varit ut till Haga med rågad matsäckskorg... Eriks konfirmation... det var förresten sista sommaren Elin levde...

Varför hade Elin gått från honom? Och varför reste Erik till Amerika året därpå?

Det hade blivit så dött sedan. Intet hade velat vara som förr, tomt och öde var det kring honom... Och verkstaden... Kunderna försvunno den ene efter den andre, det hade kommit andra tider och andra metoder, de sade han fördärvade lästen. Ja, gamla hundar ha svårt att lära sig sitta vackert, kanske hade de rätt, men han gjorde ju som han blivit lärd och gjort i alla år.

Hans sista gesäll, Andersson hade han hetat, så bra han sjöng! Männe han levde och vart han tagit vägen?

Och Erik, varför hade inte Erik skrivit på tio år. Hade han gått till sin mor?

Men vad var det? Dörren sköts sakta upp, en blindlyktas ljuskägla skar genom rummet och lyste ett ögonblick upp den motsatta grönfärgade väggen, men bländades av en hand.

Två män smögo in. Från säng

Nei, hur smakar det?

Lundgrens Imperial Ceylon Tea
Högsta Kvalité
Imperiet blandat
och packat
av
James Lundgren & Co
Göteborg
Sveriges största och förnämsta
kaffe- och te-fabrik
SÖDERSTRÖM & CO. AB
STOCKHOLM

Utomordentligt!

Doktor A. Kjellbergs Institut

(Innehavare Doktor Sven Backman)
Kurs i fysikalisk behandling: Massage, sjukgymnastik, ljus-, elektrisk- och värmebehandling.
Hölländaregatan 3, Stockholm.
Begär prospekt. Tel. Norr 667.

LEDIGA PLATSER

Husmoders- och instruktions-sköterskebefattningen

vid Västerviks lasarett är till ansökan ledig. Lön 900 kr. jämte 3 ålderstillägg å 200 kr. och dyrtidstillägg samt allt fritt. Tillträde helst den 1 nästa december. Ansökan åtföljd av ålders- och kompetensbetyg skall vara insänd senast den 18 nästa okt. kl. 12 på dagen till lasarettensdirektionen, Västervik.

Hvita Korsstyrar.

Svensk ingenjörsfamilj i Belgien önskar för en tid av minst ett år engagera en **Hvita Korsstyr** från medio av februari 1929. Sökanden bör hava ett sympatiskt sätt och utseende och förutom skötseln av baby, som väntas i Mars, vara intresserad och lämplig för vården av två äldre barn, 6 och 8 år. Reflekterande anmodas sända betygsskr. och foto samt uppgiva lönepresentationer t. sign. "Fria resor Bruxelles" under adr. S. Gumelius Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

PLATS SÖKANDE

Bildad dam,

46 år, av god familj önskar arbete, som lektis eller sällskap några timmar dagligen. Har vistats utomlands flera år. Talar flytande engelska. Har ett lugnt och stillsamt temperament. Svar till "Fosterjord", Iduns exp. f. v. b.

PENSIONAT OCH INACKORDERINGAR

Verkligt god inackordering

kan erhållas i gott hem i solig bekväm våning. Centralt. Ref. Svar till "Hösten 1928 T. H.", Iduns Exp. Sthlm.

till säng gingo de och lyste på de sovandes ansikten.

När de båda männen kommo till Skog, sade den ene av dem:

— De ä den där krymplingen du vet, han, som varit skomakare. Han borde nästan in på ålderdomshem!

Tydligtvis funno de ej vad de sökte, ty strax därpå gingo de.

Skog visste väl vilka de voro, två detektiver. Han började kallsvettas. Visst var han krympling, men inte borde han på fattighus för det! De kunde bara försöka!

EMULGON

(MED OCH UTAN JÄRN)

är en vitaminrik fiskolja-emulsion, som innehåller Phospho-Energon och kalk.

Är starkt aptitgivande, stärker muskler och benbyggnad.

Synnerligen välgörande för klena och undernärda personer i alla åldrar.

SPEIELLT FÖR BARN.

SÄLJES ENDAST Å APOTEK

Friheten var det enda han hade kvar, och han gjorde ingen för när. Inte tiggde han och inte stal han. Det lilla han behövde tjänade han ärligt genom att hjälpa gummorna på Hötorget.

Det var sju år sedan han blivit krympling, en bil hade slungat honom i gatan. Högra benet massakerades, i elva månader hade han legat på sjukhus. Nu kunde han gå ganska bra, men benet hölls upprätt av stålkenor.

Grosshandlaren, som kört över honom, var nog snäll. Fyrtio kronor i månaden hade han löfte om så länge han levde.

Men då han utskrivits från S:t Eriks sjukhus hade han inte längre något hem. I hans verkstad hade en tapetserare sitt lager. Verktygen voro borta, värden hade visst tagit dem. Och det lilla hem Elin och han samlat hade han för länge sedan måst skingra. Ålderdomshemmet! Aldrig skulle de få honom dit. Då ginge han förr i Strömmen...

Med tankarna snurrande i sitt trötta huvud somnade han till sist...

Gamle Fredrik Skog vaknade nästa morgon vid att vaktmästare Lindström tog honom i skuldran. — Opp nu me dej, gubbe, om en kvart ska här va utrymt!

Solen föll in genom det höga gallerfönstret och kom en på en sänggavel placerad mässingsnuddosa att glänsa som om den tillhörde en konung och vore av guld. De flesta logerarna voro redan uppe, den pratsamme sjömannen stack provande benen ut ur sängvärmens och Limp-Olle råkade sig. Det var ju lördag.

Skog kände en smygande olust i kroppen, och när han försökte stå på sitt onda ben, reagerade det med häftig smärtförmimmelse. Men det dugde inte tveka, upp måste han. Han spände benskyddet på och klädde sig raskt.

Värken tilltog allt mer under vägen till Hötorget. Med uppbyggande av sina sista krafter lyckades han släpa sig dit. Fru Jönsson, vars hjälpredda han var, sade då hon fick se honom:

— Men käre hjärtans, Skog, va ä de me honom idag?

Gumman hade gott hjärta, gav honom en fentioöring och en tillsägelse att gå upp på sjukhuset. Slanten räckte till en halv kaffe och massor med skorpor, om man bara fuktade dem lätt i kaffet och sedan långsamt åt dem, blev man nästan stoppmätt. Men Skog hade ingen aptit denna morgon.

Han linkade till sjukhuset och efter lång väntan blev han insläppt till doktorn, som undersökte honom länge och omständligt.

— Det enda vi kan göra för att lindra värken, sade han, är att vi är stilla så mycket som möjligt. Och så skall vi få en spritlösning, och med den skall vi badda benet noga, kvällar och morgnar.

Skog fick en flaska med sig och gick. Han styrde kosan till Kastellholmen, där ute kunde han i lugn och ro ansa sitt ben. Förunderligt, det kändes redan bättre, han hade haft en så lugn och fast blick, doktorn.

Det var en vacker dag, hösten brann i trädkronorna, himlen var översinnligt blå och över hannens vatten vilade ett tunt dis.

Skog satte sig på en bänk invid vattenkanten. Några barn lekte bland de fallna löven, de pulsade i dem med trippande steg och korta armrörelser imiterande pistonger, lokomotiv lekte de visst. Ett av dem, en liten fyraårig flicka, kunde Skog inte slita ögonen från, hon hade ljusgult hår och stora, blå ögon, en riktig liten prinsessa, tyckte han.

— Kom till farbror, sade Skog till henne, en sådan liten flicka

Rosa blir statsminister.

Rosa tänkt i flera da'r:

"Aldrig tar dom vad dom har, dom, av vilka vi regeras.

Uppå hjässan på vår kung kronan blir alltmera tung för herr Ekmans nej med fleras.

Äntligt har han som är smord upptäckt att

jag är liksom skapt och gjord att ta fatt

roder, taburet och väska.

Nu är Rosas tur att äska varje dag

små förslag

att maktlystna själen läska."

skall inte springa bland löven, hon kan få difteri då!

Flickan tittade på honom ett ögonblick. Så sade hon:

— Ja förs inte! Farbror ä en ful gubbe.

Skog reste sig och gick bort mot bergklubben, som pekar ut i sydost, nedanför Kastellet.

— Vad har jag således fått i belöning för ett långt arbetsamt liv? Ensamt, fattigt, till och med barnen sky mig. Är detta livets krona?

Han såg mot Djurgården, där färgerna lekte i Skansens träd, purpurrott, blekgyllene, rostbrunt, blandat med klorofyllfättigt grönt.

— Varför skall inte människan också dö lika vackert som sommaren? tänkte han.

— Livets krona, livets krona, malde hjärnan tomgång.

Han längtade tillbaka till gångna dagar. Spritflaskan, som han fått på lasarettet, vände och vände han mekaniskt i fickan.

Därpå gick han så raskt han förmådde tillbaka till staden...

Några timmar senare fann en poliskonstapel en reddöst berusad man i rännen i Staffan Sasses gränd. Enligt rapporten var han 69-årig förre skomakaren Karl Fredrik Skog, saknande arbete och fast bostad samt vid visitationen befunnen inneha 8 öre. Sedan han blivit nykter, hette det vidare, föranstaltades om hans intagande på arbetsrättning...

NYTT och NYTTIGT

Under denna rubrik införes noter från olika verksamhetsområden och publiceras nyheter från varumarknaden i redaktionellt urval. Firmanamnen fås i brevsvar mot porto. Meddelanden om hänlelser på kvinnliga verksamhetsfält mottages gärna från våra läsarinor.

"Förlåt, får jag besvara om saltet" — o, vad man tycker det är tråkigt att tjata om den bönen fem gånger vid en middag! Saltkar ha nu en gång för alla den

Är Ni nöjd?

Är Ni nöjd med Ert

arbete? Vad Ni än är, vad för plats Ni än har, kan Ni genom att öka Edra kunskaper bereda Er för en bättre ställning i livet. Ni gör orätt mot Er själv, om Ni slösar bort Er lediga tid. Den bortslösade tiden får Ni aldrig tillbaka, men den tid Ni använder till att rusta Er för en bättre plats, förräntar sig hundrafaldigt.

Ni har ägnat Er åt ett praktiskt yrke exempelvis — det är kanske det klokaste i dessa tider. Men då vill det till, att Ni skaffar Er teoretiska kunskaper i allt, som rör Ert arbete, antingen detta är inom det mekaniska facket, elektrotekniken, lantbruken, byggnadsbranschen eller något annat. Genom att Ni ökar Edra kunskaper, blir Ni rustad att gripa Ert tillfälle — när det kommer. Och det kommer nog, var lugn för det!

Hermods undervisning är den bästa för Er, om Ni har begränsad tid till Ert förfogande. Den är även den bästa, därför att den anpassar sig efter Edra förkunskaper och Eder förmåga att tillgodogöra Er bokliga studier. Fyll därför i kupongen här nedan, och sänd den till oss! Ni erhåller då med första postlägenhet prospekt över det ämne, Ni vill läsa, samt dessutom vår trevliga tidskrift "Korrespondens" under 6 månader, allt utan kostnad för Er. Skriv redan i dag!

Hermods Korrespondensinstitut

Grundat 1898 av H. S. Hermod, som grundlagt systemet "Undervisning pr korrespondens" i Sverige.

Slottsgatan 53 B.

Malmö.

Sänd mig gratis och utan förbindelse å min sida Er tidskrift "Korrespondens" för sex månader jämte Ert illustrerade prospekt över den kurs eller det ämne, framför vilket jag ritat ett kors (x).

Kurs för köpmän	Praktisk kurs i Svenska	Studentkurser
Kurs för affärsanställda	Engelska, Tyska	Realskolekurser
Kurser för kontorister	Franska, Ryska	Inträdeskurser för
Kurser för bokföra	Maskintekniska kurser	olika fackskolor
Kurser för stenografer	Elektrotekniska kurser	Lantbrukskurser
Kurser f. korrespondenter	Byggnadstekniska kurser	Trädgårdskurs
Kurs f. lagerföreståndare	Gjuteritekniska kurser	Nationalekonomi
Kurs för förmän	Teckningskurser	Musikteori
Korta kurser i Svenska,	Målningskurser	Offentl. upprädan-
Skrivning och Räkning	Textning	de o. Talarkonst.

Namn:

Adress:

Idun 34 7/10-28.

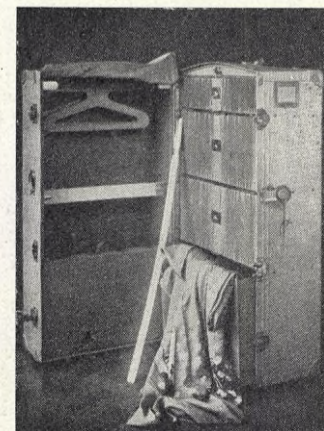
principen att vara för få och stå någon annanstans än där man själv befinner sig. Besvär är tråkigt och onödigt besvär är rysligt tråkigt och andras onödiga besvär är alldeles fasligt tråkigt — alltså

anskaffas ett litet lager små mycket billiga slipade saltströare som ställes en vid varje kuvert att återblixtra skenet från festliga ljus och belåtna ansikten.

*

Resornas tid kan väl tyckas vara bakom oss vid det här laget, men mången står kanske just nu inför semesterproblemet och för övrigt finns det nöjesresor. På resenärernas horisont har i dagarna dykt upp en utmärkt prak-

tisk sak, en koffert av någon sorts aluminium, samma material som i flygmaskiner, som utom att den är förstklassigt inredd med hängningsmöjligheter — för kläderna, för all del — har en ny koffert-egenskap att vara lätt, mycket lätt till och med. Bör beses och begrundas.

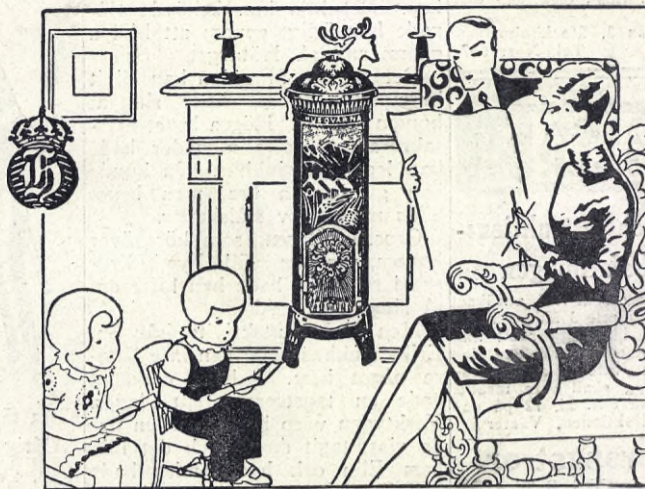

"Liten, men en Malmsjö!"

De moderna, små våningarna ha medfört strävan efter små flyglar, vilket dock tyvärr ofta resulterat i en hybrid, som icke fyller vare sig de estetiska eller musikaliska kraven. Genom att följa den gyllene medelvägen har Malmsjö Mignon-flygel kunnat behålla såväl sina proportionerliga linjer som sin vackra, fulla ton och utgör en njutning både för öga och öra. Malmsjö flyglar och pianon äro alltså den bästa tolken för hemmets mer intima musik. Begär katalog och närmare upplysningar från

A. B.
FÖRENADE
PIANO- & ORGELFABRIKER
ARVIKA

MALMSJÖ · ÖSTLIND & ALMQUIST - BILLBERG - GUSTAFSON & LJUNGVIST - RÅLIN
Kunsk. Hovleverantörer

Värme och trevnad åt hela familjen

skänker en god kamin. Den ringa bränsleåtgången, möjligheten att lätt och bekvämt kunna sköta tändning, påfyllning och sotning, samt den eleganta utstyrelsen känneteckna alla typer av

Husqvarna

KAMINER

HUSQVARNA VAPENFABRIKS AKTIEBOLAG, HUSKVARNA.

KRISTALLIN för all slags tvätt

KRISTALLINS

Silkesflingor

för
Ylle &

Silketvätt

äro
högsta
kvalitets-
varor!

Hur smakar KAFFE HAG?

Som ett verkligt gott

bönkaffe skall smaka,

ty det utgör en blandning av central- och sydamerikanska kaffesorter utan några som helst andra tillsatsmedel. Det icke blott smakar som vanligt kaffe, det är ett fint bönkaffe och verkar upplivande som dylikt men har icke några skadliga biverkningar, beroende på att koffeinet borttagits. Även nervösa och känsliga personer, till och med barn, dricka med fördel KAFFE HAG.

Begär hos Eder handlande ett paket till kr. 1:65.

Koffeinfritt Kaffe, A.B. Stockholm.